

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่
เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางบุษบา อารีย์ และคณะ

กันยายน 2553

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.ภาค)

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่
เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โดย

บุษบา อารีย์
อุดม อมยิ้ม
หนึ่ง คุ่มวงศ์
เสาร์ ศรีอำภา
เสาร์ ส่างมน
มานพ ผักกา

กันยายน 2553

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.ภาค)

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น “เป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุฒยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหาวิธีใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวคนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการ

ดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงาน เป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.สำนักงานภาค จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยนักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.สำนักงานภาค

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สังเกตแบบมีส่วนร่วมและกิจกรรมสนทนากลุ่มการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และจากภายนอกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 45 ราย และการถอดบทเรียนร่วมกันเพื่อศึกษาสภาพ บริบทชุมชนของผู้ปลูกยางพารา ก่อนและหลังปลูกยางพาราในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราอาศัยในตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง เข้าร่วม“โครงการปลูกยางหนึ่งล้านไร่ ยกระดับรายได้ของเกษตรกร เพื่อความมั่นคง” ของกลุ่มเกษตรกรในภาคเหนือเพื่อสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาทต่อรายต่อเดือน มีอาชีพเกษตรกร ปลูกพืชหมุนเวียน ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงสัตว์พื้นที่ปลูกอยู่บนเนินเขาที่สูงมีความลาดเอียงและชัน มีทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ มีแหล่งน้ำธรรมชาติและสร้างขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ(สคย.)ให้ความรู้เรื่องการปลูกยางพารา มีสภาพพื้นที่เป็นลักษณะสวนยางขนาดเล็ก มีขนาดระหว่าง 7 - 15 ไร่ สาเหตุที่เลือกอาชีพปลูกยางพาราเพราะต้นยางพาราทนต่อสภาพภูมิอากาศ ตลาดมีความต้องการมาก ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น ผู้ปลูกยางพาราทุกรายมีเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นโฉนดและพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินสิทธิทำกินเพื่อเกษตรกร ตำบลเมืองนะเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถปลูกยางได้ พื้นที่ได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ ใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 มีโครงสร้างการบริหารในรูปของคณะกรรมการ จัดประชุมวางแผนงาน ล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอและสร้างเครือข่าย โดยเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ทำความเข้าใจวิธีการปลูก สรุปบทเรียนให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลคืนสู่ชุมชน จุดแข็งของกลุ่มเกษตรกรคือใช้แรงงานในครัวเรือนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีมีความมั่นใจว่าจะสร้างรายได้ที่มั่นคงเป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน 25 – 30 ปี จุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกรพบว่าไม่มีประสบการณ์การปลูกยางมาก่อน ขาดข้อมูลที่ต้องครบถ้วนทางด้านการลงทุน เพราะมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานค่อนข้างสูงและต้องใช้ระยะเวลานานประมาณ 7 – 10 ปี ค่าปุ๋ยมีราคาสูง การปลูกยางพาราระยะ 1 – 6 ปีแรก ควรมีรายได้เสริม ดินในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ โดยใช้ปุ๋ยสูตร 20 – 10 – 12 มีปัญหาเรื่องไฟฟ้าไหม้ป่าสูงมาก ไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุน รายรับ รายจ่าย กับการเป็นอยู่ของครัวเรือน ทำให้ไม่สามารถแยก รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนอย่างชัดเจน

ต้นทุนการผลิตประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางที่ได้รับจากหน่วยงานรัฐ(สกย.) ประมาณ 76 – 90 ต้นต่อไร่และสามารถซื้อได้ในราคาต้นละ 18 บาท ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครอบครัว มีการจ้างแรงงานบางราย ในการเตรียมแปลงปลูก ค่าปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ สารเคมีกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช ตัวต่อนและปลวก ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำและน้ำมันหล่อลื่น วัสดุปรับปรุงดิน ปุ๋ยพืชสด วัสดุสิ้นเปลือง พบว่าในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถกรีดยางในปีที่ 7 ขึ้นไปได้น้ำยางสดประมาณ 6 กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีต้นทุนการปลูกยางพารา 1 ต้น เท่ากับ 34.33 บาท มีกำไรเท่ากับ 35,191 บาท/ไร่/ปี และมีกำไรเท่ากับ 462.67 บาท/ต้น/ปี ดังนั้น เกษตรกรจะมีกำไรเท่ากับ 22,145 บาทในปีที่ 7 ตามหลักวิชาการระยะเวลากรีดยาง 1 ปีจะได้น้ำยางประมาณ 9 เดือน เพราะจะหยุดกรีดยางช่วงยางผลัดใบ คือเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน ผลผลิตจะได้ประมาณ 292.41 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนคือ ด้านปัจจัยการผลิตเกี่ยวกับที่ดิน ทุน แรงงานและผู้ประกอบการ ด้านการจัดการและการดำเนินงานของกลุ่ม ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการตลาด ด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตจากยางพารา ควรมีการจัดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรีดยางถึงปีที่สิ้นสุดโครงการ ควรใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อประเมินโครงการปลูกยางพารา เช่น วิธีระยะเวลาคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง การศึกษาต้นทุนการผลิตอย่างเป็นระบบจะได้ข้อมูลที่จำเป็น โดยมีวิธีการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินงานและขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ทำให้กลุ่มเกษตรกรได้รับกำไรและผลตอบแทน สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในอนาคต

ABSTRACT

This study was Management Practices in Manufacturing Cost of Para Rubber Plantation as suitable Development of Agriculturist Economic Group in TumbonMuangNa, Chiang Dao Districts, Chiang Mai Province. This study consisted of focus group and their members were data providers. The research instrument was an questionnaire and data collection was conducted through non – formal interview, participatory observation and non participatory observation, focus group, knowledge exchanged varaciously holding ,external learning and drawing out the lessons. The Population consisting of 45 rubber small holder, were the public participation of empowering community strengthening capacity of household and group level.

Results of the study revealed that this group were Tumbon MuangNa and Tumbon Tungkaowpung. They were general conditions of the Government one million rubber plantation for higher revenue project of agriculturist group in the northern region. This project was for buildings economic and social of Thailand more longer than before. Their household earned 15,001 – 20,000 baht per month, their main career was working in the farm and crop rotation, trading with corrupt officials as employee and to domesticate animals. The ground area of rubber plantation was even though, to stope and steep on a height mountain, but found that there were the natural resource, a lot of virgin forest which a source of river, for travelling of tourist, having rainy and productivity. They got the supportable which were normally indicate by Office of the Rubber Replanting Aid Fund and Thailand Institute of Rubber Para – Rubber Research. Their plantation covers between 7 – 15 rais, which were small size-area. The reason of main career was working on rubber plantation because they want to use a piece of land for planting. Tumbon MuangNa was the development of great capacity community's participation. There were 118 members and 1,291 rais, were planting RRIM 600 at this time. The Structure of committee came from Agriculturist Economic Group. The strength of this group, they could plan continuously before they had work and built in the north - network. They thought that they could take the revenue for a long time about 25 – 30 years, in future. However, the weakness, this agriculturist group had never done the para rubber plantation, before. They had to prevent from a wildfire and a lack of knowledge management for this project. Using only 20-10-12 chemistry Formula, was a high – fertilizer and they should consider about planting an annual corps, vegetables and a particular to learn the method of set up revenue turnover while planting the first step about 1 – 6 years.

They could not get a good distinctive finally income because the record everything in the household 's family, so that they should reduce expenditure for showing the profit.

Cost of Management, The agriculturist group received 76 – 90 rubber plants free from Government about, and they could buy form the leader of them or another planter as 18 baht for one. They decided to choose only latex due to its simple process, and work at farm by themselves in order to be saving direct labor. Find out that the 7 years could get 6 kilogram, the cost of a rubber tree was 34.33 baht. The profit was 35,191 baht/rai/year or 462.67 baht/a tree/year. However, they could take profit as 22,145 baht in the 7 years, by the methodology there were only 9 months to get the latex due for one year. Because the para rubber tree need stop growing between February – April, the productivity was 292.41 kilogram/rai/year.

The Management Practices of Para Rubber Plantation as suitable Development of Agriculturist Economic Group was to examine the management of production factor, capital, labor and entrepreneurship. The management and operation of this group which were knowledge management net – work, finance and budget, participation of community for solving the problem of happening as para rubber plantation. Career marketing, break-even point analysis and taking some benefit from selling product. The farmers should set up the institute and brain stormed, to study production opportunities, to study payback period method, NPV, IRR and in cost accounting practices system for record. Using 3 process, mean preparing, processing, following and evaluation would help them get a good profit and some benefit, check list their progress by themselves, in the future.

.

สารบัญ

รายละเอียด	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
โจทย์การวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	
วิถีชีวิตเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	7
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยางพารา	10
เรื่องพันธุ์ยาง ของพื้นที่ปลูกยางใหม่	13
พื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	15
แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	23
ทฤษฎีการผลิต	29
ทฤษฎีการพัฒนา	30
การพัฒนาอุตสาหกรรมตามวงจรธุรกิจ	30
แนวทางการบริหารจัดการ	32
แนวคิดการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	33
ระบบตลาดยางของประเทศไทย	35
การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	36
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
กรอบแนวคิดในการวิจัย	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	41
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ	71
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ	79
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุน พันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ	91
ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	110
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	125
แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	132
อภิปรายผลการวิจัย	135
บรรณานุกรม	140
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	143
ภาคผนวก ข ประวัติทีมวิจัย	158

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลผลิตเนื้อยางแห้งเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ต่อปีของพันธุ์ยางชั้น 1 ในพื้นที่ปลูกยางใหม่	19
2	การเจริญเติบโตและปริมาณไม้ในส่วนลำต้นของพันธุ์ยางชั้น 1 ที่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ปลูกยางเดิมและพื้นที่ปลูกยางใหม่	20
3	ข้อมูลทั่วไปของโครงการปลูกยางพารา	21
4	แสดงแบบสำรวจที่ทีมวิจัยช่วยกันสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนางานวิจัยตามกระบวนการที่วางแผนไว้	56
5	แสดงรายชื่อสมาชิกและที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	76
6	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามพื้นที่ปลูก	80
7	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราดำบลเมืองนะ	80
8	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัว	82
9	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามจำนวนปีที่ปลูก	83
10	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินและแนวทางในการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจำแนกตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	83
11	แสดงจำนวนรายและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจำแนกตามสาเหตุการปลูกยางพารา	84
12	แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งความรู้ในการปลูกยางพารา ปัญหาและอุปสรรคและได้รับความช่วยเหลือในการปลูกยางพาราจากหน่วยงานของทางราชการ	86
13	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต	87
14	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต	88
15	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต	89
16	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ	89
17	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับการรวมกลุ่มในท้องถิ่นที่ปลูกยางพารา	90

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	แสดงจำนวนและร้อยละของการไถ่ที่ดินในการปลูกยางพารา/ลักษณะพื้นที่ปลูก/การใช้ต้นพันธุ์ยางพาราในการปลูก 1 ไร่/ระยะที่ปลูก /ลักษณะการปลูก / จำนวนครั้งที่ใส่ปุ๋ยต่อปี/จำนวนครั้งที่ฉีดยาปราบศัตรูพืชต่อปี/แหล่งเงินทุนของผู้ปลูกยางพารา/พันธุ์ยางพาราที่เกษตรกรใช้ปลูก	91
19	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	94
20	แสดงจำนวนรายและร้อยละของค่าจ้างเฉพาะงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	94
21	แสดงจำนวนรายและร้อยละของค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา /ไร่	95
22	ต้นทุนในการปลูกยางพารา ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษาช่วงที่ยังไม่ให้ผลผลิตปีที่ 1 – 6 ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานในการปลูกและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	98
23	แสดงต้นทุนค่าเครื่องมืออุปกรณ์เฉลี่ยต่อไร่ของพื้นที่ปลูกยางพารา ตลอดอายุโครงการ(1 -6 ปี)	103
24	แสดงราคายางพารา (บาทต่อกิโลกรัม)	105
21	แสดงจำนวนยางพาราเฉลี่ยที่สามารถกรี๊ดได้ทั้งปี ต่อราย/ต่อไร่	105
25	แสดงรายได้ประมาณการปีที่ 7 จากการกรี๊ดเพื่อจำหน่ายน้ำยางสดเฉลี่ยต่อราย ต่อไร่ ต่อปี จำแนกตามพื้นที่	105
26	แสดงการจำแนกต้นทุนตามปริมาณกิจกรรมหรือตามพฤติกรรมต้นทุน จำแนกตามพื้นที่เฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี	106
27	แสดงการเปรียบเทียบจุดคุ้มทุนโดยประมาณ จำแนกตามพื้นที่	108
28	แสดงกระแสเงินสดเข้า(ออก)สุทธิในแต่ละปีของพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่	109

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เมื่อเดือน พฤษภาคม 2552	15
2	แผนที่แสดงพื้นที่งานวิจัยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	22
3	แสดงส่วนประกอบของสินค้า	25
4	แสดงวงจรของธุรกิจ	31
5	รูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคประชาชน	33
6	การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนของเกษตรกร	34
7	กรอบแนวคิดในการวิจัย	40
8	สภาพต้นยางพาราที่เป็นอยู่ มีความเจริญงอกงามดีมาก บรรยายภาพพร้อม เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความสุขเมื่อเห็นต้นยางพาราอุดมสมบูรณ์แต่นาของยาง โดยทั่วไปยังไม่สามารถทำการกรีดยางได้	44
9	แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์	47
10	การลงพื้นที่ครั้งแรกเพื่อพบกับกลุ่มเกษตรกรเพื่อชวนให้พูดคุยถึงประเด็นปัญหา ที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่การปลูกยางพาราช่วงก่อนเริ่มต้นงานวิจัย	52
11	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและรวบรวม ปัญหาที่เกิดขึ้น	52
12	รับทราบปัญหาจากการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรโดยจัดเวทีประชุมครั้งที่ 1	53
13	นัดประชุมเฉพาะแกนนำ ที่บ้านรองประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประชุมช่วงเดือน มิถุนายน 2552	53
14- 15	สำรวจพื้นที่ก่อนเก็บข้อมูลในระหว่างเดือน พฤษภาคม– สิงหาคม 2552 โดยประธานกลุ่มเกษตรกร นาย อุดม อมยิ้ม ณ สำนักงานกลุ่มเกษตรกร บ้านโป่งอาน้ำพุร้อน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	54
16	มีการสาธิตวิธีการติดตามชีวิตต้นยางโดยประธานกลุ่มเกษตรกรโดยประธานกลุ่ม เกษตรกรนายอุดมอมยิ้ม แสดงวิธีการติดตามด้วยด้วย ณ ที่ทำการศูนย์การเรียนรู้ โรงปุ๋ยของ กลุ่มเกษตรกร บ้านโป่งอาน้ำ ตำบลเมืองนะ	55

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
17	การสาธิตวิธีการติดตาเขี้ยวต้นยาง	57
18-19	สอนวิธีการติดตาเขี้ยวยางพาราและทดลองนำข้อมูลจากการวิจัยมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยเจ้าหน้าที่จาก สกย.	57
20	ต้นยางพาราหลังจากที่เวลาผ่านไปช่วงระยะเวลา 6 เดือนของการวิจัยเป็นต้นยางพาราที่ปลูกขึ้นในปี 2547 -2552	58
21	จัดประชุมกลุ่มเกษตรกร 45 ราย ณ เทศบาลตำบลเมืองนะ	59
22	เปิดประชุมทบทวนโดยประธานกลุ่มเกษตรกรเพื่อชี้แจงผลการดำเนินการ	60
23	สรุปผลการทำงานร่วมกันและเขียนรายงานของระยะที่ 1	60
24	ได้ให้สมาชิกเขียนสรุปแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการปลูกยางพารา	61
25	ประชุมกลุ่มสมาชิกเกษตรกรเพื่อทราบแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการปลูกยางพารา	62
26	นัดประชุมหลังจัดกิจกรรม	62
27-33	ประมวลภาพการเดินทางลงพื้นที่จังหวัด พะเยา เพื่อดูงานของผู้ปลูกยางพารา ทำให้ทราบกระบวนการปลูกยางมากขึ้น การแปรรูปยางพาราและรับทราบปัญหา	63-65
34-41	ทีมวิจัยและกลุ่มสมาชิกเกษตรกร ตำบลเมืองนะเข้าร่วมงาน “เวทีเกษตรกรชาวสวนยาง – ภาคเหนือ เหลียวหลังแลหน้ายางพาราไทยมหกรรมยางพารา 50 ปี สกย. เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่	65-67
42-47	จัดเวทีสรุปผลการทำงานร่วมกันเพื่อเขียนรายงานโดยจัด โครงการเรื่องความรู้จากผลงานวิจัยสู่ชุมชนเพื่อการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต พัฒนาเศรษฐกิจที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” วันพุธที่ 4 สิงหาคม 2553 เวลา 08.30 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมของกลุ่มเกษตรกรบ้านห้วยเป้า	68
48	โครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ	75
49	แสดงจุดคุ้มทุนตามจำนวนพื้นที่ 7 ไร่ 7 – 15 ไร่ และ 15 ไร่ขึ้นไป	109
50	แสดงส่วนประกอบของต้นทุนการปลูกยางพารา	110
51	แสดงวงจรของการปลูกยางพาราตามแนวทางธุรกิจ	114
52	รูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคเกษตรกร	119
53	การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนของเกษตรกรตำบลเมืองนะ	121

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
54	แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ	122

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำปัจจุบัน รัฐบาลได้พยายามจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นการสร้างเสริมเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ปัญหาความยากจนของประชาชนกำลังเพิ่มสูงขึ้นรัฐบาลจึงเร่งแก้ไขปัญหานี้ โดยพิจารณาเรื่องที่คนทำกิน การแปรรูปและประกันราคาสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ในขณะเดียวกันธุรกิจต่างๆ ทั่วโลกในยุคโลกาภิวัตน์ต้องแข่งขันกันเพื่อเพิ่มส่วนในการครองตลาด นโยบายและกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบ และวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อต้องการพลิกฟื้นหมู่บ้าน ให้มีพลังในการขับเคลื่อนไปสู่การแก้ไขปัญหา ความยากจนและการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเสริมอาชีพของประชาชนให้สามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง เกิดกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหา พัฒนาหมู่บ้านและชุมชน ทำให้มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้จากการประกอบอาชีพ จากการมีงานทำ ทั้งอาชีพหลัก และอาชีพเสริม มีการดำรงชีวิตที่เหมาะสม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ประเทศไทยเป็นเมืองเกษตรกรรม มีพืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะการสร้างสวนยางพารา จะมีให้เห็นการดำเนินการปลูกในหลายพื้นที่และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากเพราะไม่ใช่เพื่อนำมาใช้ในการประเทศเท่านั้น แต่ยังสามารถส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศด้วย การสร้างสวนชนิดนี้เป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป เพราะอาจจะจะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมั่นคง ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการประกอบอาชีพการเกษตรอื่น ๆ ทำให้เกษตรกรและประชาชนบางกลุ่มหันมาประกอบอาชีพปลูกยางพารา กลุ่มที่ทำอยู่แล้วก็มีการขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกมากขึ้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้ปลูกยางเก่าหรือผู้เริ่มปลูกก็จะต้องศึกษาหาความรู้เรื่องยางพารา ที่ตนเองสนใจและต้องการจะปลูกในเรื่องต่างๆ ไปหรือเรื่องเฉพาะเจาะจงเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สำหรับเรื่องที่ควรคำนึงถึงคือ 1) ที่ดิน 2) เงินลงทุน 3) ด้านการตลาด 4) ความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น การพัฒนาอุตสาหกรรมยางของประเทศประเทศเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบยาง สนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้เติบโต สถาบันวิจัยยางได้จัดสรุปทำเนียบยางปี 2549ไว้เกี่ยวกับชนิดของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากยางพารา คือ การหล่อดอกรถยนต์ ถังมือยาง ชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ของรถยนต์ ซิลกันน้ำมัน ซิลยาง แหวนยาง ลูกยาง ยางกัน

กระแทก ขางฟองน้ำเป็นต้น(สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ :2549) พื้นที่ปลูกยางเดิมของประเทศอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้และ 3 จังหวัดภาคตะวันออก แต่ปัจจุบันได้มีการขยายพันธุ์ที่ปลูกยางออกไปยังพื้นที่ปลูกยางใหม่ ทั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคกลาง ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่ที่กรมวิชาการเกษตรได้สำรวจและเห็นว่าเป็นพื้นที่ ที่มีศักยภาพสามารถปลูกยางได้ เนื่องจากเกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่นี้ไม่มีประสบการณ์การปลูกยางมาก่อนและประกอบกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งปริมาณน้ำฝนในแหล่งปลูกยางใหม่แตกต่างกับแหล่งปลูกยางเดิม การใช้เทคโนโลยีบางอย่างย่อมแตกต่างกัน ปัญหาที่พบจึงเป็นเรื่องของพันธุ์ยางที่เหมาะสม แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีพื้นที่อนุมัติให้ปลูกแล้วทั้งหมด 1,151 ราย จำนวน 11,877 ไร่ ประกอบด้วย 22 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงดาว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอไชยปราการ อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอแม่ออน อำเภอแม่แตง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย กิ่งอำเภอแม่ออน อำเภอพร้าวกุ่มม อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอฮอด อำเภอแม่แจ่ม อำเภอแม่วาว อำเภอสะเมิง อำเภอหางดง อำเภอสันป่าตอง อำเภออมก๋อย อำเภอดอยหล่อและอำเภอเวียงแหง เป็นรุ่นที่ปลูกปี 2547 จำนวน 211 ราย 1,744 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2548 จำนวน 345 ราย 2,969 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2549 จำนวน 589 ราย 7,085 ไร่และรุ่นที่ปลูกปี 2550 จำนวน 6 ราย 79 ไร่

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ เลขที่ 203 หมู่ที่ 4 อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลเมืองนะ เป็นพื้นที่ต้นกำเนิดลำน้ำแม่ปิง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเชียงดาว ดิดชาเขยแดนพม่าดำเนินการปลูกพืชผักสวนครัวพืชดั้งเดิมเช่น ลิ้นจี่ ลำไย ส้ม มะม่วง ข้าวโพด ผักกาด และถั่วลิสง เป็นต้น ในระยะเวลา 5-10 ปีที่ผ่านมาประสบปัญหาผลิตผลทางการเกษตรราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้ในระบบมากขึ้น จึงคิดหาวิธีนำพืชชนิดอื่นมาปลูกทดแทนและได้ทดลองปลูกยางพารา โดยทำการศึกษาดูงานในพื้นที่อำเภอฝาง เพราะอยู่ใกล้ที่สุด เน้นการหาวิธีปลูกที่ใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด เพราะมีความต้องการได้น้ำยางพารา มาจำหน่ายนายอุดม อมยิ้มและนายหนึ่ง กุ่มวงศ์ ได้ถอนกล้ายางพาราจากศูนย์วิจัยเชียงใหม่ มาทดลองปลูก มีพื้นที่ปลูกประมาณ 5 ไร่ และวางแผนต่อเพื่อที่จะดำเนินการหาเมล็ดยางพาราจากแหล่งศูนย์วิจัยมาเพาะเพื่อขยายปลูกต่อไปในปี พ.ศ. 2547 ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ ได้ดำเนินการปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี 2547 ทางภาครัฐได้สนับสนุนนำกล้าพันธุ์ยางพาราให้ผู้สนใจปลูกแต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ขาดเงินทุน สมาชิกกลุ่มขาดประสบการณ์ในการปลูกยางพารา กลัวว่าผลผลิตจะไม่มีคุณภาพ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน และไม่มีน้ำยาง เมื่อได้ผลผลิตแล้วเกรงว่าจะไม่ได้ขาย

ดังนั้นผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญเรื่องแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว กลุ่มเกษตรกรจึงต้องมีความรู้ในเรื่องต้นทุนการผลิตอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสำหรับตัดสินใจในอนาคตสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของกลุ่มเกษตรกรได้และติดตามประเมินผลได้เป็นระยะ ตามแนวทางการบริหารจัดการที่วางไว้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากทีมนักวิจัยและกลุ่มเกษตรกร

โจทย์วิจัยและปัญหาของการวิจัย

ปัญหาหลักของการวิจัย

การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร

ปัญหาย่อยของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
2. การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เป็นอย่างไร
3. แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
4. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. สภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
3. การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ
4. แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

สถานที่ทำการเก็บข้อมูล

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจำนวนกลุ่มเกษตรกร รวม 11 กลุ่ม มี 14 หมู่บ้าน มีสมาชิกของกลุ่มจำนวน 45 คน ดำเนินการปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งจะทำให้การศึกษา ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ “โครงการปลูกยางหนึ่งล้านไร่ ยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคง” รัฐบาลให้ทำกิน โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ให้ความรู้ด้านการปลูกยางพารา กลุ่มเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรผู้อาศัยอยู่ใน ตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งช้างพวง คือ

ตำบลเมืองนะ ได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโละป่าหาญ 2 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และ บ้านน้ำรุ 1 ราย รวม 34 ราย

ตำบลทุ่งข้าวพวง ได้แก่ บ้านห้วยเป้า 11 ราย รวมจำนวนผู้ปลูกยางทั้งสิ้น 45 ราย

ผลที่ได้รับจากงานวิจัย (Outcome)

ผลที่ได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้

1. เจริญงานวิจัย มี 4 แนวทางในการเก็บข้อมูลได้แก่
 - 1.1 กำหนดฐานชุมชน คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ
 - 1.2 การลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลด้านการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต
 - 1.3 กำหนดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการในการเก็บข้อมูลก่อนและหลังการปลูกยางพารา
 - 1.4 กลุ่มเกษตรกรมาร่วมทำวิจัยกับนักวิจัยและพี่เลี้ยงของ 3 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้และมหาวิทยาลัยพายัพ รวมทั้งที่ปรึกษาจาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพาราจังหวัดเชียงใหม่
2. เจริญงานพัฒนา
 - 2.1 พัฒนาคนให้มีทักษะการทำงานมากขึ้น
 - 2.2 มีสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ต้นไม้และสภาพป่าอุดมสมบูรณ์

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารจัดการ	หมายถึงการดำเนินงานตามขั้นตอน การวางแผน การควบคุม การปฏิบัติงานตามแผน ประสานงาน การประเมินผลด้านกระบวนการผลิต นำปัจจัยการผลิตต่างๆ มาประกอบเข้าด้วยกันเพื่อการตัดสินใจ เป็นผู้สามารถในการวางแผน ผลิตสินค้าออกสู่ตลาด
ต้นทุนการผลิต	หมายถึง ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้นในการสร้างสวนยางและบำรุงรักษา ได้แก่ วัสดุคิบ ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายการผลิต โดยคำนึงถึงปัจจัยการผลิต คือ ที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ
เกษตรกร	หมายถึง เกษตรกรที่ปลูกยางพาราในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง การพัฒนาเกษตรกรให้มีระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมหลายด้าน ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวางมีกิจกรรมจากการเพาะปลูกไปสู่การขายและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ในบริบทความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเกษตรเดิมที่ทำอยู่ของกลุ่มเกษตรกรเพื่อคาดหวังว่าจะทำให้มีรายได้สูงขึ้น โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่เน้น กลุ่ม (แผนแม่บท) คน(พัฒนาต้นทุนการผลิตครัวเรือน)และระดับนโยบาย(วิสาหกิจชุมชนเน้นการบริหารการตลาด)

บทที่ 2

เอกสารอ้างอิงและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบโจทย์วิจัยที่ตั้งไว้ คือ ปัญหาหลักของการวิจัย เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” และปัญหาย่อยของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร 2) การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เป็นอย่างไร และ3) แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรได้อย่างไร

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้

1. บริบท และสภาพวิถีชีวิตของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนปลูกยางพาราและหลังเข้าร่วม โครงการปลูกยางพารากับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สกย.)
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยางพารา
3. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา
4. ทฤษฎีการผลิต
5. ทฤษฎีการพัฒนา
6. การพัฒนาอุตสาหกรรมตามวงจรธุรกิจ
7. แนวทางการบริหารจัดการ
8. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เหมาะสม
9. ระบบตลาดยางของประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้อง

วิถีชีวิตเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ด้านต่าง ๆ ของชุมชนเกษตรกรที่อาศัยอยู่ใน ตำบลเมืองนะ โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชน ทำให้ต้องมีการปรับวิถีชีวิตของเกษตรกรเดิมและปัจจุบัน อาชีพการปลูกยางพารามีผลกระทบจากการ

ปรับเปลี่ยนอาชีพของกลุ่มเกษตรกรในตำบลเมืองนะ ประชากรในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งหมด 420 ครัวเรือน (ฝ่ายทะเบียนราษฎรอำเภอเชียงดาว: 2552)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตและการบันทึก และศึกษาจากหลายมิติเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องวิถีชีวิตของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ การปรับวิถีชีวิต ด้านพิธีกรรม ประเพณีและการดำรงชีวิตที่เป็นอยู่ การเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนวิเคราะห์ผลกระทบจากการปรับวิถีชีวิตของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1. บริบท และสภาพวิถีชีวิตของชุมชนกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะก่อนเข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา

1.1 ด้านสังคมและการมีส่วนร่วม ประชาชนในตำบลเมืองนะ ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยพื้นเมือง และมีเชื้อสายชาวไทยใหญ่ ที่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในอดีตด้วยความขัดแย้งทางด้านนโยบายการเมืองของประเทศพม่าที่ดำเนินการปราบปรามชนกลุ่มน้อย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา จนกระทั่งปี พ.ศ. 2539 ทางราชการได้ออกสำรวจชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ บนพื้นที่สูง การสำรวจสำมะโนประชากรสำหรับขึ้นทะเบียนราษฎรเป็นประชาชนชาวไทยมีขึ้นจนถึงในปี พ.ศ. 2540 การลงรายการสัญชาติไทยให้แก่ชาวไทยภูเขาและชาวไทยใหญ่ เป็นนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ตามหนังสือสั่งการของจังหวัดเชียงใหม่ถึงอำเภอเชียงดาว ที่ ชม.0418/5067 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2542 และคำสั่งของอำเภอเชียงดาว ที่ 591/2542 ให้มีการตรวจสอบคำร้องขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขาและชาวไทยใหญ่ที่เข้ามาอาศัยในราชอาณาจักรไทย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขา พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2539) และที่กำหนดให้ดำเนินการพิจารณาการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ชาวไทยภูเขาในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีสิทธิได้สัญชาติไทยตามกฎหมาย ทำให้การดำเนินวิถีชีวิตที่เอื้ออำนวยให้มีการหล่อหลอมประเพณี วัฒนธรรม ของชาวไทยใหญ่และชาวไทยพื้นเมืองมีความผสมผสานได้เป็นอย่างดีมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านและพยายามที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านสังคมและจิตใจ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวไทยพื้นเมืองผสมผสานกับวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชาวไทยใหญ่และเกิดเป็นประเพณีวัฒนธรรมใหม่ ที่มีความสุข โดยการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาเพิ่มขึ้น

1.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) ระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ ในระยะเริ่มแรก วิถีชีวิตของเกษตรกรมีการประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีการรับจ้างแรงงานวันละ 50 – 100 บาทและมีการดำรงชีพด้วยการหาของป่า หนาก พลู เป็นต้น ค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า ส่งสินค้าประเภท พริก

เกลือ ปลาแห้ง ไปจำหน่ายยังประเทศพม่าและมีการนำสินค้าจากประเทศพม่าเข้ามาขายในหมู่บ้าน และทำเกษตรกรรม โดยมีการนำวิธีการปลูกพืชหมุนเวียนมาใช้ เช่นการปลูกพริกและผักลงในแปลง หอม กระเทียม เพื่อให้มีผลผลิตออกมาสู่ตลาดตามความต้องการของหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องและทำให้มี รายได้จุนเจือครอบครัว เพราะผักที่ปลูกมีอายุสั้น ส่วนการปลูกกระเทียมนั้นต้องใช้เวลาสามสี่ เดือนหลังจากเก็บกระเทียมเสร็จแล้วผลผลิตจากการปลูกพริกจะตามมา ทำให้มีรายได้เป็นกอบเป็นกำ อย่างต่อเนื่องจนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น บางคนเดินทางขายแรงงานรับจ้างมากกว่าทำการเกษตร เนื่องจากมีพื้นที่น้อยไม่เพียงพอกับปริมาณคนในหมู่บ้าน นอกจากนี้ มีการติดต่อค้าขายโค กระบือและ สินค้าอื่น ๆ ระหว่างชายแดนไทยกับพม่า

2) ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ ในปัจจุบันมีการย้ายที่อยู่อาศัยของ กลุ่มเครือญาติหรือเป็นการเปลี่ยนอาชีพ หรือสถานที่ทำกิน และมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการเริ่มเรียนรู้สิ่ง ใหม่ ๆ ด้วยการปรับเปลี่ยนตนเองทั้งด้านความคิดที่ให้ความหมายในชีวิตกับสังคม การทำมาหากิน การรับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพใหม่ ปัจจุบันได้มีการพัฒนานำเครื่องมือมาใช้ ในการปลูกข้าว หรือรถไถนาแทนโค กระบือ มีการเลี้ยงแพะ และค้าขายโค กระบือที่นำมาจากประเทศ สหภาพพม่าเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย

มีความมั่นคง มีหลักฐานและฐานะของครอบครัวดีขึ้น มีรายได้จากการทำการเกษตรเป็นของ ตนเองและรับจ้าง ประกอบกับความต้องการแรงงานในหมู่บ้านมีสูงมากขึ้นจึงทำให้มีงานทำทุก ครอบครัว ผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านปัจจุบันต่างสามารถสร้างฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วยมีปัจจัย เอื้ออำนวยให้ชุมชนมีความขยันขันแข็งและอดทนต่อการทำงาน และหาโอกาสทำการค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตร การทำสวนผลไม้ เช่น มะม่วง กาแฟ และพืชไร่ที่มีนายทุนมาลงทุนให้ และรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน เช่น ถั่วลิสง ถั่วแดง พริกหอม และกระเทียม อันเป็นการสร้าง รายได้ มีเงินทุนประกอบกับการทำมาหากินที่อิสระ ซึ่งต่างคนต่างทำงานเพื่อหารายได้เพื่อครอบครัว อยู่อย่างพอมีพอกิน

1.3. ด้านประเพณีวัฒนธรรม มีแบบอย่างที่ยึดประเพณีสืบมาเป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติกันมา ก่อนในสังคมท้องถิ่น เมื่อกาลเวลาผ่านไปมีการประสานกับวัฒนธรรมที่เข้ามาใหม่ ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านศาสนา ศิลปะ นาฏศิลป์ การแสดงดนตรีและคหิชาบ้าน มีการปรับเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมใหม่หรือ วัฒนธรรมผสมผสานขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่มและเจตนารมณ์ของชุมชน โดยการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีมิให้สูญสิ้นไป ขนบประเพณีแบบดั้งเดิมซึ่งบรรพบุรุษและพระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดเล่าสู่กันฟัง แต่ละท้องถิ่นที่มีศักยภาพและบริบทในการอนุรักษ์ประเพณีที่ต่างกัน บางแห่งสามารถรักษาประเพณีไว้ ได้มากและเป็นไปอย่างต่อเนื่องมีการเชื่อมความสัมพันธ์ในกลุ่มด้วยกัน บางประเพณีก็หายไปไม่ได้ ปฏิบัติสืบต่อมา มีประเพณีหลายอย่างที่ยังคงประเพณียึดถือต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะ

พิธีกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนา บางโอกาสที่ผู้ชายที่ว่างเว้นจากการทำงาน โดยเฉพาะวันพระจะมานั่งจับกลุ่มดื่มน้ำชาพูดคุยกัน (นายอุดม อมยิ้ม, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2552)

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยางพารา (กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2552)

2.1 พื้นที่การปลูกยางพาราที่เหมาะสม

2.1.1 สภาพพื้นที่ ประกอบด้วย

- เป็นพื้นที่ ที่มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่ควรเกิน 600 เมตร
- เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า 35 องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน
- ไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขัง

2.1.2 ลักษณะดิน ประกอบด้วย

- เป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทราย
- เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์
- หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตรและไม่มีชั้นหินแข็งหรือชั้นดินดาน
- ระดับน้ำใต้ดินต่ำกว่า 1 เมตร
- การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี
- มีค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมประมาณ 4.5-5.5
- ไม่เป็นดินที่มีชั้นหินปูน

2.1.3 สภาพภูมิอากาศ ควรมีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปีและมีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยประมาณ 120-150 วันต่อปี

2.1.4 แหล่งน้ำ ประกอบด้วย

- อาศัยน้ำฝน
- ให้น้ำในช่วงหน้าแล้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแรกหลังปลูก

2.2 พันธุ์ยางพารา

2.2.1 การเลือกพันธุ์ประกอบด้วย

- ให้ผลผลิตสูง
- การเจริญเติบโตดี
- มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- ต้านทานโรคในพื้นที่ที่มีปัญหารุนแรงดี

2.2.2 พันธุ์ยางแนะนำ ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร มี 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง ได้แก่ พันธุ์ สถาบันวิจัยยาง 251, 226 บีพีเอ็ม 24 อาร์อาร์ไอเอ็ม 600

กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง ได้แก่ พันธุ์ 235, อาร์อาร์ไอซี 110

กลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง ได้แก่ พันธุ์ชะเชิงเทรา 50, แอฟรอส 2037, และ บี พีเอ็ม 1

2.3 การปลูก

2.3.1 การเตรียมพื้นที่ ประกอบด้วย การวางแผนและขุดหลุม ทำแนวแถวหลัก และวางแผนปัก ระบบการขนย้ายไปปลูก

2.3.2 วิธีการปลูก การปลูกต้นฤดูฝน

2.4 การดูแลรักษา

2.4.1 การปลูกพืชคลุมดิน

2.4.1 การคลุมโคน

2.4.2 การให้น้ำ

- ระยะก่อนเปิดกรีด

- ระยะหลังเปิดกรีด

2.4.3 การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

2.4.4 การตัดแต่งกิ่ง

2.4.5 การสร้างทรงพุ่ม

- การทำแนวป้องกันไฟ

- การป้องกันรอยไหม้จากแสงแดด

- การไถพรวนกำจัดวัชพืช

- อาการเปลือกแห้ง

2.5 สุขลักษณะและความสะอาด ประกอบด้วย

2.5.1 กำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำอาหารของต้นยาง

2.5.2 อุปกรณ์เครื่องใช้ต้องทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อยหลังการใช้

2.5.3 เก็บรักษาปุ๋ย สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในที่ปลอดภัย

2.5.4 ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ รวมทั้งโรงเรือนหรือโรงงานที่ใช้ในการผลิตแปรรูปยางพารา ได้แก่ มีดกรีดยาง ถังเก็บน้ำยาง ตะกั่ว จักรกรีด เครื่องใช้อื่นๆ ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี ใช้ได้อย่างปลอดภัย ตลอดจนการเก็บยางแผ่นเพื่อรอจำหน่าย

อย่างถูกวิธี

2.6 ศัตรูของยางพาราและการป้องกันกำจัด

- 2.6.1 โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด ได้แก่ โรคใบร่วงและฝักเน่า โรคราแป้ง โรคเส้นดำ โรคใบจุดก้ำปลา โรคราสีชมพู โรครากขาว
- 2.6.2 แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด ได้แก่ ปลวก หนอนทราย ตัวตุง
- 2.6.3 วัชพืชและการป้องกันกำจัด ได้แก่ วัชพืชฤดูเดียว วัชพืชข้ามปี เฟิร์น

2.7 คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย

- 2.7.1 การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างเหมาะสม
- 2.7.2 การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เครื่องพ่นที่นิยมใช้มี 2 ชนิด ได้แก่
- เครื่องพ่นแบบสูบโยกสะพายหลัง
 - เครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันน้ำ

2.8 การเสริมรายได้ในสวนยาง

- 2.8.1 การปลูกพืชเสริมรายได้ระหว่างแถวยางในช่วงยางอายุไม่เกิน 3 ปี
- 2.8.2 การปลูกพืชเสริมรายได้ที่ทนต่อสภาพร่มเงาสวนยาง
- 2.8.3 การเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง

2.9 การกรีดยาง เพื่อให้ให้น้ำยางมากที่สุด ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด ยืดอายุการกรีดให้นานที่สุด และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ควรศึกษาหลักการกรีดและระบบกรีด

2.10 น้ำยางสด ยางที่ได้จากต้นยางมีลักษณะเป็นของเหลวสีขาวขุ่นหรือสีครีม

2.11 การแปรรูปยาง ได้แก่ วิธีการผลิตยางแผ่นดิบ ลักษณะยางแผ่นคุณภาพดี

2.12 การบันทึกข้อมูล ได้แก่ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน พันธุ์ ระยะปลูก วันปลูก วันปลูกซ่อม วันตัดแต่งกิ่ง วันใส่ปุ๋ย ชนิด ปุ๋ยที่ใช้และอัตราที่ใช้ วันเปิดกรีด จำนวนวันกรีด

2.13 การตลาด ที่มีผลต่อราคาขาย รายได้จากการจำหน่ายน้ำยางสด ยางแผ่น/เศษยาง รวมทั้ง ค่าใช้จ่าย ผลผลิต ได้แก่ ตลาดกลาง ตลาดล่วงหน้าและตลาดประมูลยางท้องถิ่น สำหรับพ่อค้าคนกลางหรือร้านรับซื้อยางในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอหรือจังหวัด

3. เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1 ปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ

3.2 รายได้ทั้งหมด เป็นรายได้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง

3.3 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หมายถึง องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสงเคราะห์ช่วยเหลือหรือส่งเสริมผู้ปลูกยางพารา รวมทั้งดูแล ส่งเสริมอาชีพการปลูกยางพาราอย่างครบวงจรตั้งแต่ การผลิต การแปรรูป ตลอดจนการตลาด

เรื่องพันธุ์ยาง ของพื้นที่ปลูกยางใหม่ (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร:2552)

พันธุ์ยางที่สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรแนะนำสำหรับเกษตรกรได้ทำการปรับปรุงพันธุ์ยางมาโดยดำเนินงานผสมพันธุ์ สร้างพันธุ์ยางลูกผสมของไทย รวบรวมพันธุ์ยางจากแหล่งปลูกต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนพันธุ์ยางระหว่างประเทศ นำมาใช้ในแผนการปรับปรุงพันธุ์ยางตามมาตรฐานสากล โดยมีการแนะนำพันธุ์ยางเพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกรทุก 4 ปี สำหรับพื้นที่ปลูกยางใหม่บางส่วนของภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคกลาง กำหนดให้ พันธุ์ยางแนะนำแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการปลูก ดังนี้

กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง

กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่ม 1 และ 2 เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้

พันธุ์ยางในแต่ละกลุ่มจะแบ่งเป็น 2 ชั้น ตามรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

พันธุ์ยางชั้น 1 แนะนำให้เกษตรกรปลูกโดยไม่จำกัดพื้นที่ปลูก พันธุ์ยางในชั้นนี้ได้ผ่านการทดลองและศึกษาลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด

พันธุ์ยางชั้น 2 แนะนำให้เกษตรกรปลูกโดยจำกัดพื้นที่ปลูก ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของพื้นที่ปลูกยางที่ถือครอง แต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ พันธุ์ยางชั้นนี้อยู่ในระหว่างการศึกษา ลักษณะบางประการเพิ่มเติม เกษตรกรที่มีความประสงค์จะเลือกปลูกพันธุ์ยางชั้นนี้ ควรรับคำแนะนำจากสถาบันวิจัยยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกในแหล่งปลูกยางเดิม

พื้นที่ปลูกยางเดิม หมายถึงพื้นที่ปลูกยางดั้งเดิมในพื้นที่ 14 จังหวัดของภาคใต้ และ 3 จังหวัดของภาคตะวันออก คือ จังหวัด ระยอง จันทบุรีและตราด

กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง

พันธุ์ยางชั้น 1 สถาบันวิจัยยาง 251(RRIT 251) สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226) BPM 24 RRIM 600(RRIT = Rubber Research Institute of Thailand, BPM = Balai Penelitian Perkebunan, Sungei Putih, Medan, RRIM = Rubber Research Institute of Malaysia)

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 209 สถาบันวิจัยยาง 214 สถาบันวิจัยยาง 218 สถาบันวิจัยยาง 225 สถาบันวิจัยยาง 250 สถาบันวิจัยยาง 319 สถาบันวิจัยยาง 405 สถาบันวิจัยยาง 406 สถาบันวิจัยยาง 410 สถาบันวิจัยยาง 416 Haiken 2 PR 302 PR 305 RRIC 100 RRIC 101(PR = Proefstation voor Rubber, RRIC = Rubber Research Institute of Ceylon)

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้

พันธุ์ยางชั้น 1 PB 235 PB 255 PB 260 RRIC 110 (PB = Prang Besar)

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 312 สถาบันวิจัยยาง 325 สถาบันวิจัยยาง 403 สถาบันวิจัยยาง 404 สถาบันวิจัยยาง 407 สถาบันวิจัยยาง 408 สถาบันวิจัยยาง 409 สถาบันวิจัยยาง 412 สถาบันวิจัยยาง 413 RRIC 121

กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้

พันธุ์ยางชั้น 1 ละเชิงเทรา 50 AVROS 2037 BPM 1(AVROS = Algemene Vereniging Rubberplanters Oostkust Sumatra)

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 401 สถาบันวิจัยยาง 414 สถาบันวิจัยยาง 415 RRII 118 RRII 203(RRII = Rubber Research Institute of India)

พันธุ์ยางที่แนะนำในพื้นที่ปลูกยางใหม่

กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง

พันธุ์ยางชั้น 1 สถาบันวิจัยยาง 251(RRIT 251) สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226) BPM 24 RRIM 600

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 209 สถาบันวิจัยยาง 225 สถาบันวิจัยยาง 250 สถาบันวิจัยยาง 319 สถาบันวิจัยยาง 405 สถาบันวิจัยยาง 406 สถาบันวิจัยยาง 410 สถาบันวิจัยยาง 411 สถาบันวิจัยยาง 416 Haiken 2 PR 305 RRIC 101

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้

พันธุ์ยางชั้น 1 PB 235 RRIC 110

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 312 สถาบันวิจัยยาง 325 สถาบันวิจัยยาง 403 สถาบันวิจัยยาง 404 สถาบันวิจัยยาง 407 สถาบันวิจัยยาง 408 สถาบันวิจัยยาง 409 สถาบันวิจัยยาง 412 สถาบันวิจัยยาง 413 RRIC 121

กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้

พันธุ์ยางชั้น 1 ละโว้ 50 AVROS 2037 BPM 1

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 401 สถาบันวิจัยยาง 414 สถาบันวิจัยยาง 415 RRII 118 RRII 203

ภาพที่ 1 ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ : เมื่อเดือน พฤษภาคม 2552

พื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ ตามโครงการปลูกยาง 1 ล้านไร่เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคงโดยความดูแลของ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สกย.) เป็นกลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง พันธุ์ยางชั้น 1 โดยส่วนใหญ่เป็นชนิดสถาบันวิจัยยาง RRIM 600 (ประมาณ 80%) ที่เหลือมีบางราย ปลูกชนิดสถาบันวิจัยยาง 251(RRIT 251)และสถาบันวิจัยยาง 226

สถาบันวิจัยยาง 251(RRIT 251) มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	คัดเลือกจากต้นกล้ายางแปลงเอกชนในจังหวัดสงขลา
แหล่งกำเนิด	ราชอาณาจักรไทย
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดดีและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงดี ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดมาก
การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	แตกกิ่งมากทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง การแตกกิ่งไม่สมดุล พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ เป็นรูปกลม
การผลัดใบ	ทยอยผลัดใบ
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
ระบบกรีด	ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 462 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 57 - ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 5 ปี กรีดเฉลี่ย 333 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 59
ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา ด้านทานปานกลาง - ราแป้ง ด้านทานปานกลาง - ใบจุดนูน ด้านทานปานกลาง - เส้นดำ ค่อนข้างต้านทาน - ราสีชมพู ด้านทานปานกลาง
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย
ความต้านทานลม	ต้านทานปานกลาง
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ในพื้นที่ที่มีความชื้นสูง ยางพันธุ์นี้ในระยะยางอ่อนจะอ่อนแอมากต่อโรคใบจุดนูน

สถาบันวิจัยยาง 226(RRIT 226) มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	PB 5/51 x RRIM 600
แหล่งกำเนิด	ราชอาณาจักรไทย
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดปานกลาง
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	กิ่งมีขนาดปานกลาง และแตกกิ่งเล็ก ๆ จำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลาง เป็นรูปพัด
การผลัดใบ	เริ่มผลัดใบเร็ว
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
ระบบกรีด	กรีดลำต้น วันเว้นวัน
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 9 ปี กรีดเฉลี่ย 425 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 34 - ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 9 ปี กรีดเฉลี่ย 284 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 15
ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา ด้านทานปานกลาง - ราแป้ง ด้านทานปานกลาง - ใบจุดนูน ด้านทานปานกลาง - เส้นดำ ด้านทานปานกลาง - ราสีชมพู ด้านทานปานกลาง
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย
ความต้านทานลม	ต้านทานปานกลาง
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชันและความชื้นสูง ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ยางแผ่นดิบจะมีสีค่อนข้างคล้ำ

BPM 24 มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	GT 1 x AVROS 1734 (GT = Gondang Tapen)
แหล่งกำเนิด	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดปานกลาง
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นปานกลาง
การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	ช่วงต้นยางอายุน้อยกิ่งมีขนาดปานกลางแตกกิ่งมากและมีการทิ้งกิ่งน้อย พุ่มใบค่อนข้างทึบ ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปกรวย เมื่อต้นยางอายุมาก จะมีการทิ้งกิ่งมากขึ้น
การผลัดใบ	เริ่มผลัดใบเร็วและทยอยผลัดใบ
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมหนามาก เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง

ระบบกริด	ครั้งลำต้น วันเว้นวัน ถ้าใช้ระบบกริดที่มีความถี่มากกว่าวันเว้นวัน จะทำให้ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งมาก	
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 10 ปี กริดเฉลี่ย 344 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 26 - ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 9 ปี กริดเฉลี่ย 258 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 14	
ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา - ราแป้ง - ใบจุดนูน - เส้นดำ - ราสีชมพู	ก่อนข้างต้านทาน ด้านทานปานกลาง ด้านทานปานกลาง ก่อนข้างต้านทาน ด้านทานปานกลาง
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งปานกลาง	
ความต้านทานลม	ต้านทานปานกลาง	
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชันที่มีความชันสูง มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง	
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ต้นยางอายุ 1 – 2 ปี จะแตกกิ่งเล็ก ๆ จำนวนมาก และในช่วงก่อนเปิดกริดลำต้น และกิ่งจะมีรอยแผลน้ำยางไหลซึ่งจะหายไปในระยะต่อมา	

RRIM 600 มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	Tjir 1 x PB 86 (Tjir = Tjirandji)
แหล่งกำเนิด	ประเทศมาเลเซีย
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกริดและระหว่างกริดปานกลาง
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง
การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	แตกกิ่งช้า กิ่งมีขนาดปานกลาง ทั้งกิ่งมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพัด
การผลัดใบ	เริ่มผลัดใบเร็ว
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
ระบบกริด	ครั้งลำต้น วันเว้นวัน
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 10 ปี กริดเฉลี่ย 297 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี - ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 9 ปี กริดเฉลี่ย 240 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา - ราแป้ง - ใบจุดนูน - เส้นดำ - ราสีชมพู	อ่อนแอ ต้านทานปานกลาง ต้านทานปานกลาง ค่อนข้างต้านทาน อ่อนแอ
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย	
ความต้านทานลม	ต้านทานปานกลาง	
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ปลูกในพื้นที่ลาดชันไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่หน้าดินตื้นและมีระดับน้ำใต้ดินสูง	
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ไม่ควรปลูกในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงเกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคเส้นดำระบาดรุนแรง	

ตารางที่ 1 ผลผลิตเนื้อยางแห้งเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ต่อปีของพันธุ์ยางชั้น 1 ในพื้นที่ปลูกยางใหม่

พันธุ์ยาง	ปีกรีด										เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง											
สถาบันวิจัยยาง 251	263	319	362	395	325						333
สถาบันวิจัยยาง 226	181	222	255	302	251	422	243	369	311		284
BPM 24	188	216	250	298	248	347	312	290	170		258
RRIM 600	163	187	205	278	218	363	200	274	268		240

หมายเหตุ : ใช้ระบบกรีด ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน และ จำนวนวันกรีด 106 ± 7 วัน

ตารางที่ 2 การเจริญเติบโตและปริมาณไม้ในส่วนลำต้นของพันธุ์ยางชั้น 1 ที่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่
ปลูกยางเดิมและพื้นที่ปลูกยางใหม่

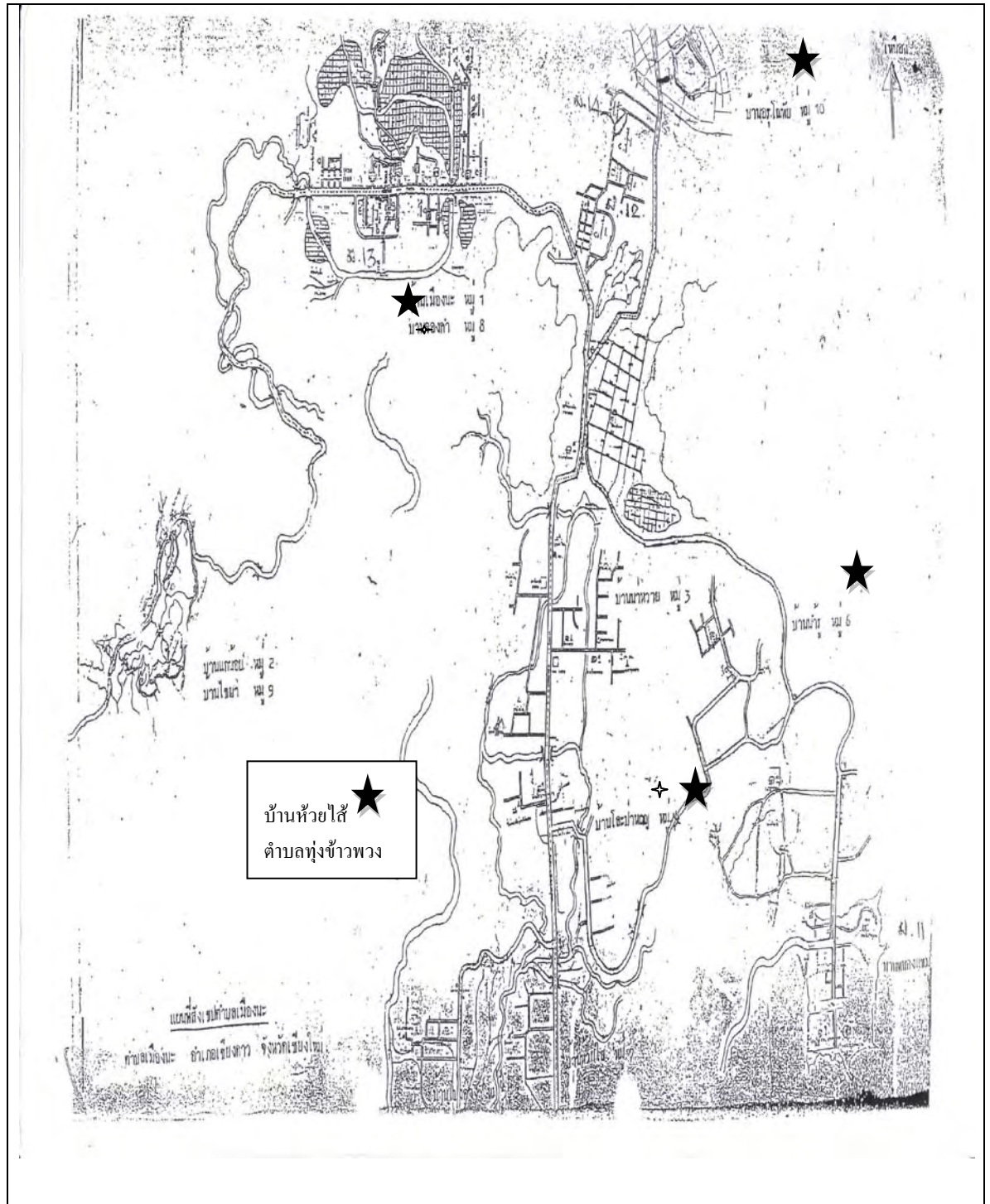
พันธุ์ยาง	เส้นรอบวงลำต้นที่ระดับ 170 ซม. จากพื้นดิน	อายุ (ปี)	ปริมาณไม้ใน ส่วนลำต้น	
			ลบ./ต้น	ลบ.ม./ไร่
พื้นที่ปลูกยางเดิม				
ละเชิงเทรา 50	17 26 41 52 63	6	0.23	18.4
AVROS2037	14 24 36 45 53 58 65 68 72 75 78 80 82 84 85 88 90 90 92	20	0.48	31.0
BPM 1	13 22 35 44 53 58 62 66 69 72 74 77 80 82 84 86 87 89 91	20	0.46	30.3
พื้นที่ปลูกยางใหม่				
ละเชิงเทรา 50	17 29 38 45 51 55 57 59	9		
AVROS2037	11 14 19 24 31 40 47 51 59	10		
BPM 1	10 17 20 25 31 36 42 44 47 51 55 59 62 65 69 71 73	18		

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของโครงการปลูกยางพารา

อำเภอ	พื้นที่อนุมัติปลูกทั้งหมด ไร่ (2547 – 2552) และดำเนินการจริงปัจจุบัน	
	ราย	ไร่
เชิงดาว	116	1,280
ดอยสะเก็ด	21	215
ไชยปราการ	318	3,355
ฝาง	125	1,536
แม่อาย	23	193
แม่วิม	14	141
แม่แตง	76	839
สันกำแพง	3	30
สันทราย	17	177
กิ่งอำเภอแม่ออน	15	166
พร้าว	160	1,562
จอมทอง	21	181
ดอยเต่า	110	881
ฮอด	7	72
แม่แจ่ม	74	709
แม่วาง	3	26
สะเมิง	11	113
หางดง	4	41
สันป่าตอง	5	42
อมก๋อย	20	213
ดอยหล่อ	8	105
รวม	1,151	11,877

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร:2552

แผนที่แสดงพื้นที่งานวิจัยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงพื้นที่งานวิจัยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

หมายถึง พื้นที่ทำวิจัยในการปลูกยางพารา บ้านเมืองนะ บ้านโล๊ะป่าหาญ บ้านอรุณทัย บ้านน้ำรู ตำบลเมืองนะ และบ้านห้วยไส้ ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

3. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต (ดวงมณี โกมารทัต, 2548)

ต้นทุน (Costs) หมายถึง

1) มูลค่าที่วัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์ หรือความเสียสละที่กิจการได้ลงทุนไปเพื่อให้ได้สินค้า สินทรัพย์ หรือบริการต่าง ๆ ซึ่งกิจการคาดว่าจะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ภายหลัง ด้วยเหตุนี้ นักบัญชีจึงต้องพิจารณาจำแนกต้นทุนให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ต้นทุนในแต่ละกรณี

2) รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการที่อาจจ่ายเป็นเงินสด สินทรัพย์อื่น หนี้สิน การให้บริการหรือการก่อหนี้สิน รวมทั้งผลขาดทุนที่วัดค่าเป็นตัวเงินได้และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าและบริการ ต้นทุนถือเป็นหัวใจสำคัญของหน่วยธุรกิจ เพราะเมื่อต้นทุนเพิ่มขึ้นย่อมมีผลทำให้หน่วยธุรกิจมีกำไรลดลง ดังนั้นผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ต้นทุนให้ถูกต้อง เพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ กิจการที่ทำการผลิตสินค้า ข้อมูลด้านต้นทุนซึ่งได้จากระบบบัญชีต้นทุนคือสิ่งสำคัญ ประกอบด้วย การบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานต้นทุนการผลิตสินค้าเพื่อสนองตอบความต้องการของฝ่ายบริหารการบัญชีต้นทุนจึงมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. สะสมข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณมูลค่าสินค้าคงเหลือ และวัดผลการดำเนินงานของกิจการ (Inventory Valuation and Income Determination)

2. ให้ข้อมูลเพื่อช่วยในการวางแผนและควบคุมในกิจการ (Planning and Control) การวางแผนต้นทุนสำหรับโครงการ เป็นต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการดำเนินงานตามโครงการแต่ละโครงการซึ่งเป็นทางเลือกให้ผู้บริหารตัดสินใจลงทุน การวางแผนต้นทุนสำหรับงวด เป็นต้นทุนที่หน่วยงานคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตตามความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้นๆ

3. ให้ข้อมูลเพื่อช่วยฝ่ายบริหารในการตัดสินใจ (Decision Making) ต้นทุนในงบการเงินพิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

3.1 ต้นทุนที่ยังไม่หมดประโยชน์ (Unexpired Cost) คือ ต้นทุนที่ยังคงเหลืออยู่หรือใช้ประโยชน์ได้ในงวดถัดไป เช่น ต้นทุนสินค้าคงเหลือ ต้นทุนเครื่องจักร เป็นต้น จัดเป็นสินทรัพย์คงเหลือในงบดุลซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ในงวดถัดไป

3.2 ต้นทุนที่หมดประโยชน์ (Expired Cost) คือ ต้นทุนที่ไม่ให้ประโยชน์อีกต่อไปและถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่จัดทำงบการเงิน ได้แก่ ค่าใช้จ่าย (Expense) หมายถึง ต้นทุนส่วนที่หักออกจากรายได้ในรอบระยะเวลาการดำเนินงานหนึ่งและผลขาดทุน (Loss) หมายถึง

- 1) ต้นทุนที่หมดไปโดยไม่ได้ก่อให้เกิดรายได้
- 2) ส่วนของต้นทุนที่เกินกว่ารายได้จากการดำเนินงานที่ไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการนั้น

การจำแนกประเภทต้นทุนการผลิต (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2551)

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการใช้ต้นทุนมีการจำแนกตามลักษณะและวัตถุประสงค์ในการใช้ต้นทุนดังนี้:-

การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์

ในธุรกิจที่ผลิตสินค้าจำเป็นต้องคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) ไม่ว่าธุรกิจจะผลิตสินค้าในรูปลักษณะใด มีขนาดเล็กหรือใหญ่ ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์จะเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายการผลิต สำหรับการปลูกยางพารา ผู้ที่ปลูกหรือผู้ที่คาดว่าจะปลูก ควรที่จะต้องทราบถึงต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในการทำสวนยางพารา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง สิ่งที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญโดยตรงในการผลิตสินค้า ทั้งนี้วัตถุดิบทางตรงที่รวมอยู่ในการผลิตสินค้าหนึ่งหน่วยนั้นสามารถคำนวณได้ง่าย เช่น ค่าพันธุ์ยางพารา

2 ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าตอบแทนที่จ่ายให้คนงานผลิตซึ่งมีหน้าที่เปลี่ยนวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเช่น ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก ค่าแรงงานในการดูแลรักษาและค่าแรงงานในการกรีดยางเมื่อต้นยางพารามีอายุครบที่สามารถให้น้ำยางได้

3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ต้นทุนการผลิตอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากวัตถุดิบทางตรง และค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายใน

3.1 วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตการผลิตจะเป็นส่วนที่สนับสนุนให้กระบวนการผลิตสำเร็จ ได้แก่สินค้า แต่ใช้เป็นจำนวนน้อยและไม่สามารถคำนวณต้นทุนเข้าไปในตัวสินค้าได้โดยง่าย

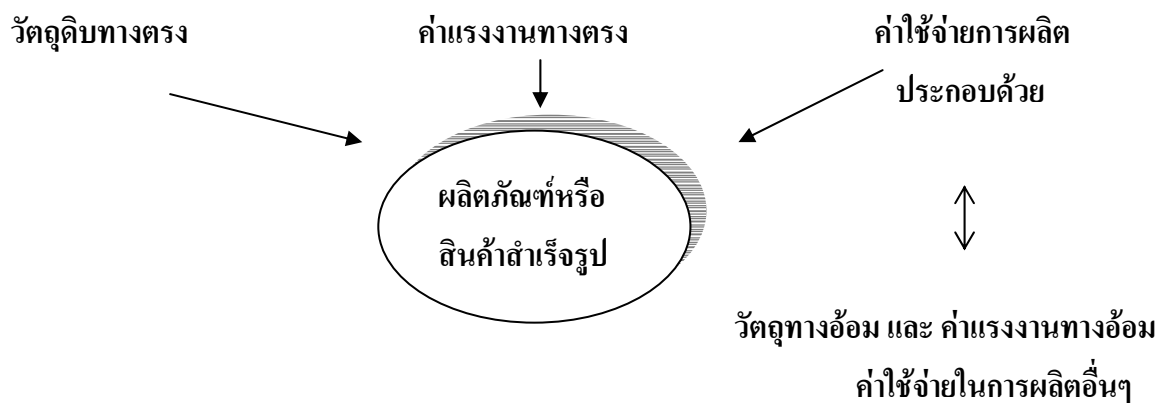
3.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าตอบแทนที่จ่ายให้คนงานที่ไม่ได้ทำหน้าที่ในการผลิตโดยตรง แต่มีส่วนสนับสนุนให้กระบวนการผลิตดำเนินต่อไปได้ เช่น ค่าแรงงานในการฉีดยาปราบศัตรูพืช

3.3 ค่าปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกยางพารา โดยเฉลี่ยจะทำการใส่ปุ๋ยปีละ 2 -3 ครั้ง

3.4 ค่ายาปราบศัตรูพืชที่เกษตรกรซื้อมาเพื่อกำจัดหูดและวัชพืชที่ขึ้นในพื้นที่ปลูกยางพารา หลังจากที่ฝนตก โดยเฉลี่ยจะทำการฉีดยาพ่นประมาณปีละ 1-2 ครั้ง

3.5 ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์ของเกษตรกรใช้ในการปลูกยางพารา เกิดจากการประมาณการของเกษตรกรที่ได้มีการนำเครื่องมือและอุปกรณ์ประเภทจอบ เสียม เกียว ไปทำการซ่อมแซมและบำรุงรักษา โดยการนำไปลับให้เกิดความคมในการใช้งานปีละครั้ง

3.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เกิดจากการใช้กับเครื่องฟันทาของเกษตรกรซึ่งเกษตรกรที่มีเครื่องฟันทาเป็นของตนเอง ทุกครั้งเมื่อมีการใช้เครื่องฟันทาปราบศัตรูพืชเกษตรกรจะต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การจำแนกต้นทุนลักษณะนี้เพื่อการคำนวณหาต้นทุนผลิตภัณฑ์หรือต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรงและ ค่าใช้จ่ายการผลิต

ภาพที่ 3 แสดงส่วนประกอบของสินค้า

ต้นทุนการผลิตสินค้า ประกอบด้วย

1. **วัตถุดิบทางตรง (Direct Material)** หมายถึง วัตถุดิบที่เบิกใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรง เช่น ผ้าขาวที่ใช้ในการตัดเสื้อสำเร็จรูป ไม้ไฟที่ใช้ทำเครื่องประดับหรือเฟอร์นิเจอร์ หนังสือที่ใช้ในการผลิตรองเท้าหรือสายเข็มขัด ผ้าไหมที่ใช้ทำชุดสำเร็จรูปของสตรี เป็นต้น

2. **ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor)** หมายถึง ค่าแรงงานต่างๆ ที่จ่ายให้คนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยตรง รวมทั้งเป็นค่าแรงที่มีจำนวนมากเมื่อเทียบกับค่าแรงงานทางอ้อมในการผลิตสินค้า ค่าจ้างคนงานควบคุมเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตควรถือเป็นแรงงานทางตรง

3. **ค่าใช้จ่ายการผลิตหรือค่าใช้จ่ายโรงงาน (Manufacturing Overhead or Factory Overhead)** หมายถึง ต้นทุนทางการผลิตอื่นๆ ที่จำเป็นทำให้การผลิตดำเนินไปได้ นอกเหนือจาก วัตถุดิบทางตรง และค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิตแบ่งเป็น

3.1 วัสดุทางอ้อมหรือวัสดุโรงงาน (Indirect Material) หมายถึง วัสดุดิบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าแต่ไม่ใช่วัตถุดิบหลัก เช่น กาวที่ใช้เป็นส่วนประกอบของโต๊ะวางของใช้ภายในบ้านหรือเฟอร์นิเจอร์ ตะปูที่ใช้ทำเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม้ เป็นต้น

3.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labors) หมายถึง ค่าแรงงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางตรงที่ใช้ในการผลิตสินค้า เช่น เงินเดือนผู้ควบคุมโรงงาน ค่าล่วงเวลาพนักงาน เงินเดือนยาม ค่าจ้างพนักงานทำความสะอาดโรงงาน เป็นต้น

3.3 ค่าใช้จ่ายการผลิตอื่นๆ (Other Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการผลิตที่จำเป็นต้องจ่าย เพื่อให้การผลิตสินค้าดำเนินไปได้เช่น ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ในโรงงาน ค่าซ่อมบำรุงเครื่องจักร ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

การจัดสรรต้นทุนให้หน่วยต้นทุน (Cost Object)

หน่วยต้นทุน คือ สิ่งที่เราต้องการคำนวณหาต้นทุน เช่น ผลิตภัณฑ์ แผนก ลูกค้า กิจกรรม วัตถุประสงค์ในการจัดสรรต้นทุนเพื่อประโยชน์ในการตั้งราคาขายผลิตภัณฑ์ ศึกษาความสามารถในการทำกำไรและควบคุมค่าใช้จ่าย ได้แก่ ต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม

ต้นทุนทางตรง(Direct Costs) หมายถึง ต้นทุนที่สามารถคิดเข้าเป็นหน่วยวัดต้นทุนได้ง่ายและชัดเจน ได้แก่ วัสดุทางตรง ค่าแรงงานทางตรง

ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Costs) หมายถึง ต้นทุนที่ไม่สามารถจัดเป็นต้นทุนได้ชัดเจน เรียกต้นทุนประเภทนี้ว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิต

การจำแนกต้นทุนตามลักษณะนี้มีความสำคัญต่อระบบการจัดการต้นทุน(Cost Management System)เนื่องจากจุดประสงค์ที่สำคัญคือ การจัดสรรต้นทุนไปยังกิจกรรมที่เกิดขึ้นในองค์กร บางครั้งเรียกว่า บัญชีกิจกรรม (Activity Accounting) ซึ่งกระบวนการนี้มีความสำคัญต่อการลดต้นทุนที่ไม่เพิ่มคุณค่าแก่องค์กร (Non – Value – Added Cost) เป็นต้นทุนที่สามารถกำจัดออกไปโดยไม่ทำให้คุณภาพของสินค้าหรือประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรลดลง

การจำแนกต้นทุนตามปริมาณกิจกรรม (ดวงมณี โกมารทัต, 2552)

การจำแนกต้นทุนตามปริมาณกิจกรรม คือ การวิเคราะห์พฤติกรรมต้นทุน (Cost Behavior Analysis) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณกิจกรรม ปริมาณกิจกรรมนี้อาจแสดงในรูปต่างๆ เช่น หน่วยของสินค้าที่ผลิตหรือขาย ชั่วโมงแรงงาน ชั่วโมงเครื่องจักร ชั่วโมงให้บริการ จำนวนระยะทาง (กิโลเมตร)

การวิเคราะห์พฤติกรรมต้นทุน

ลักษณะของพฤติกรรมต้นทุนมีความแตกต่างกัน บางชนิดผันแปรตามปริมาณการผลิตหรือกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น จำนวนชั่วโมงแรงงาน จำนวนชั่วโมงเครื่องจักร เป็นต้น ต้นทุนบางชนิดอาจไม่ผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงตามปริมาณหรือกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต้นทุนชนิดต่างๆ ของกิจการจะช่วยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องต่อไปนี้ 1) ใช้วิเคราะห์การตัดสินใจระยะสั้นเช่น การตัดสินใจซื้อเครื่องจักรใหม่ทดแทนเครื่องจักรเก่า การยอมรับหรือปฏิเสธใบสั่งซื้อพิเศษ 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน ปริมาณ และกำไร (จุดคุ้มทุน) 3) การรายงานและประเมินผลการดำเนินงาน และ 4) การจัดทำงานงบประมาณยืดหยุ่น

พฤติกรรมต้นทุน(Cost Behavior) สำหรับต้นทุนแต่ละประเภทจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจ การศึกษาเพื่อทราบพฤติกรรมของต้นทุน การประมาณการต้นทุน และการพยากรณ์ต้นทุนจะมีความสัมพันธ์กันได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดต้นทุน ดังนี้

ประมาณการต้นทุน(Cost Estimation) เป็นข้อมูลต้นทุนในอดีต

การพยากรณ์ต้นทุน (Cost Prediction) นำความรู้เรื่องพฤติกรรมต้นทุนมาใช้ในการประมาณต้นทุนที่จะเกิดขึ้น ณ ระดับกิจกรรมที่กำหนด

เมื่อพิจารณาตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนจะสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ ต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผสม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 ต้นทุนผันแปร (Variable) หมายถึง ต้นทุนที่มีต้นทุนรวมเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรม กิจกรรมอาจเป็นจำนวนสินค้าที่ผลิตเสร็จ จำนวนหน่วยสินค้าที่ขาย จำนวนชั่วโมงทำงานของพนักงาน จำนวนกิโลเมตรที่ขับรถบรรทุกส่งวัตถุดิบที่ซื้อเข้าโรงงานผลิต หรือจำนวนเตียงคนไข้ในโรงพยาบาล เป็นต้น ต้นทุนต่อหน่วยจะคงที่ แต่ต้นทุนรวมจะเปลี่ยนแปลงตามกิจกรรม หรือปริมาณการผลิต เช่น ค่าวัตถุดิบตรงที่เบิกใช้ในการผลิตสินค้า ค่าแรงงานทางตรง ค่านายหน้าพนักงานขาย วัสดุโรงงาน ค่าล่วงเวลาของพนักงานในโรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า เป็นต้น

2 ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) เป็นต้นทุนที่มีพฤติกรรมคงที่ คือ ต้นทุนรวมไม่ได้เปลี่ยนแปลงตามระดับของการผลิตในช่วงของการผลิตระดับหนึ่ง แต่ต้นทุนต่อหน่วยจะเปลี่ยนแปลงในทางลดลงตามปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าวิจัย เงินเดือน ค่าเบี้ยประกันภัย ค่าเช่าและค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร เป็นต้น

3 ต้นทุนผสม (Mixed Cost) หมายถึง ต้นทุนที่ประกอบด้วยต้นทุนบางส่วนคงที่และต้นทุนบางส่วนผันแปร โดยต้นทุนรวมอาจจะเปลี่ยนแปลงตามกิจกรรมหรือปริมาณการผลิต เช่น ค่า

น้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าซ่อมบำรุงเครื่องจักร ค่าสาธารณูปโภค ค่าสวัสดิการพนักงาน ค่าภาษีที่นายจ้างออกให้แก่ลูกจ้าง เป็นต้น

แสดงความสัมพันธ์ต้นทุนตามหน้าที่ (Functional Areas) และตามลักษณะของแหล่งต้นทุน ได้ดังนี้

1.) ต้นทุนการผลิต (Production Costs)

หมายถึง ต้นทุนต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ออกมาจำหน่าย เช่น ค่าแรงงานทางตรง ค่าวัตถุดิบทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต เป็นต้น

$$\text{ต้นทุนผลิตภัณฑ์} = \text{วัตถุดิบทางตรง} + \text{ค่าแรงงานทางตรง} + \text{ค่าใช้จ่ายการผลิต}$$

2.) ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administration Cost or Expenses)

หมายถึง ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดจากการดำเนินงาน เช่น เงินเดือนผู้จัดการหรือพนักงานในบริษัท ค่าเช่าสำนักงาน เป็นต้น

3.) ต้นทุนเกี่ยวกับการขายหรือการตลาด (Marketing Costs)

หมายถึง ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการ

4.) ต้นทุนฝ่ายการเงิน (Financing Cost)

หมายถึง ต้นทุนที่เกี่ยวกับการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการดำเนินงานของกิจการ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมธนาคาร เป็นต้น

ต้นทุนการผลิต (Manufacturing Costs or Production Costs)

ต้นทุนต่าง ๆ ของผู้ผลิต ประกอบด้วยต้นทุนที่แท้จริงในการผลิตสินค้าโดยจะต้องคิดออกมาในรูปของค่าเสียโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการผลิตในทางอื่น ซึ่งเรียกว่า “ต้นทุนเสียโอกาส” (Opportunity Cost)

ต้นทุนที่จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน หรือ ต้นทุนแจ้งชัด (Explicit Costs) คือ ต้นทุนที่เป็นตัวเงินที่ได้จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินเดือน ค่าซื้อวัตถุดิบ ค่าขนส่ง เป็นต้น

ต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน หรือ ต้นทุนไม่แจ้งชัด (Implicit Costs) คือ ต้นทุนที่เราไม่ได้จ่ายเป็นตัวเงินให้กับใครเลยแต่เป็นต้นทุนเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้ทรัพยากรซึ่งผู้ผลิตเป็นเจ้าของโดยตรง เช่น การเปิดร้านขายของเองทำให้ไม่ได้รับค่าตอบแทนจากรายได้อื่น 4,000 บาท ซึ่งต้องนำมาคำนวณเป็นต้นทุนในการขายสินค้าด้วย (ต้นทุนชนิดนี้จะไม่เป็นที่ยอมรับในการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไป)

ต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่กิจการจ่ายออกไปและได้บันทึกไว้ในบัญชีซึ่งต้นทุนทางบัญชีจะเป็นจำนวนเดียวกันกับต้นทุนเชิงชัด

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Costs) คือ ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายที่เชิงชัดหรือไม่เชิงชัด ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงมีค่าเท่ากับต้นทุนเชิงชัดบวกต้นทุนที่ไม่เชิงชัด ดังนั้นต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงมีค่ามากกว่าต้นทุนทางบัญชี ซึ่งจะทำให้กำไรทางเศรษฐศาสตร์มีค่าต่ำกว่าต้นทุนทางบัญชี

ต้นทุนเอกชน (Private Cost) คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ผลิตในการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและบริการ ดังนั้นต้นทุนเอกชนจะหมายถึงต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์นั่นเอง

ต้นทุนของสังคม (Social Costs) คือ ค่าใช้จ่ายทุกชนิดที่เกิดขึ้นกับสังคมจากการผลิตสินค้านั้น ๆ ซึ่งจะมีค่าเท่ากับต้นทุนเอกชนบวกต้นทุนภายนอกซึ่งหมายถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ผลิต เช่น โรงงานปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ ลำคลองทำให้ผู้ใช้น้ำเดือดร้อน รัฐบาลหรือเอกชนมีค่าใช้จ่ายที่ต้องเข้ามาช่วยเหลือบำบัดน้ำเสีย

ต้นทุนการผลิตระยะสั้น (Short-run Costs) คือ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นสำหรับการผลิตในระยะสั้น โดยมีการใช้ปัจจัยการผลิตอยู่ 2 ประเภท คือ ปัจจัยคงที่ (Fixed Factors) และปัจจัยผันแปร (Variable Factors) ฉะนั้นต้นทุนการผลิตในระยะสั้นประกอบด้วย ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร

ต้นทุนระยะยาว (Long-run Costs) คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่หน่วยธุรกิจใช้ไปในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งในระยะยาวหน่วยธุรกิจสามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตที่ใช้ได้ทุกชนิด จึงมีเฉพาะปัจจัยผันแปรและต้นทุนผันแปรเท่านั้น

4. ทฤษฎีการผลิต (Theory of Production) (ปีนิติ สุภากุล:108) ทฤษฎีการผลิตจะช่วยอธิบายพฤติกรรมของผู้ผลิตในการแสวงหากำไรสูงสุดจากการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ

“การผลิต” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนปัจจัยการผลิต ที่ใส่เข้าไปในกระบวนการผลิตออกมาเป็นผลผลิต โดยปัจจัยการผลิตหมายถึง ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ รวมถึงสินค้าและบริการทุกชนิด

ทฤษฎีการผลิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ โดยที่ผู้ผลิตหรือหน่วยธุรกิจ (Firm) มักจะแสวงหาวิธีที่จะผลิตสินค้าให้ได้มากที่สุดจากต้นทุนการผลิตจำนวนหนึ่ง หรือพยายามหาทางทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดเพื่อให้ได้กำไรมากที่สุด มีแนวทางในการศึกษาตามทฤษฎีการผลิตอยู่ 2 แนวทางคือ

4.1 การวิเคราะห์ด้วยกฎการลดน้อยถอยลงของผลได้

4.2 การวิเคราะห์ด้วยหลักแห่งเส้นผลผลิตเท่ากัน

5. ทฤษฎีการพัฒนา

ทฤษฎีการพัฒนา (Ginzberg,E : 1966) เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมในทิศทางที่มุ่งแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

5.1 คุณสมบัติในเชิงสัมพัทธ์ (relative) หมายความว่าเมื่อพูดถึงคำว่าพัฒนา(Development) จำเป็นต้องมีการเปรียบเทียบ สิ่งอื่นกับตนเองในช่วงเวลาที่ผ่านมาโดยยึดเอาแนวทางการดำเนินงานที่เป็นการกล่าวอ้างว่าประสบความสำเร็จมากที่สุดมาเป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบ

5.2 การมีเข็มมุ่ง (Goal Orientated) เป็นคุณสมบัติการพัฒนาที่สามารถมองได้ 2 มิติ คือ

- 1) มิติที่สภาพการพัฒนาเป็นอยู่ (state of being) ซึ่งอาจจะหมายถึงสถานะที่จะนำความสำเร็จสูงสุด
- 2) มิติที่มีความหมายในเชิงกระบวนการ(Process) ซึ่งเป็นสถานะที่จะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงการพัฒนาที่ผ่านมาและได้รับการยอมรับนั้นอาจสรุปได้ เป็น 3 ประเด็นคือ

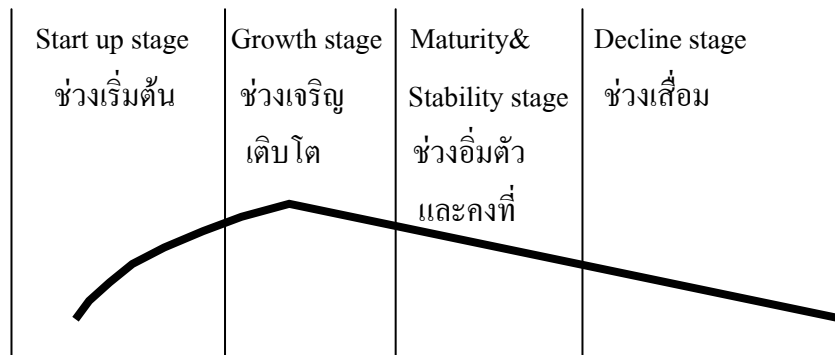
- **มิติทางเศรษฐกิจ** การพัฒนาหมายถึง การเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและก่อให้เกิดการเติบโตทางอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องในตัวของมันเอง (Self-sustaining industrial growth)

- **มิติทางสังคม** การพัฒนาหมายถึง การกระจายรายได้อย่างเสมอภาค และการดึงดูดมวลชนที่เคยอยู่รอบนอกเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจการเงิน

- **มิติทางวัฒนธรรม** การพัฒนาหมายถึง การสร้างความรู้สึกลึกถึงความเป็นมิตร มีความเชื่อมั่นและพร้อมที่จะเสียสละเพื่อชาติ

6. การพัฒนาอุตสาหกรรมตามวงจรธุรกิจ

Geoffrey G. Meredith ได้ให้คำจำกัดความวงจรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่า สามารถศึกษาได้จากปัญหาการดำเนินงานที่เกิดขึ้นของกิจการ

ภาพที่ 4 แสดงวงจรของธุรกิจ

ปัญหาในช่วงต่างๆ จำแนกออกได้ดังนี้ (Meredith, Geoffrey G. "Management Service for Small Enterprise" Small Enterprise Development: Problems and Programmers, (Eneva: International Labour Organization' 1978)'p.129-132)

1. ช่วงเริ่มต้น Start up stage ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอันดับแรก ได้แก่ ปัญหาการจัดการผลิ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเงิน โดยเฉพาะกิจการที่ดำเนินการโดยเจ้าของคนเดียว
2. ช่วงเติบโต Growth stage ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นวิกฤตทางการจัดการกลยุทธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน ปัญหาด้านทุนที่สูงขึ้น การจัดการการเงิน ตลอดจนการจัดการให้ กิจการประสบความสำเร็จเป็นปัญหาเฉพาะเจาะจง ต้องมีการปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ
3. ช่วงอิ่มตัวและคงที่ Maturity & Stability stage ส่วนใหญ่เป็นปัญหาการวางแผนเพื่อให้ กิจการอยู่รอดจะนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับการจัดการ ต้องมีคำปรึกษาคำแนะนำจาก ผู้เชี่ยวชาญ ที่สามารถให้คำปรึกษารอบคลุมทุกปัญหาที่เกิดขึ้นได้
4. ช่วงเสื่อม Decline stage ปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกด้านต้องการความช่วยเหลือจากภายนอก

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (วิลาวัลย์ สุวรรณอรรถ : 2553 หน้า 3)

การนำปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีความขาดแคลนไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการกับปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับ

1. ปัญหาการจัดระบบการผลิต ทำให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้
 - ปัญหาว่าจะผลิตอะไร จำนวนเท่าใด
 - ปัญหาว่าควรจัดการผลิตอย่างไร
 - ปัญหาว่าสินค้าที่ผลิตขึ้นมา ควรให้กับใครหรือเพื่อใคร

2. ปัญหาการเลือกผลิตสินค้า ผู้ผลิตจะต้องหาวิธีการเลือกผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ส่วนผู้บริโภคก็ต้องเลือกบริโภคสินค้าที่ตนมีความพึงพอใจสูงสุดจากรายได้ที่มีอยู่

7. แนวทางการบริหารจัดการ

เป็นการมุ่งแก้ปัญหาภายในธุรกิจต่าง ๆ จะจัดการบริหารงานอย่างไรจึงจะช่วยให้ได้ผลผลิตสูง มีผลกำไร คาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้ ตามกระบวนการบริหารที่สำคัญ ๕ อ มู ล ที่ ส า ม า ร ถ ตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระบวนการที่สำคัญประกอบด้วย

7.1. การวางแผน (Planning Operation) หน้าที่ในการวางแผนดำเนินงานของฝ่ายบริหารคือการเลือกที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่จะทำให้กิจการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

7.2. การประสานงานและการอำนวยการ (Coordinating and Directing Activities) กระบวนการบริหารงานจะเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญคือ การมีภาวะผู้นำ การลงมือปฏิบัติงาน มีการทำความเข้าใจในการทำงาน ปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ จะต้องมีการแก้ไขทันเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดการประสานงานกันและให้มีการปฏิบัติหน้าที่ได้ดีในสายงานขององค์การ ระบบข้อมูลตามขั้นตอนของการอำนวยการ มีความสำคัญมากเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติงานนโยบายและแผนงาน

7.3. การควบคุม (Controlling) เป็นหน้าที่สำคัญมากประการหนึ่งของฝ่ายบริหาร เพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรของกิจการ สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

7.4. การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเลือกที่เหมาะสมที่สุดและให้กิจการสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้

7.5. การวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement) เมื่อผู้บริหารวางเป้าหมาย (Goals) ขององค์การข้อมูลเพื่อการจัดการจะเข้ามาช่วยผู้บริหารให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ข้อมูลในการวางระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation System) ที่เหมาะสมและยุติธรรมตามโครงสร้างการบริหาร กิจการผลิตสินค้า(Organization Chart) จะต้องมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ

- **รวบรวมข้อมูล (Score Keeping)** สามารถให้ตัวเลข สำหรับใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานและแสดงฐานะทางการเงินของกิจการได้
- **การพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้น (Attention Directing)** เพื่อนำรายงานทางการเงินมาพิจารณาอย่างละเอียด ข้อมูลทางการเงินจะช่วยให้ฝ่ายบริหาร รับทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งข้อบกพร่องและความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน
- **การแก้ไขปัญหา (Problem Solving)** จะต้องหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาเพื่อช่วยในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ ๆ และเลือกทางแก้ไขปัญหาคือที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง

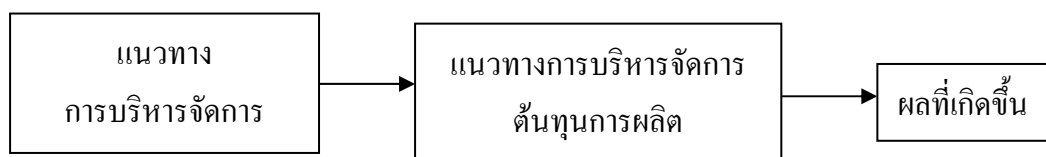
8. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เหมาะสม

8.1. แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร

การบริหารจัดการของเกษตรกร เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง (Empowerment) ให้มีพลังในการขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน และการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชน อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีความพร้อมในกระบวนการสร้างสรรค์ความคิดและนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในด้านการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพมั่นคงและยั่งยืน คือ

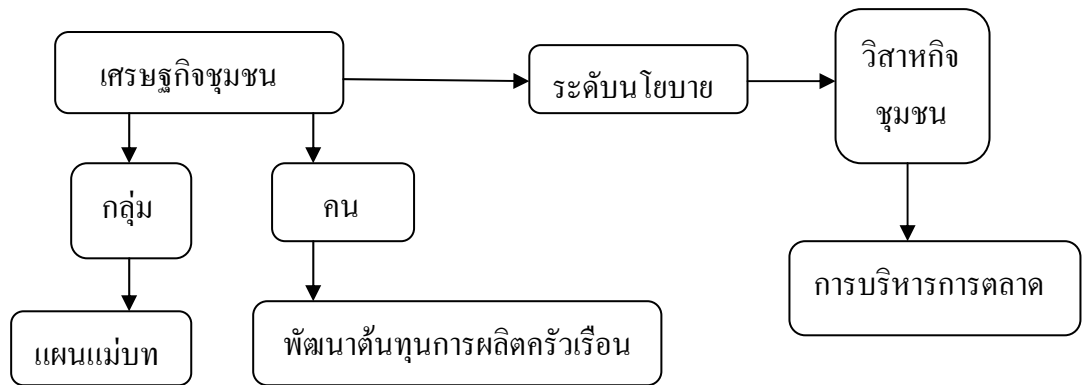
8.1.1 เป็นเครื่องมือซึ่งทำให้เห็นทิศทางและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Demand)

8.1.2 เป็นรูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคประชาชน จากการมีส่วนร่วมในกระบวนการ เพื่อการดำรงชีพและการมีอาชีพของประชาชนโดยส่วนรวม เป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชน เกิดการสร้างผู้นำในท้องถิ่นโดยแท้จริง เพื่อพัฒนาให้ชุมชนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพในอนาคต ประกอบด้วย

ภาพที่ 5 รูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคประชาชน

8.2. การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนของเกษตรกร คือ ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมหลายด้าน ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง มีกิจกรรมจากการเพาะปลูกไปสู่การขายและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ในบริบทความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 6 การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนของเกษตรกร

8.3. แนวคิดเรื่องการตลาดท้องถิ่น

การตลาดมี 2 ระดับ คือ ตลาดภายใน และตลาดภายนอก ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ประกอบการโดยต้องการผลตอบแทนทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อชุมชน มีกระบวนการปรับตัวของชุมชนภายใต้กระแสพัฒนาศักราชภาพแบบทุนนิยม ซึ่งมีการสร้างรายได้และอาชีพ ประกอบด้วย

- ดำเนินการกิจการโดยใช้ทุนตามงบประมาณของชุมชนและมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม
- ดำเนินการโดยหลักสามัคคีธรรม
- มีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และควบคุมค่าใช้จ่ายเป็นการพึ่งตนเอง

8.4. แนวคิดการบริหารจัดการแบบเศรษฐกิจครัวเรือน

สังคมไทยเป็นแบบชุมชนที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาชุมชน โดยแบ่งออกเป็น การมีส่วนร่วมในการเข้ากลุ่มตามขนาดของชุมชน มีการตัดสินใจ มีการปฏิบัติงานอย่างมีส่วนร่วม และมีการประเมินผล ผู้ผลิตเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เป้าหมายการผลิตเพื่อความดำรงอยู่เพื่อครอบครัวอยู่รอด สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ใช้แรงงานของสมาชิกของครอบครัว บนพื้นที่ดินเพื่อให้เกิดผลผลิต เพราะเป็นสิ่งที่มียู่แล้วตามธรรมชาติ

8.5.ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านต่างๆ

8.5.1 ผลเชิงเศรษฐศาสตร์

คือ ด้านการประกอบอาชีพ การค้า การเกษตร และการผลิต เนื่องจากเดิมกลุ่มเกษตรกรมีผลผลิตในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน เมื่อมีโครงการปลูกยางพาราเกิดขึ้น ได้กำหนดพื้นที่การปลูกตามจำนวนไร่ เช่น 7 ไร่ ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 ไร่ เป็นต้นการวิจัยนี้คาดว่าจะสามารถช่วยให้สามารถทราบจำนวนเงินที่ใช้จ่ายไปเพื่อเป็นต้นทุนการผลิตและดำเนินงานอย่างถูกต้องเหมาะสม

8.5.2 ผลเชิงสังคม

การดำเนินโครงการวิจัยนี้ ทำให้ วิถีชีวิตของชุมชนดีขึ้นเพราะมีส่วนร่วมจัดการตนเองโดยมีหน่วยงาน สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ปรึกษาหรือผู้ช่วย เพื่อดำเนินการปลูกยางพาราเป็นเบื้องต้นและกลุ่มเกษตรกร สามารถพัฒนาอาชีพตามความต้องการ

8.5.3 ผลเชิงสิ่งแวดล้อม

- 1) เป็นวิธีการลดการเผาป่า ลดคาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO2) ที่มีผลต่อโลกร้อนและทำให้ปริมาณน้ำฝนมีมากขึ้น
 - 2) สภาพแวดล้อมดีขึ้น โครงสร้างพื้นฐาน เช่น การขาดแคลนน้ำในการเกษตร ชุมชนต้องปรับปรุงด้านการเก็บกักน้ำ และใช้น้ำ
 - 3) มีการติดตามประเมินผลผลิตในการสร้างกิจกรรม การพัฒนาและการแก้ไขปัญหา
- ร่วมกัน

8.6. การพัฒนาเทคโนโลยี

การพัฒนาเทคโนโลยีจากโครงการนี้คือ การเรียนรู้ระบบการจัดเก็บข้อมูล วิธีการและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้นำมาใช้เกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ด้านการตลาดและข้อมูลทางการเงินของกลุ่มเกษตรกรเพื่อช่วยในการนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. ระบบตลาดยางของประเทศไทย

การกำหนดราคายางใช้ราคาตลาดที่หาได้ใหญ่เป็นตัวกำหนด จะศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกยาง ตามหลักการปลูกที่ถูกต้องและเหมาะสมจากการกีดน้ำอย่างที่สมบูรณ์

ระบบตลาดยางของประเทศไทยประกอบด้วย

9.1 ตลาดจร คือพ่อค้าคนกลาง เป็นผู้รับซื้อในหมู่บ้านหรือตำบล ตลาด อำเภอและหรือตลาดของจังหวัดแล้วนำไปขายต่อให้พ่อค้ารายใหญ่หรือร้านรับซื้อยางพารา

9.2 สหกรณ์การเกษตร จัดตั้งขึ้นเพื่อรับซื้อยางพาราจากสมาชิกสหกรณ์ มีนโยบายที่ให้ความเป็นธรรมในราคาที่รับซื้อ และคืนผลประโยชน์ให้กับสมาชิกและนำยางที่รับซื้อไปขายต่อ

9.3 ตลาดกลางยางพารา เป็นตลาดรับซื้อยางที่จัดตั้งโดยภาครัฐบาล โดยมีเกษตรกรชาวสวนยางนำยางเข้าประมูลในสถานที่ภาครัฐกำหนดขึ้น เช่น หาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี ฯลฯ พ่อค้ารายใดให้ราคาสูงสุดจะเป็นผู้ซื้อยางทั้งหมด

9.4 ตลาดประมูลยางท้องถิ่น เป็นตลาดซื้อขายยางด้วยการประมูล ตลาดตั้งอยู่ทุกจังหวัดที่มีผลผลิตยางมากดำเนินการโดย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

9.5 ตลาดยางล่วงหน้า เป็นการซื้อขายยางล่วงหน้าดำเนินการโดยตลาดหลักทรัพย์

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

เศรษฐศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน จึงต้องศึกษาถึงการจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อสนองความต้องการที่มีไม่จำกัด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค ต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและประโยชน์ที่จะได้รับอย่างคุ้มค่าตลอดจนการมีคุณธรรมของผู้ผลิต

ปัจจัยการผลิต (Factors of Production) ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุน และ ผู้ประกอบการ

การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) หมายถึง การปรับปรุงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์ ทั้งด้านการผลิต การกระจายและการบริโภคสินค้า บริการ ให้มีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

เป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ให้อยู่ดีกินดีมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสวัสดิการทางสังคม มีความพอใจและความสุขในการดำเนินชีวิต

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

1. เป้าหมายสำคัญ คือ

- (1) เน้นพัฒนาคุณภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต
- (2) เน้นการพัฒนาชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน
- (3) เน้นทางด้านเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ
- (4) เน้นการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของแผนพัฒนาฉบับที่ 10

- (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
- (2) ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ
- (3) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

(4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

(5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรตามสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มผู้ปลูกยางพารา โดยมีข้อมูลทั่วไปของโครงการปลูกยางพาราจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

- 1.1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 1.2) เพื่อศึกษาสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 1.3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- 1.4) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลมาศ ปรีดาศักดิ์ (2546) สรุปผลงานวิจัยพบว่า จากการศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอ บางกล่ำ จังหวัดสงขลา จากการศึกษา โดยจำแนกตามกลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานและไม่มีการจ้างแรงงาน พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41 – 50 ปี นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน ประกอบอาชีพสวนยางเป็นอาชีพหลัก มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท มีพื้นที่ในการทำสวนยาง 11 – 12 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ โดยจะใช้เงินส่วนตัวและเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในการลงทุนปลูกสร้างสวนยาง ใช้แรงงานในสวนยาง 1 – 2 คน และมักกรีดยางกันในช่วง 03.00 น. – 06.00 น. มีการแบ่งรายได้ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในอัตรา 6:4 ลูกจ้างจะทำงานแบบไปกลับเหตุผลที่มีการจ้างแรงงาน เนื่องมาจากเกษตรกรมีพื้นที่สวนยางเกินกำลังการผลิต หัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจในการทำสวนยาง ซึ่งเกษตรกรมักจะเลือกผลิตน้ำยางสด โดยให้เหตุผลว่าสะดวก และประหยัดต้นทุน ด้านเวลาและแรงงาน ยางที่ผลิตได้มักจะจำหน่ายในตลาดท้องถิ่น โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกรวดเร็ว ส่วนกลุ่มเกษตรกรที่

ไม่มีการจ้างแรงงานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 31 – 40 ปี นับถือศาสนาพุทธการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน ประกอบอาชีพสวนยางเป็นอาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท พื้นที่ในการทำสวนยางไม่เกิน 10 ไร่ เป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ โดยจะใช้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในการลงทุนปลูกสร้างสวนยางหัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจในการทำสวนยางซึ่งเกษตรกรมักจะเลือกผลิตน้ำยางสด โดยให้เหตุผลว่าสะดวก ประหยัดต้นทุนด้านเวลาและแรงงานยางที่ผลิตได้มักจะจำหน่ายในตลาดท้องถิ่น เมื่อพิจารณาถึงระดับความรุนแรงของปัญหาและความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐบาลหรือเอกชนพบว่าเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม จะประสบกับปัญหาและความต้องการได้รับความช่วยเหลือในด้านที่ดิน ทุน แรงงานการประกอบการและด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

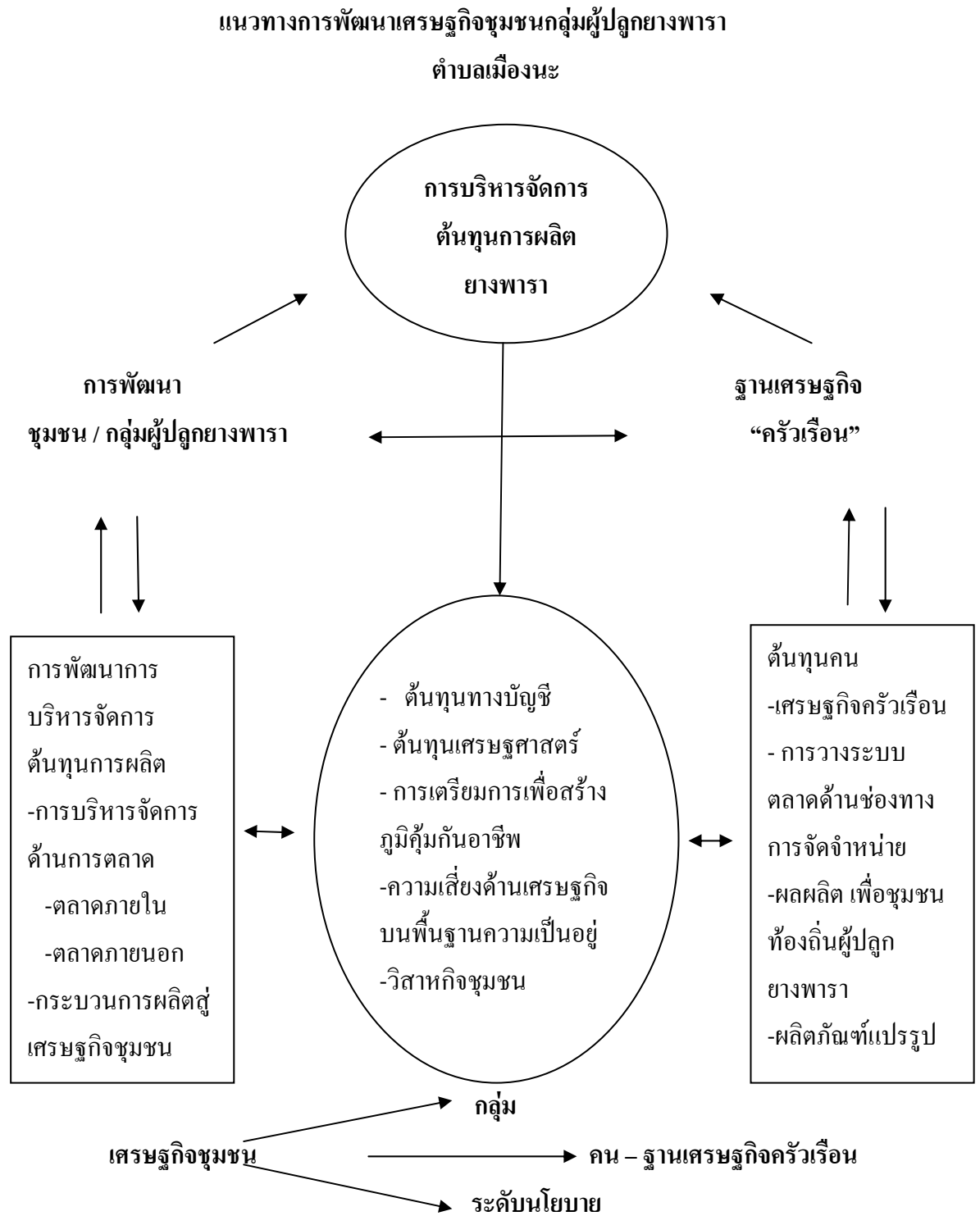
ชไมพร ไชยลังกา (2545) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ : กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่ มีระยะคืนทุน 7 ปี 2 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1 เท่ากับ 26,566.39 บาท ร้อยละ 10 เท่ากับ 11,075.10 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 35.69 และเกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไป มีระยะเวลาคืนทุน 8 ปี 10 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1 เท่ากับ 4,424.08 บาท ร้อยละ 7 เท่ากับ 428.56 บาท และร้อยละ 10 เท่ากับ -766.06 บาท มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงจากการลงทุนเท่ากับ ร้อยละ 7.96 จะเห็นได้ว่าเกษตรกร ผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่จะมีระยะคืนทุนเร็วกว่าและเกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไป เนื่องมาจากต้นทุนในการดำเนินงานของสวนยางมีความแตกต่างกันในส่วนของการดำเนินงานในการดำเนินงานและส่วนต้นทุนในด้านอื่นค่อนข้างใกล้เคียง

เฉลิมขวัญ คงแก้ว (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านการเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางและขายยางของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในตำบล คลองแห่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากหมู่ 3 และหมู่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีจำนวน 111 ราย จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย นับถือศาสนาพุทธ แต่งงานแล้ว ส่วนมากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ผลการศึกษามีอิทธิพลของปัจจัยด้านการเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง พบว่าการใช้เทคโนโลยีการผลิตยางแผ่นดิบ รายได้ของ

ครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง การติดต่อจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและทัศนคติต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยางมีอิทธิพลต่อสมาชิกภาพของเกษตรกร ขณะที่อายุขนาดพื้นที่ถือครองความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการพวกพ้องและความต้องการเกียรติไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกภาพของเกษตรกร ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านเกษตรกร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาของเกษตรกรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง พบว่าปัจจัยที่เกษตรกรสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือการใช้เทคโนโลยีการผลิตยางแผ่นดิบ รายได้ของครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยาง การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

อร จุนธิระพงศ์ (2540) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมของการผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยจะทำการศึกษาในเรื่องของประสิทธิภาพการผลิตและผลกระทบจากโรค ความสำคัญของการผลิตยางพาราที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและผลกระทบทางสังคมของการผลิตยางพาราโดยพื้นที่ในการศึกษาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งถือว่าเป็นเขตปลูกยางพาราใหม่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ไม่มีความแตกต่างในเรื่องของ การปลูกและการดูแลสวนยางมากนัก การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยใช้พื้นที่ในเขต 3 จังหวัดคือ หนองคาย เลย และบุรีรัมย์ รวม 160 ตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ปลูกยางเฉลี่ยไม่เกิน 30 ไร่ โดยเลือกปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และเริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางพารามีอายุประมาณ 6-7 ปี ต้นยางพาราส่วนใหญ่มีการกรีดยางแล้วเฉลี่ย 1-3 ปี เกษตรกรกรีดยางปีละประมาณ 8-10 เดือนและเลือกใช้วิธีการกรีดยางตามภูมิอากาศ แต่ไม่ใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ปัญหาที่พบในสวนยางเกษตรกรคือ ความเสียหายของต้นยางพาราอันเนื่องมาจากเกษตรกรขาดความชำนาญในการกรีดยาง ส่วนผลกระทบของอุตสาหกรรมยางพาราที่มีต่อระบบเศรษฐกิจนั้นพบว่า เมื่ออุปสงค์ขั้นสุดท้ายมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าผลผลิต มูลค่าเพิ่มและมูลค่าการจ้างงานของสาขาการผลิตต่างๆ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นต่ำกว่า 10% และผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบทางอ้อมมากกว่าทางตรง ส่วนทางด้านดัชนีเงินได้สุทธิจากการส่งออกเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างปีพ.ศ. 2533 กับปีพ.ศ. 2538 พบว่าการผลิตทั้งสองมีการใช้ทรัพยากรภายในประเทศมากขึ้นเพื่อผลิตเป็นสินค้าและส่งออกทำให้ประเทศไทยมีรายได้สุทธิจากการส่งออกเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางด้านสังคมต่อเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างมีสภาพทางด้านสังคมความเป็นอยู่ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากเปลี่ยนมาปลูกยางพารา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนในการปลูกยางพารา ประเด็นเกี่ยวกับสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร มีการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรเป็นอย่างไร เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรได้อย่างไร

โดยทีมวิจัยได้เข้าศึกษาข้อมูลด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นพื้นที่ปฏิบัติงานในฐานะที่ทีมวิจัยเป็นคนในพื้นที่และหัวหน้าโครงการวิจัยได้ลงพื้นที่มาระยะหนึ่งก่อนการทำการวิจัย จึงส่งผลให้การเก็บรวบรวมข้อมูลการเข้าพื้นที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกต การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการและการตรวจสอบข้อมูลร่วมกับชุมชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในการวิจัยครั้งนี้ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งทีมวิจัยได้วางแผนและดำเนินการวิจัยเป็นกระบวนการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร อินเตอร์เน็ตและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารจากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น เทศบาลตำบลเมืองนะ กรมพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

2. การประเมินศักยภาพพื้นที่เบื้องต้น ความเข้มแข็งและความพร้อมของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

3. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการออกภาคสนามในพื้นที่เป้าหมายและกำหนดประเด็นการวิจัย ดังนี้คือ

- 3.1 บริบทของชุมชน สภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกร ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมและทรัพยากร

- 3.2 ลักษณะการก่อเกิดของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และกระบวนการทำงานของกลุ่มในชุมชน

3.3 ดำเนินกิจกรรมแล้ว ประเมินผลจาก

- 1) ผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการและสมาชิก มีความรู้ ความเข้าใจสำรวจข้อมูล ของตนเองและการบริหารจัดการกลุ่ม สามารถวิเคราะห์ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม ผ่านการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน
 - 2) การเปลี่ยนแปลงวิธีคิดและพฤติกรรม เช่น เรื่องการจดบันทึกข้อมูลทางการบัญชีด้านรายรับ – รายจ่าย การจัดทำสมุดบันทึกการปลูกยางพาราเป็นรายวัน รายสัปดาห์และรายเดือน เพื่อทราบต้นทุนการดำเนินชีวิตและต้นทุนการผลิต
 - 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ การทำกิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการเรื่องต้นทุนการผลิต การคำนวณต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนทาง เศรษฐศาสตร์
 - 4) ต้นทุนการในการปลูกยางพาราในพื้นที่ช่วงยางยังไม่ให้ผลผลิต ปีที่ 1-6
 - 5) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรที่เหมาะสม
 - 6) สรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น
4. การกำหนดประชากร พิจารณาได้ 3 ลักษณะ คือ ภาคเกษตรกรรม ภาคครัวเรือนและ เจ้าหน้าที่รัฐ
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีการสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษา เอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตยางพารา และการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล พิจารณาออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ
 7. การตรวจสอบข้อมูลและทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับ
 8. การวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูล หาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยต้นทุนต่อหน่วย
 9. หาแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ตำบลเมืองนะ

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการในพื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ และ ตำบลทุ่งช้างพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วม“โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ 1 ล้านไร่” (โดย มีวัตถุประสงค์ของโครงการพื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่ปลูกในภาคเหนือ 300,000 ไร่ และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 700,000 ไร่ รวมทั้งสิ้น 1,000,000 ไร่ กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายของโครงการ รวมประมาณ 142,850 ราย ในภาคเหนือ 17 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด)

จำนวนกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ทำวิจัยมีจำนวน รวม 11 กลุ่ม มาจาก 14 หมู่บ้าน รวมเป็นสมาชิกของกลุ่มจำนวน 45 คน

กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว ได้ดำเนินการปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการทำสวนยาง(สทย.) ให้ความรู้เรื่องการปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่อง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่อนุมัติปลูกทั้งหมด รุ่นปี 2547 – 2552 ในพื้นที่ภาคเหนือ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 45 ราย ตำบลเมืองนะ ได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโล๊ะป่าหาญ 2 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และ บ้านน้ำรู่ 1 ราย รวม 34 ราย และ ตำบลทุ่งข้าวพวง ได้แก่ บ้านห้วยเป่า 11 ราย

บริบทชุมชน สภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

จากการวิจัย ทำให้ได้รับทราบสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ด้านต่าง ๆ ของชุมชนเกษตรกรที่อาศัยอยู่ใน ตำบลเมืองนะ โดยวิเคราะห์สภาพความเป็นอยู่ที่ทำให้ต้องมีการปรับวิถีชีวิตของเกษตรกรเดิมและปัจจุบัน ศึกษาผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนอาชีพของกลุ่มเกษตรกรชุมชนใน ตำบลเมืองนะ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและเขียนรายงานการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์วิธีการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน นอกจากนี้จะเป็นการเข้าร่วมกิจกรรม การสังเกตการณ์และเป็นการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่ได้มีผู้ศึกษาไว้

ต้นทุนการในการปลูกยางพาราในพื้นที่ช่วงยางยังไม่ให้ผลผลิต ปีที่ 1-6

เพื่อเก็บรวมข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษายางพารา ช่วงที่ยางพารายังไม่ให้ผลผลิต ประกอบด้วย (โดยแบ่งออกเป็นระยะเวลา 1 – 6 ปี)

- การบุกเบิกพื้นที่
- วางแนวและขุดหลุม
- ปลูกยาง
- บำรุงรักษา

สรุปค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพาราพื้นที่ ต่อไร่ ต่อราย ต่อปี (ไร่/ราย/ปี) โดยใช้เงื่อนไข อัตราค่าวัสดุปลูก ได้แก่ ค่าปุ๋ย เมล็ดพืชคลุมดิน พันธุ์ยาง และอัตราค่าแรงงาน/วัน ตามที่จ่ายจริง ของตำบลเมืองนะ

ภาพที่ 8 สภาพต้นยางพาราที่เป็นอยู่ มีความเจริญงอกงามดีมาก บรรยากาศร่มรื่น

เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความสุขเมื่อเห็นต้นยางพาราอุดมสมบูรณ์

แต่ขนาดของยางโดยทั่วไปยังไม่สามารถทำการกรีดยางได้

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรที่เหมาะสม

1. ศึกษาระยะเริ่มแรกในการประกอบอาชีพเกษตรกรว่าเริ่มต้นทำอาชีพอะไร อย่างไร
2. มีการดำรงชีพด้วยอะไร เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว หรือตนเอง
3. มีฐานะความเป็นอยู่อย่างไร ก่อนเข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา
4. หลังจากเข้าร่วมการปลูกยางพาราแล้วเป็นอย่างไร
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เหมาะสมต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยแบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายปิด-เปิด(Close ended questionnaire)เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว

จังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่อนุมัติปลูกทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบันปี 2552 โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

โดยจัดทำแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 (สำหรับ ตอนที่ 1) ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย

- ที่อยู่อาศัย	- สถานภาพทางครอบครัว
- อาชีพหลัก อาชีพเสริม	- จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- ก่อนเข้าโครงการประกอบอาชีพอะไร	- มีทรัพย์สิน / หนี้สินเท่าไร
- เป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้าง	- ปัจจุบันทำอาชีพอะไร
- เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา	- ประเภทของกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

- ขณะปลูกยางพารามีอาชีพเดิมอยู่หรือไม่ (โหนด นส.3ก หรือ สปก.)
- มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่ายอะไรบ้างเช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายปลูกยางพารา และอื่น ๆ
- สอบถามเกี่ยวกับรายได้/มีรายได้เป็นรายวัน / รายเดือน / หรือฤดูกาล
- ในอนาคตเมื่อปลูกยางพาราแล้วท่านคาดหวังอะไรบ้าง
- อาชีพปัจจุบันเป็นของตนเองหรือของครอบครัว
- ท่านเป็นคนท้องถิ่นที่นี่โดยกำเนิดใช่หรือไม่

ชุดที่ 2 (สำหรับตอนที่ 2 – 4) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา และแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึก แบบสอบถาม การจัดประชุมและเวทีวิจัย

1. การสังเกต

ทีมวิจัยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สังเกตเห็นได้และบันทึกไว้ตามสภาพความเป็นจริง โดยเข้าร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้งเพื่อให้ได้ครบตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ ในขณะที่มีการสังเกตผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ไปในตัว โดยเฉพาะด้านกิจกรรม

2. การบันทึก

การบันทึกข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ โดยอาศัยสมุดบันทึกการสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูปเทปบันทึกเสียง ฯลฯ ในการบันทึกใช้วิธีการจดตามคำบอกเล่าและซักถามประเด็นที่ได้ตั้งเอาไว้ โดยการบันทึกตามลำดับขั้นตอนของพิธีกรรม ความเชื่อและประเพณีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรม

3. แบบการสัมภาษณ์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากวิถีชีวิตของชุมชนซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ประเภทข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมซึ่งในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีเวลาร่วมสังเกตการณ์ในชีวิตประจำวัน วันของผู้ให้ข้อมูลและเพื่อให้ได้ข้อมูลเสริมกันทั้งจากผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลซึ่งจะได้คำตอบตามปรากฏการณ์ในชีวิตประจำวัน ได้สัมภาษณ์โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและซักถามซึ่งกันและกัน เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ในลักษณะพูดคุยแบบกันเอง ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 4 – 5 ครั้งโดยจะใช้เวลาเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทีมวิจัยแจกแบบการสัมภาษณ์และทำ การสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1. ทำการสัมภาษณ์ตามเวลาที่กำหนด โดยเดินทางไปสัมภาษณ์พร้อมจดบันทึกการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงสัมภาษณ์ด้วยตนเอง หัวข้อในการสัมภาษณ์นั้น ทีมวิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นนำไปทดลองใช้และปรับปรุงกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้น (ดังภาพที่ 1)

1.2 ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยทีมวิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สัมภาษณ์เองและลงพื้นที่แบ่งกลุ่มที่จะสัมภาษณ์ตามความคุ้นเคยของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้เข้าสัมภาษณ์

1.3. รวบรวมแบบการสัมภาษณ์ทั้งหมดเพื่อหาข้อเท็จจริง นำมาวิเคราะห์ตามความเป็นจริง

แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

ชื่อ –นามสกุล..... บ้าน.....

ตำบล.....

ประเด็นคำถาม

1. กลุ่มเกษตรกรมีความเป็นมาอย่างไร
2. ที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกร
3. สถานภาพทางครอบครัว
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่าน ที่อาศัยร่วมกัน
5. ก่อนเข้าร่วมโครงการท่านประกอบอาชีพอะไร
6. อาชีพหลัก อาชีพเสริม
7. ท่านเป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้างมีทรัพย์สิน และ หนี้สิน ประมาณเท่าใด
8. ปัจจุบันทำอาชีพอะไร ขณะปลูกยางพารา ยังทำอาชีพเดิมอยู่หรือไม่
9. ท่านตัดสินใจเข้าร่วม “โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกร
ในแหล่งปลูกยางใหม่ 1 ล้านไร่” เพราะเหตุใด
10. มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่าย/อะไรบ้าง (ค่าใช้จ่ายครอบครัว ค่าใช้จ่ายปลูกยางพาราและด้านอื่น ๆ)
11. ถามเกี่ยวกับรายได้/มีรายได้เป็นรายวัน /รายเดือน /หรือฤดูกาล
12. ในอนาคตเมื่อปลูกยางพาราแล้วท่านคาดหวังอะไรบ้าง
13. อาชีพปัจจุบันเป็นของตนเองหรือของครอบครัว
14. ท่านเป็นคนท้องถิ่นที่นี่โดยกำเนิดใช่หรือไม่
15. พื้นที่ของท่านที่ทำกินอยู่ในปัจจุบันมาจากแหล่งใด (เช่น เป็นของตนเอง/ สปก./ นส 3 /
อื่น ๆ)

ภาพที่ 9 แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

4. แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยแบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายเปิด-เปิด เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์

ยางพาราค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

โดยจัดทำแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 (สำหรับ ตอนที่ 1) ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย

- ที่อยู่อาศัย	- สถานภาพทางครอบครัว
- อาชีพหลัก อาชีพเสริม	- จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- ก่อนเข้าโครงการประกอบอาชีพอะไร	- มีทรัพย์สิน / หนี้สินเท่าไร
- เป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้าง	- ปัจจุบันทำอาชีพอะไร
- เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา	- ประเภทของกรรมสิทธิ์ใน

ที่ดินทำกิน

- ขณะปลูกยางพารามีอาชีพเดิมอยู่หรือไม่ (โหนด นศ.3ก หรือ สปก.)
- มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายปลูกยางพารา และ อื่น ๆ
- สอบถามเกี่ยวกับรายได้ /มีรายได้เป็นรายวัน /รายเดือน /หรือฤดูกาล
- ในอนาคตเมื่อปลูกยางพาราแล้วท่านคาดหวังอะไรบ้าง
- อาชีพปัจจุบันเป็นของตนเองหรือของครอบครัว
- ท่านเป็นคนท้องถิ่นที่นี่โดยกำเนิดใช่หรือไม่

ชุดที่ 2 (สำหรับตอนที่ 2 – 4) ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา และแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) การศึกษาใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจงและใช้เป็นแนวทางการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อได้รับข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ 1) สัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยสร้างแบบสำรวจโดยทีมวิจัยช่วยกันทำ ทดลองใช้และ นำมาสรุปผล 2) แบบสอบถามและ 3) สรุปผลงานวิจัย

การตรวจสอบข้อมูล

ตามโจทย์วิจัยและปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปวิธีการได้ ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเริ่มทำพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและหลังเก็บข้อมูลสิ้นสุดลง และ วิเคราะห์ข้อมูลจาก 2 มุมมอง คือ มุมมองของกลุ่มเกษตรกรและมุมมองของผู้วิจัย โดยเข้าไปสัมผัสกับข้อมูลหรือปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมก่อน แล้วพยายามสร้างข้อสรุปในลักษณะของการค้นพบข้อสรุปเป็นความพยายามศึกษาปรากฏการณ์จากหลายมิติเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้น

การตรวจสอบข้อมูลนั้น ทีมวิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลจากการเก็บรวบรวม เพื่อให้ทราบว่าข้อมูลนั้นถูกต้องและสามารถตอบคำถามของการวิจัยได้หรือไม่ พิจารณาจากแหล่งข้อมูลว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยนำข้อมูลทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ได้แก่ ที่ปรึกษางานวิจัย นายสุพจน์ ศิริอรยา (ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่) นายธรรมบุญ อุณรัชนัดดา (เจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดแพร่) และกลุ่มเกษตรกร

เนื่องจากการวิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ การจัดเวทีประชุมเพื่อเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการโดยมีคำถามที่ได้เตรียมไว้แล้วเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามที่ต้องการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. สภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
2. การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เป็นอย่างไร
3. แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรได้อย่างไร

4. การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทีมวิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากภาคสนามเป็นหลัก ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจริงตามสภาพแวดล้อม เพื่อยกระดับพื้นฐานเศรษฐกิจของชุมชน มีการตีความข้อมูลโดยกำหนดคำสำคัญและวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ทีมวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้กรอบแนวคิด ดังนี้

1. วิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ โดยใช้แนวคิดของการศึกษาจากหลายมิติเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้น ในเรื่องวิถีชีวิตของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จำนวนประชากรในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งหมด 420 ครัวเรือน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกและตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอเชียงดาว: 2552)

- ด้านสังคมและการมีส่วนร่วม
- ด้านเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมและระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ของเกษตรกร
- ด้านประเพณีวัฒนธรรมที่ปฏิบัติ

2. ปัจจัยการผลิต จากแหล่งข้อมูลของสถาบันวิจัยการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2551) ได้แก่

2.1 สภาพพื้นที่การปลูกยางพาราที่เหมาะสม มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่ควรเกิน 600 เมตร เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า 35 องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน รวมทั้งไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขัง

- ลักษณะดิน เป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตรและไม่มีชั้นหินแข็งหรือชั้นดินดาน ระดับน้ำใต้ดินต่ำกว่า 1 เมตร การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี มีค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมประมาณ 4.5-5.5 และไม่เป็นดินที่มีชั้นหินปูน

- สภาพภูมิอากาศ มีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปีและมีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยประมาณ 120-150 วันต่อปี

- แหล่งน้ำ คือ อาศัยน้ำฝน และให้น้ำในช่วงหน้าแล้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแรก
หลังปลูกยางพารา

2.2 พันธุ์ยางพารา ได้แก่

- พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง เจริญเติบโตดีมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และด้านทานโรค
- พันธุ์ยางตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร คือ กลุ่มที่ 1 ให้ผลผลิตน้ำยางสูง คือพันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251, 226 บีพีเอ็ม 24 และอาร์อาร์ไอเอ็ม 600

2.3 การปลูก การเตรียมพื้นที่คือ วางแนวและขุดหลุม ทำแนวแถวหลัก และวางแนวปลูก ระบบการขนยางไปปลูก วิธีการปลูก ควรปลูกต้นฤดูฝน

2.4 การดูแลรักษา ปลูกพืชคลุมดิน คลุมโคน ให้อายุระยะก่อนเปิดกรีด ตัดแต่งกิ่ง ผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง สร้างทรงพุ่ม ทำแนวป้องกันไฟ ป้องกันรอยไหม้จากแสงแดด ไถพรวนกำจัดวัชพืช และอาการเปลือกแห้ง

2.5 สุขลักษณะและความสะอาด ประกอบด้วย กำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำอาหารของต้นยาง อุปกรณ์เครื่องใช้ต้องทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อยหลังการใช้ เก็บรักษาปุ๋ย สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในที่ปลอดภัย ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้

2.6 ศัตรูของยางพาราและการป้องกันกำจัด ได้แก่

- โรคใบร่วงและฝักเน่า โรคราแป้ง โรคเส้นดำ โรคใบจุดก้ำปลา โรคราสีชมพู โรครากขาว

- แมลงปลวก หนอนทราย ตัวคูน

- วัชพืชฤดูเดียว วัชพืชข้ามปี เฟิร์น

2.7 คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยและเหมาะสม การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช นิยมใช้เครื่องพ่น 2 ชนิด ได้แก่ เครื่องพ่นแบบสับโยกสะพายหลัง และเครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันน้ำ

2.8 การเสริมปลูกพืชเสริมรายได้ระหว่างแถวยางในช่วงอายุไม่เกิน 3 ปี ปลูกพืชเสริมรายได้ที่ทนต่อสภาพร่มเงาสวนยางและเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง

3. พื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ ในโครงการปลูกยางพารา ขยะระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคง1 ล้านไร่ ตามนโยบายของรัฐบาลในปี 2546 เพื่อแก้ปัญหาความยากจนโดยอยู่ในความดูแลของ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สทย.) เป็นพันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง พันธุ์ยางชั้น 1 โดยส่วนใหญ่เป็นชนิดสถาบันวิจัยยาง RRIM 600 (ประมาณ 80%) ที่เหลือมีบางราย ปลูกชนิดสถาบันวิจัยยาง 251(RRIT 251)

การจัดประชุมและเวทีวิจัย

กิจกรรมที่ทีมวิจัยดำเนินการตามแผนงานตั้งแต่ระยะที่ 1 นั้นเป็นการศึกษาข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรเพื่อประมวล ค้นหาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลเมืองนะ และระยะที่ 2 จะเน้นกระบวนการปฏิบัติเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร ด้านการจัดการความรู้ การคำนวณต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพารา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เหมาะสม ศึกษาดูงานในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาวิเคราะห์ความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในการหาแนวทางการบริหารจัดการ ลดต้นทุนและสร้างรายได้ต่อไป

ประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรมของแผนการดำเนินงาน ระยะที่ 1 รวม 13 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 ลงพื้นที่เพื่อค้นหาโจทย์เพื่อการวิจัย พร้อมพี่เลี้ยง (Node) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานสนับสนุนงานวิจัย(สกว.) เมื่อเดือนตุลาคม 2551 – มกราคม 2552 (ตามภาพที่ 10 -11)

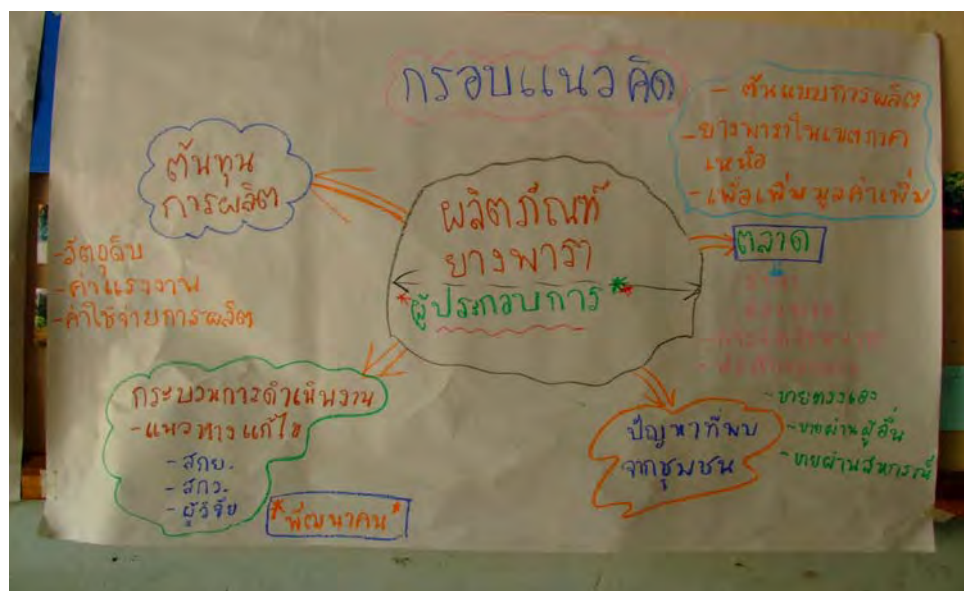

ภาพที่ 10 การลงพื้นที่ครั้งแรกเพื่อพบกับกลุ่มเกษตรกร เพื่อชวนให้พูดคุยถึงประเด็น ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และพื้นที่การปลูกยางพาราช่วงก่อนเริ่มดำเนินงานวิจัย

ภาพที่ 11 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น

กิจกรรมที่ 2 ประชุมร่วมกันโดยจัดเวทีครั้งที่ 1 พร้อมแกนนำคณะกรรมการ 7 คน เพื่อจัดทำแผนที่ (Mapping) การดำเนินงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในหลักการเบื้องต้นของวิธีการดำเนินการ จัดบันทึกต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่าย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลกลุ่มและข้อมูลชุมชน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดขึ้นจากข้อสงสัย และหาแนวทางดำเนินงานโดยมีสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมประชุม ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ร่างแบบสอบถามและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากพื้นฐานของเศรษฐกิจครัวเรือน และความต้องการของกลุ่มเกษตรกร ก่อนดำเนินงานวิจัย เดือนกุมภาพันธ์ 2552 การจัดประชุมครั้งนี้ทำที่บ้านของประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยทีมวิจัย 5 ท่าน ประกอบด้วย นายอุดม อมยิ้ม นายหนึ่ง คุ่มวงศ์ นายมานพ ผักกา นายเสาร์ ส่างมนและนายเสาร์ ศรีอำภา

ภาพที่ 12 รับทราบปัญหาจากการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มเกษตรกรโดยจัดเวทีประชุมครั้งที่ 1

กิจกรรมที่ 3 นัดประชุมเฉพาะแกนนำเพื่อรับทราบข้อมูลเป็นพื้นฐานของชุมชนข้อมูลการปลูกยางพาราและเพื่อชี้แจง การเก็บข้อมูล ลงพื้นที่ร่วมกันที่บ้านรองประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประชุมช่วงเดือน มิถุนายน 2552 การจัดทำเวทีเพื่อประชุมกลุ่มเกษตรกร รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน/ข้อมูลการปลูกยางพาราและเพื่อชี้แจงการลงพื้นที่ร่วมกัน กำหนดระยะการเก็บข้อมูล รับทราบปัญหาในการสร้างแบบสอบถาม แก่ไขทบทวนและออกแบบสอบถาม เป็นแนวทางในการใช้กระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม และพัฒนาคนที่เป้นทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้ในเรื่องบริบทชุมชนและต้นทุนการปลูกยางพาราที่เหมาะสม(ตามภาพที่13 – 14)

ภาพที่ 13 นัดประชุมเฉพาะแกนนำ ที่บ้านรองประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประชุมช่วงเดือน มิถุนายน 2552

ภาพที่ 14-15 สำรวจพื้นที่ก่อนเก็บข้อมูลในระหว่างเดือน พฤษภาคม– สิงหาคม 2552 (โดยนายเสาร์
สำมน เป็นผู้นำอธิบายเรื่องการปลูกยางพาราว่ามีการเริ่มต้นปลูกอย่างไร กระบวนการมีอะไรบ้างและมีปัญหา
ระหว่างดำเนินการอย่างไร โดยนายอุดม อมยิ้มประธานกลุ่มได้เสริมความคิดเห็นพร้อมประสบการณ์ต่างๆ ทำให้เข้าใจมากขึ้น)

กิจกรรมที่ 4 จัดประชุมร่วมกัน โดยจัดเวที ระยะที่ 2 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลักการเบื้องต้น
ของวิธีการดำเนินการจัดบันทึกต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่าย เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่ม
เกษตรกรและชุมชน ข้อมูลในการปลูกยางพารา ได้ชี้แจงการเก็บข้อมูล ลงพื้นที่ร่วมกัน และ
รับทราบปัญหาในการสร้างแบบสอบถาม แก้ไขบทวนแบบสอบถาม เป็นแนวทางในการ

นำมาใช้บริหารจัดการกลุ่มและพัฒนาคนทำให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องบริบทชุมชน และต้นทุนการปลูกยางพาราที่เหมาะสม ได้แจกแบบสอบถามให้กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

ภาพที่ 16 โดยประธานกลุ่มเกษตรกร นาย อุดม อมยิ้ม ณ สำนักงานกลุ่มเกษตรกร
บ้านโป่งอาน้ำพุร้อน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมที่ 5 ทดลองใช้แบบสำรวจ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาลักษณะยางพาราที่กำลังปลูกทดลองใช้แบบสอบถามในกลุ่มกรรมการและเกษตรกรบางราย ก่อนดำเนินการ มีการจัด ทำ Mapping ด้วยกันอีกโดยจัดเวที ครั้งที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร เรื่องอาชีพหลักและอาชีพเสริม โดยเกษตรกรบางรายมีการปลูกพืชหมุนเวียนอื่น ๆ เช่น มะม่วง ส้มโอ ซึ่งให้ผลดี เพื่อพัฒนางานวิจัยตามกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมและพัฒนาแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ในที่สุดได้รับแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงแบบสำรวจที่ทีมวิจัยช่วยกันสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนางานวิจัยตามกระบวนการที่วางแผนไว้

แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ประเด็นคำถาม

1. ที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกร
 นาย/นาง/นางสาว
 วัน/ เดือน/ ปี/ เกิด.....
 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 เลขประจำตัวประชาชน.....เบอร์โทรศัพท์.....
2. สถานภาพทางครอบครัว
 () โสด () สมรส มีบุตรชาย.....คน บุตรหญิง.....คน
3. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันในครอบครัวมี.....คน
4. ก่อนที่ท่านเข้าโครงการประกอบอาชีพอะไร
5. อาชีพหลักของท่าน คือ
 อาชีพเสริมของท่าน คือ.....
6. มีทรัพย์สิน / หนี้สิน /เป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้าง
7. ปัจจุบันทำอาชีพอะไร
8. ท่านตัดสินใจเข้าโครงการปลูกยางพาราฯ เพราะเหตุใด
9. ขณะปลูกยางพารา ยังทำอาชีพเดิมอยู่หรือไม่
10. รายจ่าย/ค่าใช้จ่าย/อะไรบ้าง (ค่าใช้จ่ายครอบครัว ค่าใช้จ่ายปลูกยางพาราและด้านอื่น ๆ)

- 11.ถามเกี่ยวกับรายได้ /มีรายได้เป็นรายวัน /รายเดือน /หรือฤดูกาล

12. ในอนาคตเมื่อปลูกยางพาราแล้วท่านคาดหวังอะไรบ้าง

13. อาชีพปัจจุบันเป็นของตนเองหรือของครอบครัว.....
14. ท่านเป็นคนท้องถิ่นที่นี่โดยกำเนิดใช่หรือไม่.....
15. พื้นที่ของท่านที่ทำกินอยู่ในปัจจุบันมาจากแหล่งใด (เช่น เป็นของตนเอง/ สปก./ นส 3 / อื่น ๆ)

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือนของท่านมา ณ โอกาสนี้

กิจกรรมที่ 6 การจัดการความรู้ด้วยวิธีสาธิตการติดตามเขียวของต้นยางพารา และให้สมาชิก ทั้ง 45 ราย ได้ลงมือทำกันเองด้วย เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสงเคราะห์ผู้ปลูกยางพารา(สทย.)ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ได้ลงพื้นที่ด้วย ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น (ตามภาพที่ 17-19)

ภาพที่ 17 การสาธิตวิธีการติดตามเขียวต้นยางพาราโดยประธานกลุ่มเกษตรกรโดยประธานกลุ่มเกษตรกร(นายอุดม อมยิ้ม) สาธิตวิธีการติดตามเขียว ณ ที่ทำการศูนย์การเรียนรู้ โรงปุ๋ยของกลุ่มเกษตรกร บ้านโป่งอาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 18-19 สอนวิธีการติดตามเชียวางพารา และทดลองนำข้อมูลจากการวิจัยมาปรับใช้เพื่อ
สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยเจ้าหน้าที่จาก สกย.

กิจกรรมที่ 7 สำรวจสภาพต้นยางพาราที่เป็นอยู่ ในช่วงดำเนินการปลูก มีความเจริญงอกงามดีมาก
บรรยาการร่มรื่น เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความสุขเมื่อเห็นต้นยางพาราอุดมสมบูรณ์ แต่ขนาด
ของยางโดยทั่วไปยังกริดยางไม่ได้ เพราะยางพาราที่ปลูกจะอยู่ในช่วงปีที่ 4 -6

ภาพที่ 20 ต้นยางพาราหลังจากที่เวลาผ่านไปช่วงระยะเวลา 6 เดือนของการวิจัย
เป็นต้นยางพาราที่ปลูกขึ้นในปี 2547 -2552

กิจกรรมที่ 8 การจัดเวทีครั้งที่ 3 เพื่อสรุปข้อมูลและแลกเปลี่ยนประเด็นที่ได้รับข้อมูลจากเกษตรกรในเรื่องต่าง ๆ ให้ข้อสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีกิจกรรมการเก็บเงินออมของสมาชิกเกษตรกรในกลุ่มเงินออม และมีการเข้าสังเกตการณ์ จากเกษตรกรในท้องถิ่นอื่น ๆ ด้วยเช่น บ้านทุ่งข้าวพวง บ้านนาหวาย และบ้านอรุโณทัย

ภาพที่ 21 จัดประชุมกลุ่มเกษตรกร 45 ราย ณ เทศบาลตำบลเมืองนะ

กิจกรรมที่ 9 จัดประชุมทบทวนเมื่อสิ้นสุดการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อนำมาปรับใช้กับการวิจัยระยะที่ 2 โดยแจ้งผลการดำเนินการร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และเพื่อประเมินผล ในกิจกรรมนี้ได้จัดโครงการอบรม เรื่อง “การบัญชีต้นทุนการผลิตสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเขียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลเมืองนะ เทศบาลเมืองนะ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2552 เวลา 9:00 – 16:00 น. ได้สรุปผลการทำงานร่วมกันและเขียนรายงานโดยขอรับข้อมูลเพิ่มเติม และรับทราบปัญหา อุปสรรค ชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มเกษตรกรเช่น เรื่อง เงินทุน สภาพความเป็นอยู่ในครัวเรือนของเกษตรกร การมีครอบครัว อาชีพปัจจุบัน รายได้และค่าใช้จ่าย กิจกรรมนี้ทำให้กลุ่มสมาชิกเกษตรกร สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผยและพัฒนาศักยภาพของกลุ่มอย่างเห็นได้ชัด มีความเข้มแข็ง ณ ห้องประชุมเทศบาล ตำบลเมืองนะ (ตามภาพที่ 22-23)

ภาพที่ 22 เปิดประชุมพบทวนโดยประธานกลุ่ม
เกษตรกรเพื่อชี้แจงผลการดำเนินการ

ภาพที่ 23 สรุปผลการทำงานร่วมกันและ
เขียนรายงานของระยะที่ 1

หลักการและเหตุผล คือ เนื่องจากโครงการวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ได้ดำเนินการมาจนเสร็จสิ้นระยะที่ 1 แล้ว จึงจัดอบรมความรู้เรื่องการบัญชีต้นทุนการผลิตสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราฯ มีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอแนวทางการคิดต้นทุนการผลิตอย่างถูกต้องสำหรับผู้ปลูกยางพารา ตามหลักการเพื่อชุมชนเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร ใน 3 มิติ คือ ต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และต้นทุนทางสังคม

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องการบัญชีอย่างง่ายของเกษตรกรไทย 2) เพื่อสามารถคำนวณหาต้นทุนการผลิตตามแนวทางปฏิบัติของทางบัญชี 3) เพื่อได้เรียนรู้องค์ประกอบของการบริหารจัดการต้นทุนและการการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจชุมชนในการปลูกยางพาราและ 4) เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

วันเวลา และสถานที่

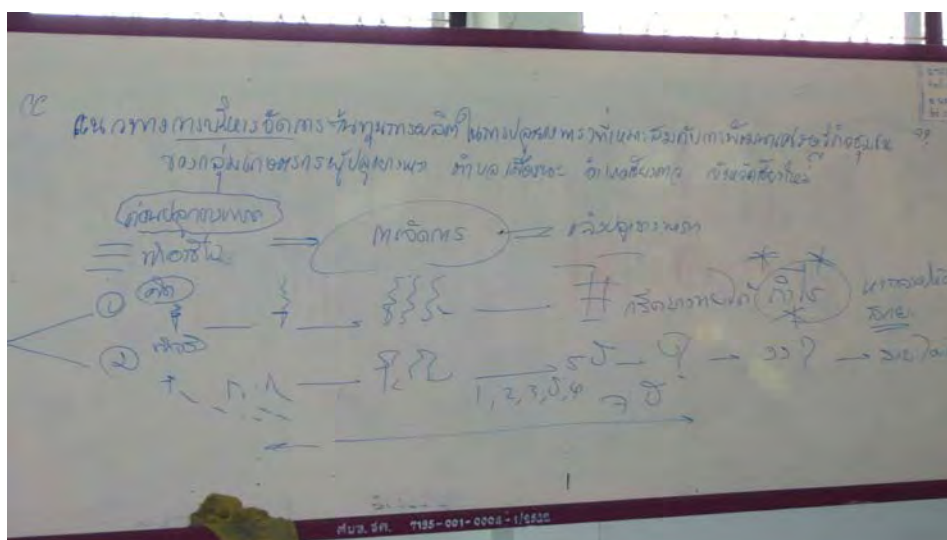
วันที่ 30 กันยายน 2552 เวลา 9.00 – 16.00 น. ณ เทศบาลตำบลเมืองนะ

ผู้รับผิดชอบโครงการ ทีมวิจัย ได้แก่

ผศ.บุญบา อารีย์	หัวหน้าโครงการวิจัย
นายอุดม อมยิ้ม	ประธานกลุ่มเกษตรกร
นายหนึ่ง คุ่มวงศ์	รองประธานกลุ่มเกษตรกร
นายเสาร์ สร้างมน	
นายเสาร์ ศรีอำภา	
นายมานพ ผักกา	

ผู้เข้าร่วมโครงการ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ 46 ราย และที่ปรึกษากลุ่มเกษตรกร
1 ท่าน คือ พันตรี ณรงค์ ศรีทิพย์

กิจกรรมที่ 10 จัดประชุมทบทวน ผลการดำเนินการร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และเพื่อประเมินผล
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “แนวทางการจัดทำบัญชีของผู้ปลูกยางพารา เพื่อพัฒนา
เศรษฐกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ” วันที่ 17 มีนาคม 2553 เวลา 08.30 –
15.30 น. ณ ห้องประชุม(ชั่วคราว) ของกลุ่มเกษตรกร บ้านห้วยเป่า ตำบลเมืองนะ อำเภอยางตลาด
จังหวัดเชียงใหม่ (ตามภาพที่ 23 – 25)

ภาพที่ 24 ได้ให้สมาชิกเขียนสรุปแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการปลูกยางพารา

ภาพที่ 25 ประชุมกลุ่มสมาชิกเกษตรกรเพื่อทราบแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการปลูกยางพารา

ภาพที่ 26 นัดประชุมหลังจัดกิจกรรม

หลักการและเหตุผล เนื่องจากการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอดีตใช้ชีวิตอย่างไม่ระมัดระวัง ไม่มีการวางแผนในการใช้จ่ายได้เงินมาเท่าไรก็ใช้หมด ไม่มีเงินเก็บออมหนี้สินมากพอสมควร เงินที่หามาได้ไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว ตั้งแต่ปี 2549 ได้มีการจัดอบรมการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนภายใต้โครงการเสริมสร้างภูมิปัญญาทางบัญชีแก่เกษตรกรไทยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนั้น ทีมวิจัย ของโครงการวิจัยเรื่อง “ แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ได้มีแนวคิดที่จะจัดอบรมเชิงปฏิบัติการโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอแนวทางการจัดทำบัญชีของผู้ปลูกยางพาราเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ ได้เรียนรู้การจัดทำบัญชีเพื่อสามารถคิดต้นทุนและทำให้เกษตรกรบางรายสามารถรับรู้อยู่รับ – รายจ่ายของตนเอง มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้จ่าย ช่วยทำให้ชีวิตดีขึ้น หนี้สินที่มีอยู่ก็ลดลง ครอบครัวมีความสุข ผลกำไรขาดทุนได้ และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้จ่ายมีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็นต่อไป

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกิดการเรียนรู้และมีความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี 2) เพื่อสามารถกระตุ้นให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ตามแนวทางปฏิบัติทางบัญชีด้านรายรับ – รายจ่าย 3) เพื่อสามารถวิเคราะห์ เปรียบเทียบ รายได้ ค่าใช้จ่าย ที่เกิดขึ้นนำมาวางแผนการทำบัญชี ทำให้สามารถปรับปรุงอาชีพที่ทำอยู่ และ 4) เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

วันเวลา และสถานที่

วันที่ 17 มีนาคม 2553 เวลา 08.30 – 15.30 น.ณ บ้านห้วยเป้า ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว

ผู้รับผิดชอบโครงการ ทีมวิจัย ได้แก่ ผศ.บุญบา อารีย์	หัวหน้าโครงการวิจัย
นายอุดม อมยิ้ม	ประธานกลุ่มเกษตรกร
นายหนึ่ง คุ่มวงศ์	รองประธานกลุ่มเกษตรกร
นายเสาร์ สร้างมน	
นายเสาร์ ศรีอำภา	
นายมานพ ผักกา	

ผู้เข้าร่วมโครงการ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ 45 รายและที่ปรึกษากลุ่มเกษตรกร 1 ท่าน คือ พันตรี ณรงค์ ศรีทิพย์

กิจกรรมที่ 11 การดูงานครั้งที่ 1 เพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาเกษตรกร ตำบลเมืองนะในการปลูกยางพาราปัจจุบันและอนาคต เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2553 จังหวัดพะเยาโดยเข้าร่วมโครงการประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง“บทบาทของผู้นำเกษตรกรกับตลาดประมูลยางสกย.” จัดโดยสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ณ ห้องพุดตานโรงแรมพะเยาเกทเวย์ จังหวัดพะเยาและสนามหน้าสถาบันวิจัยและพัฒนาการยาง(ตามภาพที่27-33)

ภาพที่ 27

ภาพที่ 28

ภาพที่ 29

ภาพที่ 30

ภาพที่ 31

ภาพที่ 32

ภาพที่ 33 ประมวลภาพการเดินทางลงพื้นที่จังหวัด พะเยา เพื่อฐานของผู้ปลูกยางพารา ทำให้ทราบกระบวนการปลูกยางมากขึ้น การแปรรูปยางพาราและรับทราบ ประเด็นปัญหาต่างๆ จากเพื่อนเกษตรกรกลุ่มอื่น

กิจกรรมที่ 12 การเดินทางฐานครั้งที่ 2 จังหวัดแพร่ โดยนำทีมวิจัยและกลุ่มสมาชิกเกษตรกร ตำบลเมืองนะเข้าร่วมงาน “เวทีเกษตรกรชาวสวนยาง – ภาคเหนือ เหลียวหลังแลหน้ายางพาราไทย มหกรรมยางพารา 50 ปี สกย. เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2553 ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์ อำเภอ เมือง จังหวัดแพร่ และสวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ซึ่งจัดขึ้นในช่วง วันที่ 4 – 8 พฤษภาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไป ระหว่างวันที่ 6 – 8 พฤษภาคม 2553 ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องของ ผลกระทบที่แปรรูปยางพาราหลากหลายชนิด การกรีดยางพาราจะทำ อย่างไร การทำดอกไม้จากยางพารา การทำยางแผ่น ยางรมควันและยางแท่ง การแสดงความคิดเห็น บนเวทีระดับจังหวัดที่เป็นเครือข่ายภาคเหนือ (ตามภาพที่ 34-41)

ภาพที่ 34-39

ภาพที่ 40-41

กิจกรรมที่ 13 จัดเวทีสรุปผลการทำงานร่วมกันเพื่อเขียนรายงานโดยจัด โครงการเรื่อง“การจัดการองค์ความรู้จากผลงานวิจัยสู่ชุมชนเพื่อการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต พัฒนาเศรษฐกิจที่เหมาะสมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” วันพุธที่ 4 สิงหาคม 2553 เวลา 08.30 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมของกลุ่มเกษตรกรบ้านห้วยเป้า ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว (ตามภาพที่ 42-47)

ภาพที่ 42-47

หลักการและเหตุผล ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน เรื่องที่ดินทำกิน การแปรรูปและประกันราคาสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา นโยบายและกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อต้องการพลิกฟื้นหมู่บ้านให้มีพลังในการขับเคลื่อนไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนและสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนอย่างยั่งยืน ตามแนว ทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างความเข้มแข็งและเสริมอาชีพของประชาชนให้สามารถบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง เกิดกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหาพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนทำให้มีรายได้จากการประกอบอาชีพทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม มีงานทำ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและดำรงชีวิตที่เหมาะสม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ปัจจุบันเกษตรกรและประชาชนบางกลุ่มหันมาประกอบอาชีพปลูกยางพาราเพราะอาจจะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมั่นคงและได้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการประกอบอาชีพการเกษตรอื่นๆ โดยผู้เริ่มปลูกจะต้องศึกษาหาความรู้เรื่องยางพาราโดยคำนึงถึงเรื่อง ที่ดิน เงินลงทุน ด้านการตลาด และความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์:2551) ดังนั้นทีมวิจัยได้เห็นความสำคัญเรื่องแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยาง พาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศในระยะยาว เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสำหรับตัดสินใจในอนาคต

วัตถุประสงค์ของโครงการ 1) เพื่อนำองค์ความรู้คืนสู่ชุมชนจากศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อเล่าสู่กันฟังเกี่ยวกับสภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

วันเวลา และสถานที่

วันพุธที่ 4 สิงหาคม 2553 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ สำนักงานกลุ่มเกษตรกรบ้านห้วยเป้า ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว

ผู้รับผิดชอบโครงการ ทีมวิจัย ได้แก่

นางบุษบา อารีย์	หัวหน้าโครงการวิจัย
นายอุดม อมยิ้ม	ประธานกลุ่มเกษตรกร
นายหนึ่ง คุ่มวงศ์	รองประธานกลุ่มเกษตรกร
นายเสาร์ สร้างมน	
นายเสาร์ ศรีอำภา	
นายมานพ ผักกา	

ผู้เข้าร่วมโครงการ

1. กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ 45 ราย
2. ที่ปรึกษากลุ่มเกษตรกร 1 ท่าน คือ พันตรีณรงค์ ศรีทิตย์
3. หัวหน้าพนักงานสวนยาง ฝ่ายปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่สภ. คุณเสริมศักดิ์ สุขเกษม

ประธานได้แจ้งเรื่องต่าง ๆ ให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรได้รับทราบเกี่ยวกับผลงานที่ผ่านมา และรายงานการประชุม สรุปบัญชีกำไรขาดทุน ปี 2552 โดยเหรียญกษาของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตร ทีมวิจัยได้เล่าสู่กันฟังเรื่องที่ไปดูงานมาจากต่างจังหวัด ทั้งที่ จังหวัดพะเยาและจังหวัดแพร่ ได้ความรู้ ความเข้าใจอะไรมาบ้างจำนวนต้นยางพาราประมาณ 13 ต้น จึงจะสามารถได้รับน้ำยางสด ประมาณ 1 กิโลกรัม และเรื่องตลาดการประมวลยางโดยให้ประเด็นหัวข้อว่า “น้ำยางจากต้นยางเดินทางไปที่ไหน.....” สรุปประเด็นองค์ความรู้เรื่องยางพาราที่ได้รับ พร้อมข้อซักถาม และปิดเวทีร่วมกัน เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนในการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ด้านต้นทุนการผลิตประกอบด้วย ต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ต้นทุนทางสังคม การเตรียมการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอาชีพ ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจบนพื้นฐานความเป็นอยู่ด้านการตลาด ด้านพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร คน – ฐานเศรษฐกิจครัวเรือน ระดับนโยบาย สรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การสัมภาษณ์และร่วมจัดกิจกรรมกับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 45 ราย ประกอบด้วย ข้อมูลมี 4 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา

ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ความเป็นมาของกลุ่มเกษตรกร

ตำบลเมืองนะ มีทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า เดิมดินแดนที่ตั้งตำบลเมืองนะ อาจเป็นดินแดนของพวกกะเหรี่ยงหรือละว้ามาก่อน จากหลักฐานการค้นพบซากปรักหักพังและสิ่งก่อสร้างในปัจจุบัน ซึ่งเป็นฐานอิฐ ผู้เล่าสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นโบสถ์เก่าแก่ เพราะยังพบหลุมฝังศพเรียงรายตามสันเขา อาจเป็นหลุมศพของพวกกะเหรี่ยง จากหมู่บ้าน ไปจนถึงหมู่บ้านแกน้อย

ประชากรตำบลเมืองนะ ประกอบด้วยชนหลายเผ่า เช่น ไทยใหญ่ (เงี้ยว) เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นชาวเผ่าอีเก้อ ลีซอ มูเซอ คะฉิ่น ละว้า และกะเหรี่ยง เป็นต้น และมาจากหลายแห่ง ทั้งนี้เพราะพื้นที่ตำบลเมืองนะ มีเขตติดต่อกับประเทศพม่าทั้งสองด้าน ปัจจุบันตำบลเมืองนะประกอบไปด้วย 14 หมู่บ้าน ดังนี้

1. บ้านเมืองนะ	8. บ้านจองคำ
2. บ้านแกน้อย	9. บ้านไชยา
3. บ้านนาหวาย	10. บ้านอรุโณทัย
4. บ้านโล๊ะป่าหาญ	11. บ้านหนองแถม
5. บ้านโป่งอาง	12. บ้านหนองจิว

6. บ้านน้ำรู่	13. บ้านเจียจันทร์
7. บ้านห้วยไส้	14. บ้านใหม่สามัคคี

ลักษณะภูมิศาสตร์

ที่ตั้งของตำบลเมืองนะ เลขที่ 80 หมู่ 7 ถนนแม่ซ้อน – นาหวาย ตำบลเมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเชียงดาวห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 29 กิโลเมตร โดยทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 107 แยกเข้าทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1178

- จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2539และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551
- เนื้อที่ 486 ตารางกิโลเมตร หรือ 303,800 ไร่
- ภูมิประเทศ

ทิศเหนือ	ติดกับ	สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลทุ่งข้าวพวง
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

มีประชากรรวม 34,783 คน แบ่งเป็นชาย 17,567 คน หญิง 17,216 คน และ 7,204 ครัวเรือน

อาชีพหลัก

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตรกรรมและปลูกพืชหมุนเวียน ได้แก่ งาม ข้าวโพด มะนาว มะละกอ มะเขือ มะม่วง ฟักทอง ส้มโอ พริก หอม กระเทียมและผักต่างๆ รวมทั้งพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วลันเตา ถั่วดำ ถั่วเหลือง ถั่วฝักยาว ถั่วลิสง โดยมีอาชีพค้าขายผลิตผลทางการเกษตร ปุ๋ย และเครื่องมือทางการเกษตรต่าง ๆ

อาชีพเสริม

รับจ้างทั่วไป เช่น ขนข้าว ขนผัก ช่างก่อสร้าง และเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ วัว หมู ปลา

สาธารณูปโภค

- การคมนาคม มีถนนคอนกรีตหรือลาดยางเป็นส่วนใหญ่ มีถนนดินลูกรังเป็นบางส่วน
- ที่ทำการไปรษณีย์ 2 แห่ง
- การไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ 14 หมู่บ้าน
- โทรศัพท์สาธารณะ 13 แห่ง

การคมนาคม / เดินทางมายังตำบล

ใช้ทางหลวงแผ่นดิน 107 การเดินทางโดยรถยนต์ รถจักรยานยนต์และมีรถโดยสารประจำทาง วิ่งผ่านตลอด

ข้อมูลกลุ่มอาชีพ / กลุ่มออมทรัพย์

- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน บ้านเมืองนะ หมู่ที่ 1
- กลุ่มอาชีพ ตักตักไม้กลัดกะฉิน บ้านใหม่สามัคคี หมู่ที่ 14

แหล่งน้ำธรรมชาติและสร้างขึ้น

- ลำน้ำ ลำห้วย	3	สาย
- บึง หนองและอื่น ๆ	2	แห่ง
- ฝาย	11	แห่ง
- บ่อน้ำตื้น	22	แห่ง
- บ่อโยก	6	แห่ง
- อ่างเก็บน้ำ	3	แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ

มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน	4	รุ่น	650	คน
- ไทยอาสาป้องกันชาติ	2	รุ่น	280	คน
- กองทุนเพื่อความมั่นคงของชาติ	1	รุ่น	100	คน
- อ.ส.ป.และอ.ส.ม. อย่างละ	1	กลุ่ม	50	คน
- กรรมการพัฒนาสตรีตำบล	1	คณะ	50	คน

- กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ 1 ไร่ 45 คน

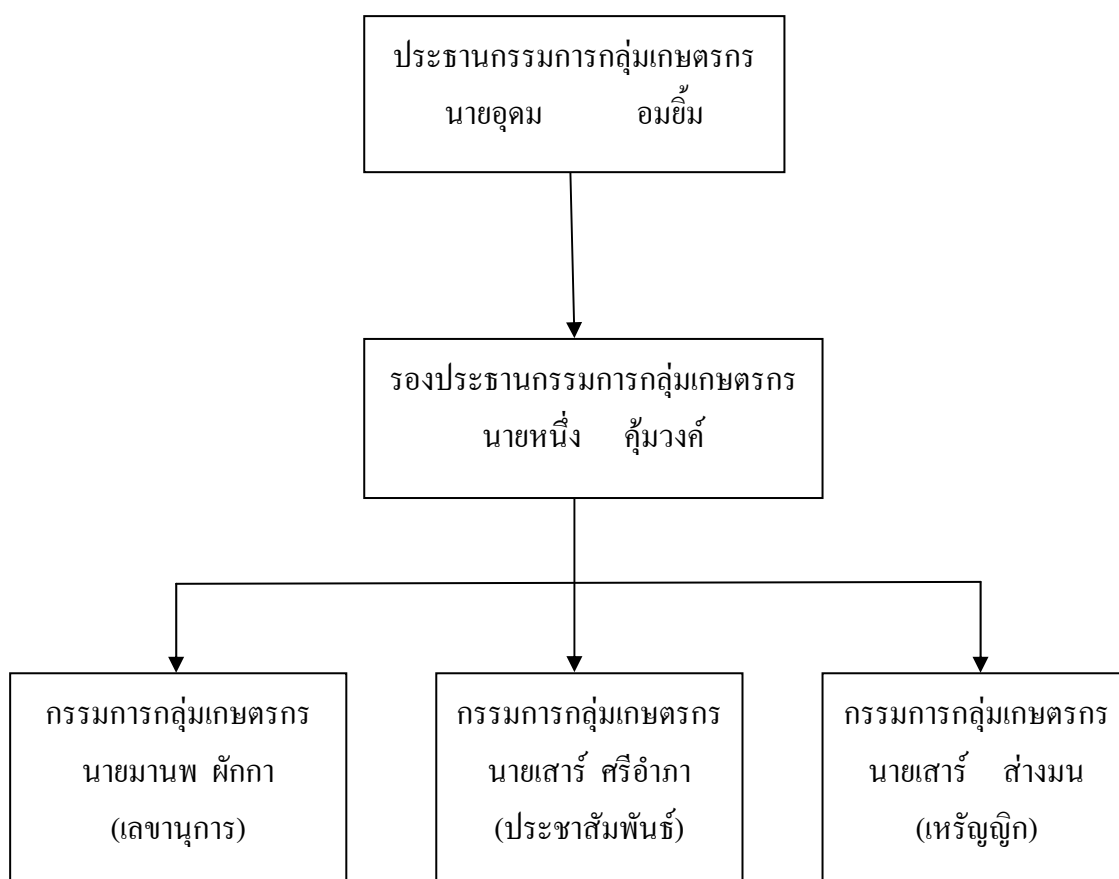
สถานที่ท่องเที่ยวของตำบลเมืองนะ มีแหล่งท่องเที่ยว 15 แห่ง ได้แก่

1. บ้านอรุโณทัย	2. คอยถั่ว	3. ถ้ำแจ้งป่าหก
4. ถ้ำเมืองนะ	5. บ้านเมืองนะ	6. ขุนน้ำรู้
7. น้ำตกทุ่งแก้ว	8. น้ำตกศรีสังวาล	9. ออบปิง
10. บ่อน้ำร้อนบ้านโป่งอาง	11. บ้านแกน้อย	12. บ้านริมหลวง
13. ถ้ำคอยกลางเมือง	14. จุดชมวิวคอยเหล็กจี	15. ถ้ำผาชัน

จุดเด่นของพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองนะ

- เป็นแหล่งมีทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้มาก จึงเหมาะที่จะส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- มีเขตติดต่อกับสหภาพพม่า มีถนนติดต่อไปมาได้ ซึ่งเปิดเป็นจุดผ่านแดนชั่วคราวเพื่อค้าขายระหว่างกัน
- เป็นพื้นที่ประกอบด้วยหลายหมู่บ้านและมีบุคคลพื้นที่สูงอาศัยอยู่ร่วมกันหลายเผ่า เช่น ลีซอ มูเซอ อีก้อ คะฉิ่น จีนฮ่อ ละว้า และไทยใหญ่ แต่ละเผ่าจะมีศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่า จึงสมควรให้มีการส่งเสริมพัฒนาพื้นที่และอนุรักษ์ไว้
- ประชากรในเขตเทศบาลตำบลเมืองนะ ส่วนมากประกอบอาชีพทางการเกษตร มีการส่งเสริมอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมเกษตรในครัวเรือน อุตสาหกรรมการเกษตรขนาดเล็กหรือขนาดกลาง เพื่อแปรรูปผลผลิตได้

โครงสร้างของกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ภาพที่ 48 โครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อสมาชิกและที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	ตำแหน่ง
1	นายอุดม อมยิ้ม	203	4	โล๊ะป่าหาญ	เมืองนะ	ประธานกลุ่ม
2	นายหนึ่ง คุ่มวงศ์	10	3	เมืองนะ	เมืองนะ	รองประธาน
3	นายเสาร์ ศรีอำภา	165	3	เมืองนะ	เมืองนะ	เหรัญญิก
4	นายมานพ ผักกา	14	7	ห้วยไส้	เมืองนะ	เลขานุการ
5	นายเสาร์ ส่างมน	61	3	เมืองนะ	เมืองนะ	กรรมการ
6	นายบุญช่วย สุขขา	275	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
7	นายประเสริฐ คำเรือง	33	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
8	นางจันทร์ศรี ศรีอำภา	146	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
9	นายอินสร ก้อนคำปา	64/1	4	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
10	นายสุพิน เชื้อนเพ็ชร	48	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
11	นายคำอ้าย ส่างมน	184	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
12	นางทองใบ ศรีสม	31	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
13	นางผ่องแผ้ว ใจไว	8	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
14	นางพัชรินทร์ สิงค์แก้ว	210	6	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
15	นายศรี จอมมน	161	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
16	นางอาหมี่ แซ่หลิว	549	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
17	นายธงชัย อมยิ้ม	69	4	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
18	นายสิงคำ คำเรือง	43/2	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
19	นางลัดดา นามวงศ์	142	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
20	นายมงคล คำชอ	222	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
21	นายนิกร(คต.) มูลสม	25	4	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
22	นายชัยรัตน์ ศัทธาวิกุล	194	6	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
23	นายแดง บุญปิ่น	44/1	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
24	นายสุขคำ เชื้อนเพ็ชร	73	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
25	นางแดง ศรีอำภา	80	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
26	นางติ่ม ปัญญายม	37	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
27	นายสมพล ศรีอำภา	44/2	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	ตำแหน่ง
28	นายธรรมราช ทัพบุรี	72/1	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
29	นายชูศักดิ์ สืบพันธวัจค์	19	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
30	นางสาวพัชรี แซ่คว้ง	9	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
31	นายทองพลู คำพา	96	7	ห้วยไส้	เมืองนะ	สมาชิก
32	นางวรรณภา ทาไชย	64	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
33	นายสุวิทย์ ศรีสังข์	357	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
34	นายบุญปิ่น หีบทอง	41	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
35	นายคำปิ่น สุขขา	2	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
36	นายสุคำ ขัดหลง	51/1	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
37	นางนวล เกาใส	173	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
38	นายชื่น วงศ์สถาน	120	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
39	นางบัวเกียง สุขใจ	139	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
40	นายเตียง ขัดหลง	175	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
41	นายประดิษฐ์ ไวยเนตร	116	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
42	นายเสี่ยม ท้าวแก้ว	25/2	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
43	นายธงชัย เทียมวัง	128	4	โล๊ะป่าหาญ	เมืองนะ	สมาชิก
44	นางหนูเกลื่อน สืบพันธวัจค์	19	10	อรุโณทัย	เมืองนะ	สมาชิก
45	นายวิสิทธิ์ ติะพิงค์	136	6	น้ำรู่	เมืองนะ	สมาชิก

สรุปพื้นที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอเขียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ “โครงการปลูกยางหนึ่งล้านไร่ ยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคง” รัฐบาลให้ที่ทำกิน โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ให้ความรู้ด้านการปลูกยางพารา กลุ่มเกษตรกรจำนวน 45 ราย ประกอบด้วย เกษตรกรผู้อาศัยอยู่ใน ตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง คือ ตำบลเมืองนะ ได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโล๊ะป่าหาญ 2 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และ บ้านน้ำรู่ 1 ราย รวม 34 ราย และ ตำบลทุ่งข้าวพวง ได้แก่ บ้านห้วยเป้า 11 ราย

การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ในเดือนธันวาคม 2546 - ปี พ.ศ. 2547 นายอุดม อมยิ้มและนายหนึ่ง กุ่มวงศ์ ได้ถอนกล้ายางพาราจากศูนย์วิจัยเชิงใหม่ มาทดลองปลูก มีพื้นที่ปลูกประมาณ 5 ไร่ และวางแผนต่อเพื่อที่จะดำเนินการห้ามลัดยางพาราจากแหล่งศูนย์วิจัยมาเพาะเพื่อขยายปลูกต่อเนื่องจากระยะเวลา 5-10 ปี ที่ผ่านมาประสบปัญหาผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้ในระบบมากขึ้น จึงคิดหาวิธีนำพืชชนิดอื่นมาปลูกทดแทนและได้ทดลองปลูกยางพารา โดยทำการศึกษาดูงานในพื้นที่อำเภอฝาง เพราะอยู่ใกล้ที่สุด เน้นการหาวิธีปลูกที่ใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด เพราะมีความต้องการได้น้ำยางพารา มาจำหน่าย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ ได้รวมกลุ่มกันขึ้นมีสำนักงานอยู่ที่ เลขที่ 203 หมู่ที่ 4 อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 50170 ตำบลเมืองนะ เป็นพื้นที่ต้นกำเนิดลำน้ำแม่ปิง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเชียงดาว ติดชายแดนพม่าดำเนินการปลูกพืชผักสวนครัวพืชดั้งเดิมเช่น ลิ้นจี่ ลำไย ส้มมะม่วง ข้าวโพด ผักกาด และถั่วลิสง เป็นต้น

ในปี 2549 เจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สำรวจและเห็นว่า ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถปลูกยางได้ โดยผู้เริ่มปลูกก็ต้องศึกษาหาความรู้เรื่องยางพาราที่ตนเองสนใจและเรื่องทั่วไปหรือเรื่องเฉพาะเจาะจงเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สำหรับเรื่องที่ควรคำนึงถึงคือ 1) ที่ดิน 2) เงินลงทุน 3) ด้านการตลาด 4) ความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น ปัจจุบันมีพื้นที่อนุมัติให้ปลูกแล้วทั้งหมด 1,151 ราย จำนวน 11,877 ไร่ เป็นรุ่นที่ปลูกปี 2547 จำนวน 211 ราย 1,744 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2548 จำนวน 345 ราย 2,969 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2549 จำนวน 589 ราย 7,085 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2550 จำนวน 6 ราย 79 ไร่ ปัจจุบันพื้นที่ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญ เพื่อสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว กลุ่มเกษตรกรจึงต้องมีความรู้ในเรื่องต้นทุนการผลิตอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสำหรับตัดสินใจในอนาคตสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของกลุ่มเกษตรกรได้และติดตามประเมินผลได้เป็นระยะตามแนวทางการบริหารจัดการที่วางไว้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากทีมนักวิจัยและกลุ่มเกษตรกรเพราะอาจจะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมั่นคงได้ ผลตอบแทนที่ดีกว่าการประกอบอาชีพการเกษตรอื่น ๆ ทำให้เกษตรกรและประชาชนบางกลุ่มหันมาประกอบอาชีพปลูกยางพารา กลุ่มที่ทำอยู่แล้วก็มีขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกมากขึ้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้ปลูกรายเก่าหรือผู้เริ่มปลูกก็ต้องศึกษาหาความรู้เรื่องยางพาราที่ตนเองสนใจและต้องการจะปลูกในเรื่องต่างๆไปหรือเรื่อง

เฉพาะเจาะจงเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพการพัฒนาอุตสาหกรรมยางของประเทศ
ประเทศเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบยาง สนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง
ให้เติบโตในอนาคต

ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร(จากการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกร ประธานกลุ่ม และทีมวิจัย
ลงพื้นที่ตั้งแต่เดือน เมษายน 2552)

เมื่อเริ่มต้นงานวิจัย กลุ่มเกษตรกรได้ดำเนินการปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี 2547 ทางภาครัฐ
ได้สนับสนุนนำกล้าพันธุ์ยางพาราให้ผู้สนใจปลูกเนื่องจากเกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่นี้ไม่มี
ประสบการณ์การปลูกยางมาก่อนและประกอบกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งปริมาณน้ำฝนในแหล่ง
ปลูกยางใหม่แตกต่างกับแหล่งปลูกยางเดิม การใช้เทคโนโลยีบางอย่างย่อมแตกต่างกัน ปัญหาที่
พบจึงเป็นเรื่องของพันธุ์ยางที่เหมาะสม และปัญหาที่เกิดขึ้นตำบลเมืองนะ คือ ขาดเงินทุน สมาชิก
กลุ่มขาดประสบการณ์ในการปลูกยางพารา กลัวว่าผลผลิตจะไม่มีคุณภาพ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน
และไม่มีน้ำยาง เมื่อได้ผลผลิตแล้วเกรงว่าจะไม่ได้ขาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
พบว่าเกษตรกรจำนวน 45 รายอาศัยและมีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ใน ตำบลเมืองนะ 34 ราย ตำบลทุ่ง
ข้าวพวง 11 ราย จากการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรสามารถจำแนกประเภทของเกษตรกร
ผู้ปลูกยางพาราได้เป็นกลุ่มตามความแตกต่างของขนาดพื้นที่ โดยแบ่งประเภทขนาดพื้นที่ในการ
ปลูกยางพารา ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามพื้นที่ปลูก

พื้นที่ปลูกยางพารา	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่	21	46.67
พื้นที่ปลูกตั้งแต่ 7- 15 ไร่	17	37.78
พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป	7	15.56
รวม	45	100.00

หมายเหตุ : จำนวนไร่ของผู้ปลูกยางพาราที่เหมาะสมไม่ควรต่ำกว่า 7 ไร่ และไม่ควรมากกว่า 15 ไร่ สำหรับผู้ที่
ที่จะเข้าโครงการส่งเสริมการปลูกยางตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นไป (สถาบันวิจัยยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
และสัมภาษณ์ คุณสุพจน์ ศิริอารยา ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง
ภาคเหนือ,วันที่ 13 กรกฎาคม 2553)

- จากตารางที่ 6 พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการปลูกยางพาราดังนี้
- เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67
 - เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพารา ตั้งแต่ 7- 20 ไร่ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78
 - เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	34	75.56
หญิง	11	24.44
รวม	45	100.00
อายุ		
41 – 50 ปี	21	46.67
51 ปีขึ้นไป	12	26.67
31 – 40 ปี	10	22.22
น้อยกว่า 30 ปี	2	4.44
รวม	45	100.00

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
สถานภาพของครอบครัว		
สมรส	42	93.33
โสด	2	4.44
หม้าย	1	2.22
รวม	45	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	28	62.22
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	17.78
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	8.89
ไม่ได้ศึกษา	3	6.67
ปริญญาตรี	2	4.44
รวม	45	100.00
อาชีพ		
อาชีพหลัก	7	15.56
อาชีพเสริม	38	84.44
รวม	45	100.00
รายได้ทั้งหมด		
ไม่เกิน 5,000 บาท	6	13.33
5,001 – 10,000 บาท	10	22.22
10,001 – 15,000 บาท	8	17.78
15,001 – 20,000 บาท	11	24.44
20,001 – 25,000 บาท	3	6.67
25,001 – 30,000 บาท	3	6.67
มากกว่า 30,000 บาท	4	8.89
รวม	45	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจำนวน 45 รายเป็นเพศชาย จำนวน 34 รายคิดเป็นร้อยละ 75.56 และเป็นเพศหญิง จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 และน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 ส่วนใหญ่มีสถานภาพครอบครัวคือ สมรส จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาเป็นโสด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 เป็น หม้ายจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22 และไม่มีการหย่าร้าง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษาจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.22 รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 เป็น ไม่ได้ศึกษา จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 และปริญญาตรี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 เกษตรกรปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.44 และเป็นอาชีพหลัก 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 มีรายได้จากการประกอบอาชีพอยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท และ ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาทและ จำนวน 3 ราย เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 4 ราย เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.89

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัว	จำนวนราย (ความถี่)	ร้อยละ
บุตรหญิง	28	62.22
บุตรชาย	24	53.33
อื่น ๆ	9	20.00
มารดา	8	17.78
บิดา	7	15.56

(หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

จากตารางที่ 8 พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวคือ บุตรหญิง จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.22 รองลงมา บุตรชาย จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.33 อื่น ๆ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 มารดา จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 และบิดา จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามจำนวนปีที่ปลูก

จำนวนปีที่ปลูก	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
พ.ศ. 2547 (6 ปี)	7	15.56
พ.ศ. 2548 (5 ปี)	8	17.78
พ.ศ. 2549 (4 ปี)	26	57.78
พ.ศ. 2550 (3 ปี)	3	6.67
พ.ศ. 2551 (2 ปี)	1	2.22
รวม	45	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่จะปลูกมาแล้ว 4 ปีจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.78 รองลงมา 5 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 6 ปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 3 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 และ 2 ปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

การใช้พื้นที่ทำการเกษตร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรโดยใช้แบบสอบถามสามารถแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในการปลูกยางพาราตามกรรมสิทธิ์ในที่ดินและแนวทางในการประกอบอาชีพ แสดงตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินและแนวทางในการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา

ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	กรรมสิทธิ์ในที่ดิน		แนวทางในการประกอบอาชีพ
พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่	โฉนด	จำนวน 5 ราย	อาชีพหลัก
	นส3 ก.	จำนวน 5 ราย	อาชีพเสริม
	ส.ป.ก.	จำนวน 11 ราย	อาชีพเสริม
พื้นที่ปลูกตั้งแต่ 7- 15 ไร่	โฉนด	จำนวน 1 ราย	อาชีพหลัก
	นส3 ก	จำนวน 3 ราย	อาชีพเสริม
	ส.ป.ก.	จำนวน 13 ราย	อาชีพเสริม

ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	กรรมสิทธิ์ในที่ดิน	แนวทางในการประกอบอาชีพ
พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ ขึ้นไป	โฉนด จำนวน 2 ราย	อาชีพเสริม
	นส3 ก. จำนวน 2 ราย	อาชีพเสริม
	ส.ป.ก. จำนวน 3 ราย	อาชีพเสริม

ที่มา: จากการสำรวจ เดือน เมษายน – พฤษภาคม 2552

จากตารางที่ 10 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกรายเป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน เป็นโฉนดที่ดิน จำนวน 8 ราย มีเอกสารสิทธิ์เป็น นส3 ก จำนวน 10 ราย และทำการปลูกยางพาราในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินสิทธิทำกินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 27 ราย และพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.44 และปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนรายและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสาเหตุการปลูกยางพารา

สาเหตุ	จำนวนราย(ความถี่)	ร้อยละ
ด้านพันธุ์ยางพารา		
ทนต่อสภาพภูมิอากาศ	24	53.33
ปลูก ดูแล รักษา ง่าย	17	37.78
มีให้เลือกหลายพันธุ์	14	31.11
ออกผลผลิตทั้งปี	13	28.89
หาซื้อพันธุ์ได้ง่าย	12	26.67
ให้ผลผลิตมาก	6	13.33
มีราคาถูก	4	8.87
ใช้ระยะเวลาการปลูกไม่นาน	4	8.87
ด้านราคา		
มีราคาถูกกว่าปลูกพืชอย่างอื่น	30	66.67
มีการรับประกันราคา	20	44.44
จำหน่ายได้ราคาดี	12	26.67
ราคาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ	2	4.44

สาเหตุ	จำนวนราย(ความถี่)	ร้อยละ
ด้านการส่งเสริมการขาย		
สภ.จัดหาพ่อค้าให้มาประมูล	38	84.44
รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้	22	48.89
ด้านช่องทางการจำหน่าย		
เป็นที่ต้องการของตลาด	45	100.00
มีพ่อค้ามารับซื้อถึงแหล่งปลูก	19	42.22
มีพ่อค้าคนกลางมาก	13	28.89
อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อ	11	24.44
มีตลาดและแหล่งรับซื้ออยู่มาก	9	20.00
การขนส่งมีความสะดวก	8	17.78
ไม่มีผลผลิตคงเหลือ	6	13.33
ไม่ต้องใช้เงินลงทุนสูง	1	2.22
ด้านอื่น ๆ		
ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	35	77.78
ปลูกตามคำแนะนำของ สภ.	33	73.33
เพื่อเป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม	25	55.56
มีสภาพดิน อากาศ เหมาะสม	18	40.00
มีที่ดินว่างเปล่าเหลืออยู่	14	31.11
รายได้มากกว่าการทำอาชีพอื่น	9	20.00
ใช้พื้นที่การปลูกไม่มาก	3	6.67
ปลูกตามเพื่อนบ้าน	1	2.22

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 11 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีสาเหตุการปลูกยางพาราในด้านพันธุ์ยางพารามากที่สุด คือ ทนต่อสภาพภูมิอากาศ จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา ปลูกดูแลรักษาง่าย จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 และมีให้เลือกหลายพันธุ์ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11 ส่วนสาเหตุการปลูกยางพาราในด้านราคา มากที่สุด คือมีราคาถูกกว่าปลูกพืชอย่างอื่น จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมา มีการรับประกันราคา จำนวน

20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 และจำหน่ายได้ราคาดี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนสาเหตุการปลูกยางพาราในด้านการส่งเสริมการขายมากที่สุด สกกย. จัดหาพ่อค้าให้มาประมูล คือ จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.44 รองลงมารัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.89 ส่วนสาเหตุการปลูกยางพาราในด้านช่องทางการจำหน่ายเกี่ยวกับ ด้านราคา มากที่สุด คือ เป็นที่ต้องการของตลาด จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา มีพ่อค้า มารับซื้อถึงแหล่งปลูกจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.22 และ อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 ส่วนสาเหตุการปลูกยางพาราในด้านอื่น ๆ มากที่สุด คือ ได้รับการ สนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมา ปลูกตามคำแนะนำของ สกกย. จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.33 และเพื่อเป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม จำนวน 25 ราย คิดเป็น ร้อยละ 55.56

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งความรู้ในการปลูกยางพารา ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพาราจากหน่วยงานของทางราชการ

รายการ	จำนวนราย	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ของ <u>สกกย.</u>	45	100.00
หนังสือของกรมวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการปลูกยางพารา	20	44.44
คูงานจากแหล่งปลูกยางที่อื่น	14	31.11
ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ	13	28.89
เพื่อนบ้าน / เพื่อนเกษตรกร / ญาติ	12	16.67
ซีดี และเอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการหรือเอกชน	7	15.56
จากสื่ออินเทอร์เน็ต / โทรทัศน์	5	11.11
ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพารา		
ใช้ระยะเวลาปลูกนาน กว่าที่จะเก็บผลผลิตได้	22	48.89
ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง	21	46.67
ยางพาราเป็นโรคและตายได้ง่าย	11	24.44
สภาพอากาศไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย	10	22.22
ขาดแคลนแรงงาน	10	22.22

รายการ	จำนวนราย	ร้อยละ
ผลผลิตไม่แน่นอน	8	17.78
ค่าแรงงานราคาสูง	4	8.89
ใช้เงินลงทุนสูง	3	6.67
อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนยางพารามีราคาที่สูง	2	4.44

จากตารางที่ 12 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกคนได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ(สคย.) จำนวน 45 รายคิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ หนังสือทางวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 ฐานจากแหล่งปลูกแห่งอื่นจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11 ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ จำนวน 13 รายคิดเป็นร้อยละ 28.89 เพื่อนบ้าน / เพื่อนเกษตรกร /ญาติ แผ่นซีดี จำนวน 12 รายคิดเป็นร้อยละ 16.67 และเอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการหรือเอกชนจำนวน 7 รายคิดเป็นร้อยละ 15.56 และ จากสื่ออินเทอร์เน็ต /โทรทัศน์ จำนวน 5 รายคิดเป็นร้อยละ 11.11

ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาปลูกนานกว่าจะเก็บผลผลิตได้ จำนวน 22 รายคิดเป็นร้อยละ 48.89 ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง จำนวน 21 รายคิดเป็นร้อยละ 46.67 ยางพาราเป็นโรคและตายได้ง่ายจำนวน 11 รายคิดเป็นร้อยละ 24.44 สภาพอากาศไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและขาดแคลนแรงงาน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 เท่ากัน ผลผลิตไม่แน่นอน จำนวน 8 รายคิดเป็นร้อยละ 17.78 ค่าแรงงานราคาสูง จำนวน 4 รายคิดเป็นร้อยละ 8.89 ใช้เงินลงทุนสูง จำนวน 3 รายคิดเป็นร้อยละ 6.67 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนยางพารามีราคาที่สูง จำนวน 2 รายคิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต

ความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต	จำนวนราย	ร้อยละ
คิดปลูกเพิ่ม	43	95.56
ไม่คิดปลูกเพิ่ม	2	4.44
รวม	45	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความคิดเห็นเพิ่มเติมในอนาคต ส่วนใหญ่คิดปลูกเพิ่ม จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.56 รองลงมาไม่คิดปลูกเพิ่ม จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต

สาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต	จำนวนราย	ร้อยละ
ความต้องการของตลาดมีมากขึ้น	21	46.67
มีการสนับสนุนจากภาครัฐ	15	33.33
ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น	11	24.44
ยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก	10	22.22
เป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม	10	22.22
คาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น	10	22.22
มีพื้นที่สำหรับปลูกคงเหลืออยู่	9	20.00
เป็นอาชีพหลัก	4	8.89
มีค่าใช้จ่ายไม่มาก	3	6.67
ไม่มีอาชีพเสริมอื่น	2	4.44

(หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

จากตารางที่ 14 พบว่า สาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต คือ ความต้องการของตลาดมีมากขึ้นจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ มีการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่นจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 ยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก เป็นรายได้เสริมเพิ่มเติมและคาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 เท่ากัน มีพื้นที่สำหรับปลูกคงเหลืออยู่ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นอาชีพหลัก จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 มีค่าใช้จ่ายไม่มาก จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 และไม่มีอาชีพเสริมอื่นจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต

สาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต	จำนวนราย	ร้อยละ
ไม่มีพื้นที่ปลูก	2	4.44
ระยะเวลาก่อนกรีดยางเกิน 7 ปี	2	4.44
ราคายางพาราไม่แน่นอน	2	4.44
ไม่มีทุนหมุนเวียน	2	4.44
ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชมีราคาสูง	1	2.22

(หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

จากตารางที่ 15 พบว่า สาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต คือ ไม่มีพื้นที่ปลูก ระยะเวลาก่อนกรีดยางเกิน 7 ปี ราคายางพาราไม่แน่นอนและไม่มีทุนหมุนเวียน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 เท่ากัน รองลงมา คือ ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชมีราคาสูง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ

ประเด็นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ	45	100
เรื่องที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ		
ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา	35	77.78
ให้ต้นพันธุ์ยางพารา(รวมค่าขนส่ง)	30	66.67
ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา	28	62.22
จัดหาตลาดให้	10	22.22
ติดต่อแหล่งเงินกู้ให้	7	15.56
ให้เงินสนับสนุน	2	4.44
สนับสนุนในเรื่องปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช	2	4.44
(หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		

จากตารางที่ 16 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกคนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 เรื่องที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ ส่วนใหญ่ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมา คือ ให้ต้นพันธุ์ยางพารา(รวมค่าขนส่ง) จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.22 จัดหาตลาดให้ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 ติดต่อแหล่งเงินกู้ให้ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 ให้เงินสนับสนุน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 และสนับสนุนในเรื่องปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับการรวมกลุ่มในท้องถิ่นที่ปลูกยางพารา

ประเด็นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
มีการรวมกลุ่มในท้องถิ่น	45	100.00
สาเหตุการเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นที่ปลูกยางพารา		
ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก	45	100.00
มีปัญราคากว่าท้องตลาด	20	44.44
สามารถจำหน่ายยางพาราได้	15	33.33
มีการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยถูก	8	17.78
สามารถซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อได้	6	13.33
มียาปราบศัตรูพืชถูกกว่าท้องตลาด	2	4.44
(หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		

จากตารางที่ 17 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีการรวมกลุ่มในท้องถิ่น จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาเหตุการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่น ทุกคนได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ มีปัญราคากว่าท้องตลาด จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 คาดสามารถจำหน่ายยางพาราได้จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยถูก จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 สามารถซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อได้ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 มียาปราบศัตรูพืชถูกกว่าท้องตลาด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของการได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา / ลักษณะพื้นที่ปลูก / ระยะที่ปลูกยางพารา / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูกต่อไร่ / ลักษณะการปลูก / จำนวนครั้งที่ใส่ปุ๋ยต่อปี / จำนวนครั้งที่ฉีดยาปราบศัตรูพืชต่อปี / แหล่งเงินทุนของผู้ปลูกยางพารา / พันธุ์ยางพาราที่เกษตรกรกรใช้ปลูก / การเสริมรายได้ของเกษตรกรระหว่างการปลูก / ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพาราต่อไร่

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา		
เป็นของตนเอง (ซื้อ/เช่า)	20	44.44
ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน	25	55.56
ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพารา		
ปลูกแบบไร่ ไม่ยกทรง	44	97.78
ขุดคูยกทรง	1	2.22
ระยะที่ปลูกยางพารา / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูกต่อไร่		
ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร/ 76 ต้นต่อไร่	35	77.78
ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 6 เมตร/ 89 ต้นต่อไร่	8	17.78
ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 8 เมตร/ 67 ต้นต่อไร่	2	4.44
ลักษณะการปลูกยางพารา		
แถวเดี่ยว	42	93.33
แถวคู่	3	6.67
จำนวนครั้งที่ใส่ปุ๋ยต่อปี		
2 ครั้ง	34	75.56
1 ครั้ง	7	15.56
3 ครั้ง	3	6.67
4 ครั้ง	1	2.22
จำนวนครั้งที่ฉีดยาปราบศัตรูพืชต่อปี		
2 ครั้ง	32	71.11

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4 ครั้ง	5	11.11
3 ครั้ง	4	8.89
1 ครั้ง	3	6.67
ไม่ ถัด	1	2.22
แหล่งเงินทุนของผู้ปลูกยางพารา		
ทุนส่วนตัว	37	82.22
ทุนส่วนตัวและกู้เงินลงทุน	7	15.56
กู้เงินลงทุน	1	2.22
พันธุ์ยางพาราที่เกษตรกรใช้ปลูก		
RRIM 600	44	97.78
RRIT 251	1	2.22
การเสริมรายได้		
ปลูกพืชหมุนเวียน	35	77.78
รับจ้างทั่วไป	6	13.33
เลี้ยงสัตว์	4	8.89
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพาราต่อไร่		
ซื้อ/รับจากหน่วยงานของรัฐ (สทกย.)	41	91.11
ขยายพันธุ์เอง	4	8.89
รวม	45	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่าการได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพาราได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ เป็นของตนเองจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 (ซื้อเป็นของตนเองจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.22 / เช่า จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22)

- ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราปลูกแบบไร่ ไม่ยกทรง จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.78 รองลงมา ขุดคูยกทรง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

- ระยะที่ปลูกยางพารา / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูกต่อไร่ ส่วนใหญ่คือ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูก 76 ต้นต่อไร่ของ จำนวน 35 ราย คิดเป็น

ร้อยละ 77.78 รองลงมา ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 6 เมตร / จำนวนคันพันธุ์ยางพาราปลูก 89 คันต่อไร่ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 และ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 8 เมตร / จำนวนคันพันธุ์ยางพาราปลูก 67 คันต่อไร่จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

- ลักษณะการปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นแถวเดี่ยว จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมา เป็นแถวคู่ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67

- เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.56 รองลงมา ใส่ปุ๋ย 1 ครั้ง จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 และใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67

- เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะ ฉีดยาปราบศัตรูพืชต่อปี 2 ครั้งต่อปี มากที่สุด จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.11 รองลงมา ฉีดยาปราบศัตรูพืช 4 ครั้งต่อปี จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ฉีดยาปราบศัตรูพืช 3 ครั้งต่อปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 ฉีดยาปราบศัตรูพืช 1 ครั้งต่อปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 และไม่ฉีดยาปราบศัตรูพืชต่อปี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

- เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะ ใช้ทุนส่วนตัว มากที่สุด จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมา ทุนส่วนตัวและกู้เงินลงทุน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 และ กู้เงินลงทุน จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

- เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะ ใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 มากที่สุด จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.78 และ RRIT 251 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

- เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มี การเสริมรายได้ระหว่างการปลูกยางพาราด้วยการ ปลูกพืชหมุนเวียนมากที่สุด จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.78 รับจ้างทั่วไป จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 และ เลี้ยงสัตว์จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89

- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพาราต่อไร่ ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ซื้อ/ รับจากหน่วยงานรัฐ(สทก.) จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.11 และ ขยายพันธุ์เองจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89

การใช้แรงงานในการปลูกยางพารา

การใช้แรงงานในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินจะมีการใช้แรงงานในครัวเรือน โดยเฉพาะในช่วงปลูกจะมีการจ้างแรงงานบ้างบางส่วน แต่การดำเนินงานหลังจากนั้นมีการใช้แรงงานในครัวเรือน

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี

ค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ค่าจ้างเฉพาะงาน	30	66.67
ใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีค่าจ้างแรงงาน	17	37.78
จ้างทำทุกงาน(เหมาค่าแรง)	17	37.78

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 19 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 ใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีค่าจ้างแรงงาน และ จ้างทำทุกงาน(เหมาค่าแรง) จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนรายและร้อยละของ ค่าจ้างเฉพาะงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี

ค่าจ้างเฉพาะงาน ในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	จำนวนราย	ร้อยละ
1. ค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก		
- ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน	19	42.22
- ค่าแรงขุดหลุม	17	37.78
2. ค่าแรงงานในการบำรุงรักษา		
- ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์	14	31.11
- ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยเคมี	13	28.89
- ค่าแรงในการกำจัดวัชพืช	13	28.89
3. ค่าแรงงานในการปลูก	13	28.89
4. ค่าดูแลต้นยางพารา(เช่น ให้น้ำ ตัดหญ้า)	13	28.89
5. อื่น ๆ	6	13.33

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 20 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก คือ ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.22 รองลงมาเป็น ค่าแรงขุดหลุม จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 และ ค่าแรงงานในการบำรุงรักษาเป็น ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนรายและร้อยละของ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา /ไร่

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา /ไร่	จำนวนราย	ร้อยละ
1 ปุ๋ยอินทรีย์		
1.1 ปุ๋ยชีวภาพ	9	20.00
1.2 มูลโคกระบือ	7	15.56
1.3 มูลไก่-เป็ด	5	11.11
2. ปุ๋ยเคมี		
สูตร 20 – 10 -12	21	46.67
3. สารเคมีกำจัดวัชพืช		
3.1 ยาฆ่าหญ้า/กก.	20	44.44
3.3 ยาคุมหญ้า/กก.	3	6.66
4 สารกำจัดศัตรูพืช		
ยาป้องกันกำจัดโรค/กก.	9	20.00
5. วิธีการกำจัดศัตรูพืช		
5.1 การกำจัดตัวตุง	9	20.00
5.2 การกำจัดปลวก	9	20.00
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำ		
6.1 น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิตร	5	11.11
6.2 น้ำมันหล่อลื่นใช้กับเครื่องสูบน้ำ/ลิตร	1	2.22
6.3 ค่าน้ำรดต้นไม้/บาท	1	2.22
7. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพ่นยา		
7.1 น้ำมันเชื้อเพลิง/ลิตร	7	15.56
7.2 น้ำมันหล่อลื่น/ลิตร	2	4.44
8. วัสดุปรับปรุงดิน		
8.1 ปูนขาว/กก.	2	4.44
8.2 ปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพริ้ว) /กก.	1	2.22
9. วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี		
9.1 ไม้หลักยึดต้นปลูกใหม่(ไม้ไผ่)	3	6.67
9.2 ดอก/เชือกฟาง	1	2.22

ค่าใช้จ่ายอื่น ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่	จำนวนราย	ร้อยละ
10. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
10.1 ค่าจ้างขนวัสดุต่างๆ	1	2.22
10.2 ค่ารถรับคนงาน	1	2.22
11. เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา (คาดว่าจะเกิดขึ้น)		
11.1 เครื่องมืออุปกรณ์		
11.1.1 จอบ	15	33.33
11.1.2 มีด	10	22.22
11.1.3 เคียว	7	15.56
11.1.4 เสียม	6	13.33
11.1.5 ถังตักน้ำ	6	13.33
11.1.6 เครื่องฉีดยาสะพายหลังแบบชักโยก	6	13.33
11.1.7 เครื่องฉีดยาแบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร	6	13.33
11.1.8 เครื่องฉีดยาสะพายหลังแบบเครื่องยนต์	4	8.89
11.1.9 เครื่องสูบน้ำ	2	4.44
11.1.10 รถเข็น	1	2.22
11.2 ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาว		
11.2.1 ขุดบ่อสระ	3	6.67
11.2.2 ปรับพื้นที่	1	2.22
11.2.3 โรงเรือน	1	2.22

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 21 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่ คือ

- 1) ค่าปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาเป็น มูลโค กระบือ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 และมูลไก่-เป็ด จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11
- 2) ค่าปุ๋ยเคมี สูตร 20-10-12 จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67
- 3) สารเคมีกำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่เป็นยาฆ่าหญ้า/กก. จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาเป็นยากุมหญ้า/กก. จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.66

4) สารกำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่ เป็นยาป้องกันกำจัดโรค/กก. จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00

5) วิธีการกำจัดศัตรูพืช เป็นการกำจัดตัวตุง และกำจัดปลวก เท่ากัน คือ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00

6) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำส่วนใหญ่ เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิตรจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 รองลงมาเป็นน้ำมันหล่อลื่นใช้กับเครื่องสูบน้ำ/ลิตรและ 3 ค่าน้ำรดต้นยาง/บาท เท่ากัน คือ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

7) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพ่นยา ส่วนใหญ่ เป็นน้ำมันเชื้อเพลิง/ลิตร จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 รองลงมาเป็นน้ำมันหล่อลื่น/ลิตรจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

8) วัสดุปรับปรุงดิน เป็นปุ๋ยขาว/กก.จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 รองลงมาเป็นปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพรี) /กก.จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

9) วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี ส่วนใหญ่ เป็นไม้หลักยึดต้นปลูกใหม่(ไม้ชะมบ) จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาเป็นดอก/เชือกฟาง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

10) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าจ้างขนวัสดุต่างๆและค่ารถรับคนงาน เท่ากัน คือ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

11) เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา

11.1) เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นจอบ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา เป็นมีด จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 เคียว จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 เสียม ถักตักน้ำ เครื่องฉีดยาสะพายหลังแบบชักโยกและเครื่องฉีดยาแบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร เท่ากันคือ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 เครื่องฉีดยาสะพายหลังแบบเครื่องยนต์ จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 เครื่องสูบน้ำ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44 และรถเข็น จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

11.2) ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาวส่วนใหญ่ เป็นการขุดบ่อสระจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาเป็นการปรับพื้นที่และโรงเรือนเท่ากันคือ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22

ต้นทุนในการปลูกยางพารา ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษาช่วงยางยังไม่ให้ผลผลิต ปีที่ 1 – 6

ตารางที่ 22 ต้นทุนในการปลูกยางพารา ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษาช่วงยางยังไม่ให้ผลผลิตปีที่ 1 – 6 ประกอบด้วย ค่าต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานในการปลูกและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ปีที่	รายการ	อัตรา ค่าแรง	ค่า แรงงาน	วัสดุ/ กก./ไร่	ค่าวัสดุ	รวม
1	การบุกเบิกพื้นที่					
	ค่าไถพื้นที่/ต่อไร่	150	300.00	-	-	300.00
	การวางแผนและขุดหลุม					
	ค่าแรงงานวางแผน (.50 x150 บาท)	0.50*	75.00	-	-	75.00
	ค่าไม้ชะมบ ดันละ 1 บาท /76 ดัน/ 1 ไร่	-	-	-	76.00	76.00
	ค่าแรงงานขุดหลุมๆ ละ 5 บาท (5บาทx76คัน)	-	380.00	-	-	380.00
	ค่าปลูกยางพารา					
	ค่าพันธุ์ยางปลูกและค่าพันธุ์ยางซ่อม 20% ปีที่ 2	-	-	76	1,641.60	1,641.60
	ค่าแรงงานปลูกยางและซ่อม (2.5x150 บาท)	2.5*	375.00	-	-	375.00
	ค่าน้ำยหिनคลุมดินใส่กิ่งหลุม(4.5บาท x 5กก./ไร่)	-	-	4.5*	22.50	22.50
	ค่าเมล็ดพืชคลุมดินและค่าแรงงาน	1	150.00	1	70.00*	220.00
	ปุ๋ยหिनคลุมเมล็ดพืชคลุมดิน	-	-	1	85.00*	85.00
	ค่าบำรุงรักษา					
	ค่าน้ำยูเคมี (25 บาท x 30 กก./ไร่)	-	-	30*	750.00	750.00
	ค่าน้ำยูอินทรีย์ (3 บาท x 150กก./ไร่)	-	-	150*	45.00	450.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (4 ลิตร x190บาท)	-	-	0.4*	76.00*	76.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (2คน x 150บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่นสารเคมี	4.5*	675.00	-	-	675.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง	-	-	-	-	-
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 1		2,255.00		3,171.10	5,426.10
2	ค่าน้ำยูเคมี (25 บาท x 35 กก./ไร่)	-	-	35*	875.00	875.00
	ค่าน้ำยูอินทรีย์ (3 บาท x 150กก./ไร่)	-	-	150*	450.00	450.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (4 ลิตร x190บาท)	-	-	0.4*	76.00*	76.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (2คน x 150บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่นสารเคมี	4.5*	675.00	-	-	675.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง (2 คน x 150 บาท)	2	300.00	-	-	300.00
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 2		1,275.00		1,401.00	2,676.00

ปีที่	รายการ	อัตรา ค่าแรง	ค่า แรงงาน	วัสดุ/ กก./ไร่	ค่าวัสดุ	รวม
3	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 35 กก./ไร่)	-	-	35*	875.00	875.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1.5 วัน/คน/ x 150 บาท)	1.5*	225.00	-	-	225.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนต้นและพ่นสารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง (2 คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 3		825.00		1,157.00	1,982.00
4	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 40 กก./ไร่)	-	-	40*	1,000.00	1,000.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1.5 วัน/คน x 150 บาท)	1.5*	225.00	-	-	225.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนต้นและพ่นสารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง (2 คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 4		825.00		1,282.00	2,107.00
5	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 40 กก./ไร่)	-	-	40*	1,000.00	1,000.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1 วัน/คน x 150 บาท)	1*	150.00	-	-	150.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนต้นและพ่นสารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง	-	-	-	-	-
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 5		450.00		1,282.00	1,732.00
6	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 40 กก./ไร่)	-	-	40*	1,000.00	1,000.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1 วัน/คน x 150 บาท)	1*	150.00	-	-	150.00

ปีที่	รายการ	อัตรา ค่าแรง	ค่า แรงงาน	วัสดุ/ กก./ไร่	ค่าวัสดุ	รวม
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่นสารเคมี (2 วัน/คนx 150บาท) ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง	2* -	300.00 -	- -	- -	300.00 -
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 6		450.00		1,282.00	1,732.00
	รวมค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปีที่ 1 -6		6,080.00		9,575.10	15,655.10

* อ้างอิง สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

** คำนวณประกอบ

- อัตราค่าแรงงาน ต่อวันอยู่ระหว่าง 120 – 150 บาท/วันประมาณการในการจ้างคนงาน 2 วัน
(2 x150 = 300 บาท)
- จำนวนต้นยางที่ปลูกใน 1 ไร่ จะมีจำนวน 76 ต้น
- ค่าพันธุ์ยางปลูกและค่าพันธุ์ยางซ่อม 20% ปีที่ 2
= 76 ต้น x 18 บาทต่อต้น + 20% x 1,368 บาท = 1,368 + 273.60 = 1,641.60 บาท
- ค่าปุ๋ยเคมี ปีที่ 1 เท่ากับ (25 บาท x 30 กก./ไร่) = 750 บาท
- ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่นสารเคมี = (4.5 x 150บาท) = 675 บาท

สรุปค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพาราเนื้อที่ 1 ไร่ (ปีที่ 1 – 6)

ค่าบุกรเบิกและค่าไถพรวนดิน	300.00	บาท
ค่าวางแผนและชุดหลุม	531.00	บาท
ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุมดิน	2,344.10	บาท
ค่าปุ๋ยเคมี	5,500.00	บาท
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	1,800.00	บาท
ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	1,350.00	บาท
ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี	2,550.00	บาท
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	380.00	บาท
ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง	<u>900.00</u>	บาท
รวมค่าใช้จ่ายการปลูกทั้งสิ้น	<u>15,655.10</u>	บาท

ค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมี

ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุมดิน	2,344.10	บาท
ค่าปุ๋ยเคมี	5,500.00	บาท
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	1,800.00	บาท
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	<u>380.00</u>	บาท
รวมค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมีทั้งสิ้น	<u>10,024.10</u>	บาท

ค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงาน

ค่าบุกเบิกและค่าไถพรวนดิน	300.00	บาท
ค่าวางแผนและชุดหลุม	531.00	บาท
ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	1,350.00	บาท
ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี	2,550.00	บาท
ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง	<u>900.00</u>	บาท
รวมค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงานทั้งสิ้น	<u>5,631.00</u>	บาท

สรุป ค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมี จำนวน 10,024.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.03

ค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงาน จำนวน 5,631.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.97

เงื่อนไข อัตราค่าใช้จ่ายการปลูกยางพาราเนื้อที่ 1 ไร่ (ราคา/หน่วย:บาท)

รายการ	จำนวนเงิน
ค่าบุกเบิก / ไถพรวนดินพื้นที่ปลูก / ไร่	300.00
ค่าไม้ชะมบต่อไร่ / (76 ต้น/ไร่)	76.00
ค่าแรงงานชุดหลุม(ต่อหลุม)	5.00
อัตราค่าแรงงานต่อวัน	150.00
ค่าปุ๋ยหินคลุมดิน / กก.	4.50
ค่าเมล็ดพืชคลุมดิน / ไร่	70.00
ค่าปุ๋ยหินคลุมเมล็ดพืชคลุมดิน / กก.	4.00
ค่าปุ๋ยคลุมเมล็ดพืชคลุมดิน / ไร่	8.00
ปุ๋ยบำรุง / กก.	25.00
ค่าปุ๋ยอินทรีย์ / กก.	3.00
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช / ลิตร	190.00
ค่าพันธุ์ยางพารา / ต้น	18.00
จำนวนต้นยางพารา / ไร่	76.00

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นข้อมูลต้นทุนการปลูกยาง ช่วง ปีที่ 1 – 6 ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ ต่อปี} &= \frac{\text{ต้นทุนในการปลูกยางพาราต่อไร่}}{6 \text{ ปี}} \\ &= \frac{15,655.10}{6} = 2,609.18 \text{ บาท/ไร่/ปี}\end{aligned}$$

กรมวิชาการ สถาบันวิจัยยางพาราได้กำหนดพื้นที่การปลูกยางพาราไว้สำหรับพื้นที่ปลูกยางใหม่ ในภาคเหนือ คือ พื้นที่ 1 ไร่ สามารถปลูกต้นยางพาราได้ 76 ต้น ตามระยะการวางแผนการปลูกที่เหมาะสม คือ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร มีจำนวนต้นพันธุ์ยางพาราเท่ากับ 76 ต้นต่อไร่

$$\text{ต้นทุนยางพาราต่อต้น} = \frac{2,609.18}{76} = 34.33 \text{ บาท / ต้น}$$

การวิเคราะห์ต้นทุนในการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

นอกจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ได้คำนวณไปแล้วข้างต้น เกษตรกรยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ต้องนำมาคิดเป็นต้นทุนในการปลูกยางพารา ดังนี้

1. ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์

ในส่วนของการซ่อมแซมอุปกรณ์จากการสัมภาษณ์ พบว่ามีการซ่อมแซมน้อยมาก เนื่องจากอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานสั้นเป็นพวกวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งหากชำรุดแล้วก็จะมีการซื้อมาเปลี่ยนแทน โดยเกษตรกรไม่สามารถให้ข้อมูลที่แน่นอนในส่วนของการซ่อมแซมได้ แต่จากการศึกษาข้อมูลวิชาการยางพาราของสถาบันยาง กรมวิชาการเกษตรได้คำนวณต้นทุนค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรไว้ (ชไมพร ไชยลังกา, 2545) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.56 บาทต่อไร่ต่อปี ดังนั้นในส่วนของการซ่อมแซมอุปกรณ์จึงคิดค่าประมาณการปัจจุบันเท่ากับ 10 บาทต่อไร่ต่อปี

2. ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร

ในการปลูกยางพารา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ต้องคิดค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้วย ซึ่งจะใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีอัตราเส้นตรง (Straight – Line – Method) ตามอายุการใช้งาน เนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ดูแลรักษาพื้นที่ปลูกยางพารานั้นมีอายุการใช้งานไม่เท่ากัน บางชนิดมีอายุการใช้งานจำกัดต้องมีการซื้อทดแทนอุปกรณ์ที่ไม่สามารถใช้งานได้ ดังนั้นค่าใช้จ่ายส่วนที่ซื้อมาทดแทนของเดิมนำมาคิดเป็นต้นทุนที่ซื้อด้วย ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 23 แสดงต้นทุนค่าเครื่องมืออุปกรณ์เฉลี่ยต่อไร่ของพื้นที่ปลูกยางพารา ตลอดอายุโครงการ
(1 -6 ปี)

รายการ	อายุ การ ใช้ งาน (ปี)	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7	ปีที่ 8	ปีที่ 9	ปีที่ 10
เครื่องพ่นยา	10	91.84	-	-	-	-	-	-	-	-	91.84
เครื่องตัดหญ้า	10	44.56	-	-	-	-	-	-	-	-	44.56
กรรไกรตัดกิ่ง	5	19.13	-	-	-	-	19.13	-	-	-	-
มีดคายหญ้า	5	7.17	-	-	-	-	7.17	-	-	-	-
จอบ	5	15.32	-	-	-	-	15.32	-	-	-	-
รวม		178.02	-	-	-	-	41.62	-	-	-	-

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ในปีที่ 1 คิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อไร่ เท่ากับ 178.02 บาท และมีการซื้ออุปกรณ์ประเภท กรรไกรตัดกิ่ง มีดคายหญ้าและจอบ ทดแทนในปีที่ 6 คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 41.62 บาท

ต้นทุนการปลูกยางพาราต่อไร่ในช่วง ปีที่ 1 – 6 ควรเป็นดังนี้

ต้นทุนในการปลูกยางพาราต่อไร่ + ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ + ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร

$$= 2,609.18 + 178.02 + 41.62$$

$$= 2,828.82 \text{ บาท/ไร่/ปี}$$

$$\text{ต้นทุนยางพาราต่อต้น} = \frac{2,828.82}{76} = 37.22 \text{ บาท / ต้น}$$

76

ดังนั้นการวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูกยางพาราจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

ค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพารา

ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาพื้นที่ปลูกยางพาราก่อนให้ผลผลิต (ปีที่ 1 – 6)

2. ค่าใช้จ่ายประจำ ประกอบด้วย

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร

ค่าใช้จ่ายตัดจำหน่าย

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

สามารถวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการปลูกยางพาราต่อปีของเกษตรกร หากมีการกรีดยางในปีที่ 7 เท่ากับ ราคายางสด 1 กิโลกรัม = 100 บาท (ณ ราคาจากตลาดยางกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2553) แต่เนื่องจากน้ำยางพาราสด 1 ลิตร จะมีปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ ร้อยละ 35 ที่เหลือเป็นเซรุ่ม ดังนั้นถ้าเกษตรกรนำน้ำยางพาราสดไปขาย จะได้รับจำนวนเงินเท่ากับ $100 \times 35\% = 35$ บาทต่อกิโลกรัม

การกรีดยางพาราเพื่อให้ได้จำนวน 1 กิโลกรัมจะต้องกรีดยางพาราประมาณ 13 ต้น (จากการดูงานที่ จังหวัดพะเยา อำเภอภูซาง เมื่อวันที่ 2552 และจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2553) โดยมีต้นทุนการปลูกยางพารา 1 ต้น เท่ากับ 34.33 บาท (กรณีไม่คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์)

ยางพาราในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถกรีดยางได้รับน้ำยางสด $76 \div 13 = 5.85$ กิโลกรัม หรือประมาณ 6 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13 ต้นต่อ 1 กิโลกรัม ปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ ร้อยละ 35 (35% DRC) กรณีขายกิโลกรัมละ 100 บาท จะมีรายได้ 210 บาทต่อไร่ต่อวัน ($6 \times 0.35 \times 100 = 210$ บาท/ไร่/วัน) (*ที่มาเป็นราคาดน้ำยางสด ณ ตลาดของ บริษัทนาบอนรับเบอร์จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช ราคา 100.00 บาท วันที่ 24/8/2010 สศก.)

การกรีดยาง จะทำการกรีดยางวันเว้นวันใน 1 เดือนจะสามารถกรีดยางได้ 15 วันต่อเดือน จะมีรายได้ 3,150 บาท ต่อไร่ต่อเดือน ($15 \text{ วัน} \times 210 \text{ บาท}$) หรือ 37,800 บาทต่อไร่ต่อปี ($15 \times 210 \times 12 = 37,800$ บาท/ไร่/ปี)

สามารถสร้างรายได้คิดเป็นรายได้ 497 บาทต่อต้นต่อปี ($37,800 \text{ บาท} / 76 \text{ ต้น} = 497 \text{ บาท/ต้น/ปี}$)

ต้นทุนการปลูกยางพาราระยะเวลา 6 ปี = 15,655 บาทต่อไร่ หรือ ปีละ 2,609 บาทต่อไร่ หรือ 34.33 บาทต่อต้นต่อปี

คำนวณหากำไร(ขาดทุน) = รายได้ - ต้นทุน

1) กำไร(ขาดทุน) บาทต่อไร่ต่อปี เท่ากับ $37,800 - 2,609 = 35,191$ บาท/ไร่/ปี

2) กำไร(ขาดทุน) บาทต่อต้นต่อปี เท่ากับ $497 - 34.33 = 462.67$ บาท/ต้น/ปี

ดังนั้น ในปีที่ 7 เมื่อกรีดยางพาราได้ตามเป้าหมายซึ่งถือเป็นปีแรกของการกรีดยางพาราจะพบว่า สามารถสร้างกำไรจากการจำหน่ายน้ำยางประมาณการ คือ $37,800 - 15,655 = 22,145$ บาท

****สรุปได้ว่า ในปีแรกของการกรีดยางจำหน่าย (ปีที่ 7 ของการปลูกยางพารา) เกษตรกรจะมีกำไรเท่ากับ 22,145 บาท****

ตารางที่ 24 แสดงราคายางพารา (บาทต่อกิโลกรัม)

ยางพารา (บาท/ก.ก.)							
จังหวัด	ตลาด	พืชผล	ราคา	เปลี่ยนแปลง		วันที่	ที่มา
นครศรีธรรมราช	ตลาดกลางยางพารา	ยางแผ่นดิบชั้น 3	99.22	-0.34	▼	24/8/2010	สศก.
นครศรีธรรมราช	บ.นาบอนรับเบอร์จำกัด	น้ำยางสด	100.00	4.00	▲	24/8/2010	สศก.
ปัตตานี	ร้านนายถิรมเต็ง แซ่เต๋ย	ยางแผ่นดิบชั้น 3	100.00	1.00	▲	24/8/2010	สศก.
ระยอง	บ.ไทยรับเบอร์ลาเทกซ์กรุ๊ป	น้ำยางสด	91.00	0.00		24/8/2010	สศก.
ระยอง	ร้านสินการยาง	ยางแผ่นดิบชั้น 3	95.00	0.00		24/8/2010	สศก.
สงขลา	สำนักตลาดกลางยางพารา	ยางแผ่นดิบชั้น 3	99.22	-0.34	▼	24/8/2010	สศก.
สุราษฎร์ธานี	ตลาดกลางยางพารา	ยางแผ่นดิบชั้น 3	99.22	-0.28	▼	24/8/2010	สศก.
สุราษฎร์ธานี	สัมฤทธิ์การยาง	ยางแผ่นดิบชั้น 3	98.00	0.00		24/8/2010	สศก.

ที่มา : รายงานราคาพืชสวนของเกษตรกร เข้าถึงข้อมูล เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2553

(<http://www.google.com>)

ตารางที่ 25 แสดงรายได้ประมาณการปีที่ 7 จากการกริดเพื่อจำหน่ายน้ำยางสดเฉลี่ยต่อราย ต่อไร่ ต่อปี จำแนกตามพื้นที่

ขนาดพื้นที่	จำนวน ผลผลิตที่ได้ (กิโลกรัม) (1)	จำนวน ราย (2)	จำนวน ผลผลิตที่ได้ เฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม) (1) / (2) = 3	ราคาจำหน่าย เฉลี่ยต่อ กิโลกรัม (บาท) (4)	รายได้เฉลี่ย ต่อไร่/ต่อปี (15วัน x 9เดือน)* (3) x (4) = (5)
พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่	6,140.61	21	292.41	35	214,921.35
พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่	4,970.97	17	292.41	35	173,983.95
พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป	2,046.87	7	292.41	35	71,640.45

จากตารางที่ 25 พบว่า พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่ จำนวน 214,921.35 บาท ต่อไร่/ต่อปี/ต่อราย มีรายได้จากการจำหน่ายน้ำยางสดมากที่สุด รองลงมาคือ พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่ จำนวน 173,983.95 บาทต่อไร่/ต่อปี/ต่อราย และ พื้นที่ปลูก 15 ไร่ขึ้นไป จำนวน 71,640.45 บาทต่อไร่/ต่อปี/ต่อราย ตามลำดับ

(หมายเหตุ : * ตามหลักวิชาการระยะเวลากรีดยาง 1 ปีจะได้น้ำยางประมาณ 9 เดือน เพราะจะหยุดกรีดยางช่วงยางผลัดใบ คือเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน และแต่ละเดือนจะกรีดยางได้ไม่เต็มที่เนื่องจากฝนตก ดังนั้นวันกรีดยางในแต่ละปี จะอยู่ที่ 120 -130 วันเท่านั้น

ถ้ากรีดยางวันเว้นวัน จะได้ 15 วันต่อเดือน จะได้ผลผลิต 32.49 กิโลกรัมต่อไร่ต่อเดือน (2.17 กิโลกรัม x 15 วัน = 32.49 กิโลกรัม/ไร่/เดือน) ถ้าคำนวณการกรีดยางทั้ง 12 เดือน จะได้ 389.88 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี (32.49กิโลกรัม/ไร่/เดือน x 12 เดือน= 389.88กิโลกรัม/ไร่/ปี)

ดังนั้น ถ้าคำนวณผลผลิตตามข้อมูลข้างต้นจะได้ผลผลิต ประมาณ 292.41 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี (389.88 กิโลกรัม/ไร่/ปี x 9/12 เดือน = 292.41 กิโลกรัม/ไร่/ปี) และในการคำนวณใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง

ตารางที่ 26 แสดงการจำแนกต้นทุนตามปริมาณกิจกรรมหรือตามพฤติกรรมต้นทุน จำแนกตามพื้นที่เฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี

รายการ	พื้นที่ปลูก ไม่เกิน 7 ไร่	พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่	พื้นที่ปลูก มากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป
ต้นทุนผันแปร			
ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์1350	29,700.00	22,950.00	8,100.00
ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหิน คลุมดิน	1,388,070.20	1,072,599.70	378,564.60
ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี	56,100.00	43,350.00	15,300.00
ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง	19,800.00	15,300.00	5,400.00
รวมต้นทุนผันแปร	1,493,670.20	1,154,199.70	407,364.60
ต้นทุนคงที่			
ค่าบุกรเบิกและค่าไถพรวนดิน	6,600.00	5,100.00	1,800.00
ค่าวางแผนและชุดหลุม	11,682.00	9,027.00	3,186.00
ค่าปุ๋ยเคมี	121,000.00	93,500.00	33,000.00

รายการ	พื้นที่ปลูก ไม่เกิน 7 ไร่	พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่	พื้นที่ปลูก มากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	39,600.00	30,600.00	10,800.00
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	8,360.00	64,600.00	22,800.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง*	880.95	680.74	240.26
ค่าเสื่อมราคา**	1,676.51	1,295.47	457.23
ค่าภาษีที่ดิน***	11.00	11.00	11.00
ค่าซ่อมแซม*****	417.30	322.46	113.81
ดอกเบี้ยจ่าย*****	360.87	278.86	98.42
รวมต้นทุนคงที่	190,588.63	205,415.53	72,506.72
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	1,684,258.83	1,359,615.23	145,013.44
ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี	6,789.41	6,789.41	6,789.41
ต้นทุนคงที่เฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี	8,663.12	12,083.27	12,084.45
ต้นทุนรวมเฉลี่ย	15,452.53	18,872.60	18,873.86

หมายเหตุ : * เป็นค่าใช้จ่ายประมาณการที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลที่ชัดเจนได้เนื่องจากเกษตรกรไม่ได้บันทึกข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการปลูกยางพาราในปีแรกจนถึงปีที่ 2551 (ก่อนทบทวนวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล)

** ค่าเสื่อมราคา ได้แก่ ต้นยางพารา เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา จอบ เสียม เกียว สำหรับต้นยางพาราจะมีอายุประมาณ 25-30 ปี ดังนั้นการคิดค่าเสื่อมราคา จะมีอายุการใช้งานประมาณ คือ $30 - 7 = 27$ ปี

การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปี = $\frac{\text{ต้นทุนต้นยางพาราที่ปลูกระยะเวลา 30 ปี (คิดเป็นจำนวนเงิน)}}{\text{อายุการใช้งาน 27 ปี}}$

อายุการใช้งาน 27 ปี

*** ค่าภาษีที่ดิน คิดจากการประมาณการของประธานกลุ่มเกษตรกรที่จ่ายเมื่อปีที่ผ่านมา 6 ไร่ 2 งาน จ่าย 67 บาท ดังนั้นประมาณการว่า 1 ไร่ = $67 \div 6.2 = 10.81$ บาทต่อไร่ หรือประมาณ 11 บาทต่อไร่

***** ค่าซ่อมแซม ประกอบด้วย เครื่องมืออุปกรณ์ในการดำเนินการปลูกยางพารา ได้แก่ จอบ เสียม เกียวและเครื่องตัดหญ้า

***** ดอกเบี้ยจ่าย คิดอัตรา 12 % ต่อปี ตามอัตราของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.)เป็นอัตราที่เกษตรกรได้กู้ยืมในปัจจุบัน

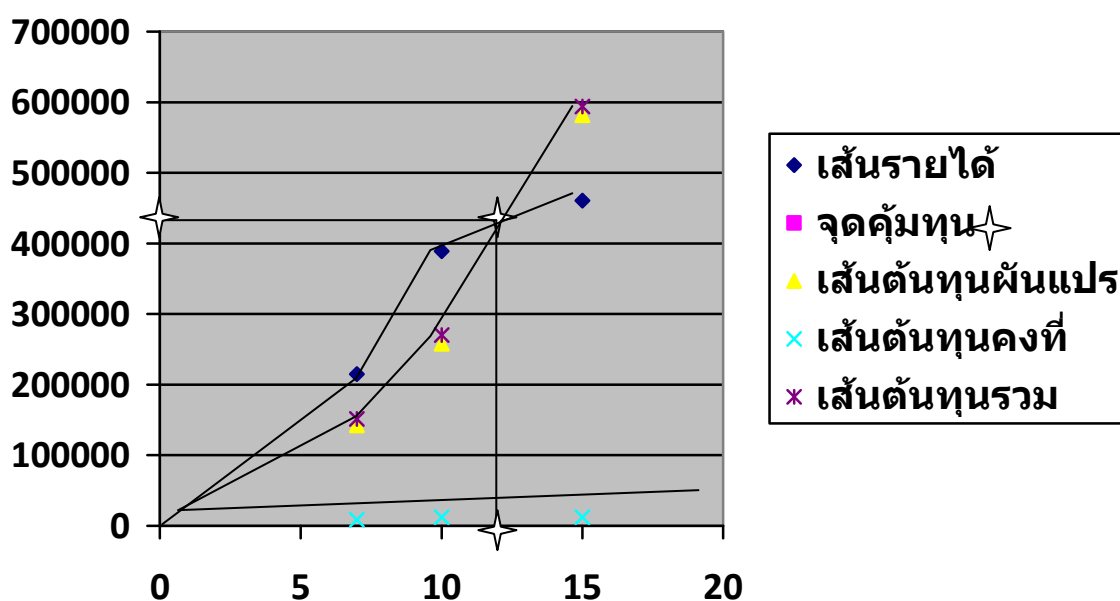
จากตารางที่ 26 พบว่า พื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา 7 - 15 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป มีต้นทุนรวมเฉลี่ยในการปลูกเท่ากับ 15,452.53 บาท

18,872.60 บาทและ18,873.86 บาท ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป มีต้นทุนรวมเฉลี่ยสูงกว่าพื้นที่ปลูกยางพารา 7 - 15 ไร่ 1.26 บาท พื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ 3,421.33 บาท และ พื้นที่ปลูกยางพารา 7 - 15 ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยสูงกว่าพื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่ 3,420.07 บาท

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนเงินและจำนวนร้อยละของจุดคุ้มทุนโดยประมาณ และจำแนกตามพื้นที่ ต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี (โดยปิดทศนิยมของจำนวนเงินให้เป็นจำนวนเต็ม)

รายการ	พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่			พื้นที่ปลูก 7 - 15 ไร่			พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป		
	ณ ระดับปกติ	ณ จุดคุ้มทุน		ณ ระดับปกติ	ณ จุดคุ้มทุน		ณ ระดับ ปกติ	ณ จุดคุ้มทุน	
		ต่อราย/ ต่อไร่	จำนวน ร้อยละ		ต่อราย/ ต่อไร่	จำนวน ร้อยละ		ต่อราย/ ต่อไร่	จำนวน ร้อยละ
รายได้	214,921	10,234	100	173,984	10,234	100	71,640	10,234	100
ต้นทุนผันแปร	(142,578)	(6,789)	(66.34)	(115,420)	(6,789)	(66.34)	(47,526)	(6,789)	(66.34)
กำไรส่วนเกิน	72,343	3,445	33.66	58,564	3,445	33.66	24,114	3,445	33.66
ต้นทุนคงที่	(8,663)	(3,445)	(33.66)	(12,083)	(3,445)	(33.66)	(12,084)	(3,445)	(33.66)
กำไรสุทธิ	63,680	0.00	0.00	46,481	0.00	0.00	12,030	0.00	0.00

จากตารางที่ 27 พบว่า ณ ระดับปกติ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจะได้รับกำไรสุทธิ ของพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา 7 – 15 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป เท่ากับ 63,680 บาท 46,481 บาทและ 12,030บาท ตามลำดับ โดยมีจุดคุ้มทุนต่อรายได้/ต่อราย/ต่อไร่ เท่ากับ 10,234 บาท ต้นทุนผันแปร เท่ากับ 6,789 บาท กำไรส่วนเกินเท่ากับ 3,445 บาท

ภาพที่ 49 แสดงจุดคุ้มทุนตามจำนวนพื้นที่ 7 ไร่ ระหว่าง 7 – 15 ไร่ และ 15 ไร่ขึ้นไป โดยมีจุดคุ้มทุนในการปลูกยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อยู่ระหว่าง 7 ไร่ – 15 ไร่ ขึ้นไป

ตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบรายได้และร้อยละของผู้มีรายได้ ในการทำอาชีพและปลูกพืชชนิดอื่นของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ ก่อนปลูกยางพารา และหลังปลูกยางพารา

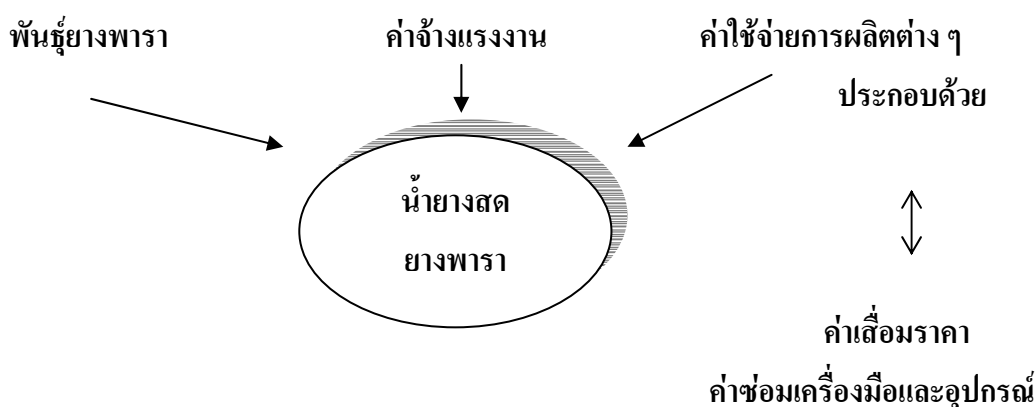
รายได้เปรียบเทียบ ตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	ก่อนปลูกยางพารา			หลังปลูกยางพารา		
	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่	≤ 15,000	24	53.33	63,680	21	46.67
พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่	15,001 – 25,000	14	31.11	46,481	17	37.78
พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป	≥ 25,000	7	15.56	12,030	7	15.56
รวม		45	100.00		45	100.00

จากตารางที่ 28 พบว่า รายได้เปรียบเทียบตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรตำบลเมืองนะ ก่อนปลูกยางพาราพื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่ มีรายได้ในช่วงไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.33 พื้นที่ปลูก 7 - 15 ไร่ มีรายได้ในช่วง 15,001 – 25,000 บาท จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.11 และพื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไปมากกว่า 25,000 บาท จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 หลังปลูกยางพารา รายได้ของเกษตรกรตำบลเมืองนะ พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่ มีรายได้ 63,680 บาท จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 พื้นที่ปลูก 7 - 15 ไร่ มีรายได้ในช่วง 46,481 บาท จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 และพื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป มีรายได้ 12,030 บาท จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้รับทราบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา โดยใช้แนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และ การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม
2. ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารามาก่อนและกำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจกระบวนการปลูกยางพารา ปัญหาที่พบมากขึ้น
3. สรุปบทเรียนให้เกษตรกรทราบ
4. ค้นหาข้อมูลสู่ชุมชน ด้านแนวทางการบริหารจัดการต้นทุน ด้านการปลูกยางที่เหมาะสมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลเมืองนะ

ภาพที่ 50

แสดงส่วนประกอบของต้นทุนการปลูกยางพารา

ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา
ดังนี้

**จุดแข็งของพื้นที่ และการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง ตำบลเมืองนะและ
ตำบลทุ่งข้าวพวง**

1. การปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะดำเนินงาน เพราะเป็นช่วงการปลูกยางพาราก่อนเปิดกรีดยางในระยะ 1 – 6 ปี
2. เกษตรกรทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงาน
3. มีการวางแผนทางการเงินล่วงหน้า ซึ่งปัจจุบันมีการเก็บเงินออมเข้ากลุ่มอยู่แล้วในการเข้าเป็นสมาชิกคนละ 30 บาทต่อเดือน(คิดเป็นวัน ๆ ละ 1 บาท) และมีหุ้นอย่างต่ำคนละ 3 หุ้น ๆ ละ 50 บาท ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบันเป็นลักษณะเงินออมทรัพย์โดยประธานและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรได้วางแผนการเก็บเงิน โดยสมาชิกเกษตรกรให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและจะคืนให้เกษตรกรนำไปซื้อเครื่องมือการกรีดยางพาราเมื่อถึงเวลาเปิดกรีดในปีที่ 7
4. พื้นที่ปลูกถึงแม้ว่าจะอยู่บนที่สูง บนเนินเขา แต่พื้นที่โดยรอบเป็นป่าไม้หลากหลายพันธุ์พื้นดินจึงมีความอุดมสมบูรณ์ อยู่บ้างและมีน้ำฝนสม่ำเสมอ
5. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพารา การเตรียมพื้นที่ วิธีปลูก การบำรุงรักษาสวนยาง การกำจัดวัชพืชในสวนยาง การเรียนรู้เรื่องโรคและศัตรูพืชของยางพารา
6. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในโครงการปลูกยางพาราหนึ่งล้านไร่ ยกระดับรายได้เพื่อความมั่นคงของเกษตรกร ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ เขตภาคเหนือ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด สาขา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
7. กลุ่มเกษตรกรมีความเชื่อมั่นในโครงการและมีความมั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับผลจากการเข้าร่วมโครงการนี้ คือ
 - เป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน และสร้างรายได้ที่มั่นคง เนื่องจากยางพาราสามารถให้ผลผลิตนานคือ 25 -30 ปี และต้นยางเมื่อหมดอายุการกรีดแล้วสามารถนำไปต้นยางพารามาแปรรูปหรือจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ได้อีก เช่น เฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่ง เครื่องเรือน และของใช้อื่น ๆ
 - เป็นการปลูกป่าทดแทนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ป่าไม้ที่ที่ร้อนให้ร่มรื่นและร่มเย็นมากขึ้น
 - สนับสนุนการดำรงชีพในท้องถิ่น แก้ปัญหาด้านแรงงานย้ายไปต่างถิ่น
 - เพื่อสร้างอาชีพเสริมอื่น ๆ ในขณะดำเนินการปลูกหรือทำสวนยางพารา เช่น การเลี้ยง

สัตว์บางชนิด การปลูกพืชในร่มจำหน่าย และการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ตามตัวอย่าง
ของพื้นที่ภาคใต้ที่มีการดำเนินการอยู่ เป็นต้น

8. พบว่าเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดี เนื่องจากมีที่ทำกินอยู่ก่อนเข้าร่วมโครงการไม่ได้ซื้อ
หรือเช่า และรัฐบาลให้สิทธิทำกินบนพื้นที่ในอำเภอเชิงดาว

9. เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพร้อมและให้ความร่วมมือในการเข้ารับฟัง ข่าวสารการอบรม
การปลูกยาง การติดตามเขียว การตรวจสอบคุณภาพดิน การคำนวณต้นทุนการผลิต และการเรียนรู้
เรื่องการกรีดยาง เป็นต้น

จุดอ่อนของพื้นที่ และการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง

1. เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์ทางด้านการปลูก การบำรุงรักษาพื้นที่ปลูก
ยางพาราเพราะไม่เคยปลูกยางพารามาก่อน

2. ในปัจจุบันมีเกษตรกรและผู้สนใจลงทุนปลูกยางพาราเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ยังขาด
ข้อมูลทางด้านต้นทุนประกอบกับ การลงทุนปลูกยางพารามีต้นทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงาน
ค่อนข้างสูงและต้องใช้ระยะเวลานานประมาณ 7 – 10 ปี เพื่อให้ได้ลำต้นที่เหมาะสมจะให้น้ำยาง ที่
สมบูรณ์ จึงจะสามารถนำผลผลิตออกจำหน่ายได้ ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการ
ตัดสินใจลงทุนดำเนินการปลูกยางพารา

3. สภาพพื้นที่การปลูกยาง ตำบลเมืองนะเป็นลักษณะ สวนยางขนาดเล็ก สถาบันวิจัยยาง
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2551) ได้จัดทำข้อมูลวิชาการยางพารา เรื่อง
ต้นทุนการผลิตยาง โดยเน้นต้นทุนการผลิตยางแผ่นโดยให้ข้อมูลต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงที่ยัง
ไม่ให้ผลผลิตและต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงยางให้ผลผลิต

4. สภาพพื้นที่มีบางแห่งไม่เหมาะสำหรับการปลูกยางพารา เพราะเป็นพื้นที่สูง บนเนินเขา
มีความลาดเอียงและชัน โดยลักษณะดินเป็นดินชนิดหลากหลาย เพราะพื้นที่ที่เหมาะสมควรเป็น
พื้นที่ราบหรือมีความเอียงเล็กน้อย ลักษณะดินจะต้องเป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทราย

5. พื้นที่ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ทำ
การเกษตรมาก่อน จึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยบำรุงรักษาดินให้ต้นยางได้รับแร่ธาตุ อาหารอย่างเหมาะสม
เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของต้นยางในการสร้างความเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตที่สูง
โดยปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นสูตร 20 – 10 - 12 เท่านั้นเพราะเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ของภาคเหนือ

6. พบปัญหาเรื่องไฟฟ้า สูงมาก เพราะอากาศ บนเชิงเขาค่อนข้างร้อนในเวลากลางวัน และ
ช่วงฤดูร้อนประมาณ เดือนเมษายน – มิถุนายน จะมีการเผาป่าเพื่อปรับพื้นที่ของเกษตรกรข้างเคียง
ทำให้ไฟลุกรามมาพื้นที่ปลูกยางพาราได้โดยง่าย

7. เกษตรกรไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุนรายรับ – รายจ่าย ระหว่างการดำเนินงานปลูกยางพารากับ ความเป็นอยู่ของครัวเรือน ทำให้ไม่สามารถแยกแยะรายได้ค่าใช้จ่าย แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า ในระหว่างดำเนินงานจะมีกำไร หรือขาดทุนอย่างไร

8. เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปีขึ้นไป หากใช้เวลาในการปลูกนาน อาจจะประสบปัญหาการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในอนาคต

9. ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะส่วนใหญ่เป็นผู้ฟังมากกว่าผู้อ่าน อาจจะทำให้ข้อมูลข่าวสารที่รับฟังมาแล้วเข้าใจตีความเองตามความคิดไม่ถูกต้อง หรือเกิดความผิดพลาดได้

แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ประเด็นที่ 1 ด้านการจัดการปัจจัยการผลิต

ข้อมูลด้านปัจจัยการผลิตประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ ซึ่งแต่ละด้านจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านที่ดิน ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพารา สภาพการถือครองที่ดิน ที่ตั้งของพื้นที่ปลูกยางพารา การจัดการพื้นที่ที่ยังไม่สามารถกรีดยางได้
- 1.2 ด้านทุน จะมีการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกยางพารา แหล่งเงินกู้ยืม การกู้เงินนอกระบบ เงินที่นำมาใช้หมุนเวียนในการปลูกยางพารา ระยะเวลาคืนทุน
- 1.3 ด้านแรงงาน จำนวนแรงงานที่จำเป็นต้องใช้ การได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการปลูกยางพาราและเตรียมการกรีดยางในปีที่ 7 ขึ้นไป
- 1.4 ด้านผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การตัดสินใจในเรื่องของการจัดการพื้นที่ปลูกยางพารา ประเภทพันธุ์ยางที่ดำเนินการปลูก และเป้าหมายที่ต้องการผลิตยางเป็น น้ำยางสด น้ำยางแผ่น
- 1.5 ด้านต้นทุนการผลิต ประกอบด้วยต้นทุนที่แท้จริงในการผลิตสินค้าโดยจะต้องคิดออกมาในรูปของค่าเสียโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการผลิตในทางอื่น ซึ่งเรียกว่า “ต้นทุนเสียโอกาส” ต้นทุนที่จ่ายออกไปเป็นต้นทุน หรือ ต้นทุนแจ้งชัด เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินเดือน ค่าซื้อวัตถุดิบ ค่าขนส่ง ต้นทุนทางบัญชี มีการจดบันทึกไว้ในบัญชีจะเป็นจำนวนเดียวกันกับต้นทุนแจ้งชัด ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ มีค่าเท่ากับต้นทุนแจ้งชัดบวกต้นทุนที่ไม่แจ้งชัด ดังนั้นต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงมีค่ามากกว่าต้นทุนทางบัญชี ซึ่งจะทำให้กำไรทางเศรษฐศาสตร์มีค่าต่ำกว่าต้นทุนทางบัญชี ไม่ปรากฏต้นทุนของสังคม

ต้นทุนการผลิตในระยะสั้นจะเป็น ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร ควรพิจารณาต้นทุนระยะยาว คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่หน่วยการผลิตซึ่งในระยะยาวสามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตที่ใช้ได้ทุกชนิด จึงมีเฉพาะปัจจัยผันแปรและต้นทุนผันแปรเท่านั้น

ประเด็นที่ 2 ด้านการเรียนรู้ การจัดการและการดำเนินงานกลุ่ม

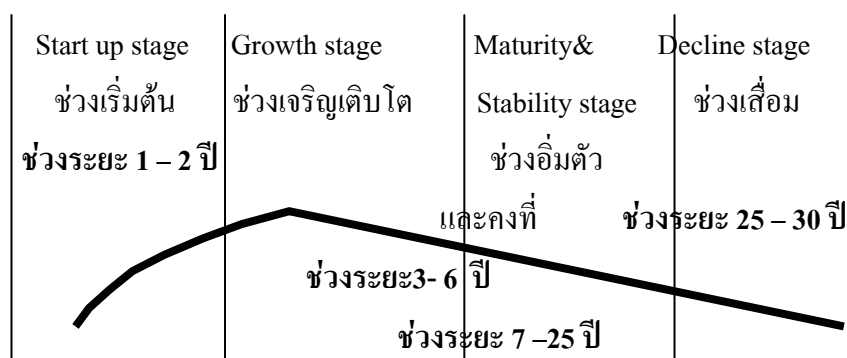
2.1 เรียนรู้การปลูกยางพารา วางแผนการดำเนินงานที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรปฏิบัติตามจากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สทย.) จังหวัดเชียงใหม่ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ ให้ความช่วยเหลือในการปลูกยางพาราตลอดเวลา ถือเป็นโอกาสดีของชุมชน และเกษตรกรสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 มีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป โดยแบ่ง ระยะการดูแลเป็นตามอายุของยางพารา คือ **ช่วงระยะ 1 – 2 ปี** ควรดูแลต้นอ่อนของยางพาราโดยจะต้องอนุบาลต้นให้สามารถมีรากที่แข็งแรงเพื่อยืนต้นและสร้างลำต้นที่สามารถให้ผลผลิตเป็นน้ำยางสดในอนาคต

ช่วงระยะ 3-4 ปี คอยดูแลตัดกิ่งใบ ไม่ให้หนา เพื่อจะได้มีการสร้างลำต้นให้เจริญเติบโตเร็ว

ช่วงระยะ 5 –6 ปี คอยดูแลพื้นที่ปลูกยางพาราไม่ให้เกิดไฟไหม้ต้นยาง เพราะจะทำให้สูญเสียด้านการลงทุนอย่างน่าเสียดาย เนื่องจากในปีที่ 7 ควรจะได้ผลตอบแทนเมื่อกรีดยาง

การพัฒนาการปลูกยางพาราตามวงจรธุรกิจ

ภาพที่ 51 แสดงวงจรของการปลูกยางพาราตามแนวทางธุรกิจ

1. ช่วงเริ่มต้น Start up stage ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอันดับแรก ช่วงระยะ 1 – 2 ปี ได้แก่ ปัญหาการจัดการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเงิน โดยเฉพาะกิจการที่ดำเนินการโดยเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
2. ช่วงเติบโต Growth stage ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นช่วงระยะ 3- 4 ปีและช่วงระยะ 5 –6 ปี วิกฤตทางการจัดการกลยุทธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการในธุรกิจเดียวกัน ปัญหาต้นทุนที่สูงขึ้น การจัดการการเงินตลอดจนการจัดการให้กิจการประสบความสำเร็จ เป็นปัญหาเฉพาะเจาะจง ต้องมีการปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ
3. ช่วงอิ่มตัวและคงที่ Maturity & Stability stage ส่วนใหญ่เป็นปัญหาการวางแผน ช่วงระยะ 7 –25 ปี เพื่อให้กิจการอยู่รอดจะนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับการจัดการ ต้องมีคำปรึกษาคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ที่สามารถให้คำปรึกษาครอบคลุมทุกปัญหาที่เกิดขึ้นได้
4. ช่วงเสื่อม Decline stage ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกด้านช่วงระยะ 25 – 30 ปี ต้องการความช่วยเหลือจากภายนอก

ประเด็นที่ 3 ด้านเครือข่ายการเรียนรู้

- 3.1 ด้านวิชาการ ควรกำหนดเป็น ศูนย์ศึกษาการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ขึ้นให้ผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงานว่าในปีที่ 7 กลุ่มเกษตรกรสามารถกรีดยางพาราได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- 3.2 บริหารจัดการเครือข่ายผู้ปลูกยางพาราในเขตภาคเหนือตอนบนเพื่อศึกษาสภาพดิน อากาศ ปริมาณน้ำฝน ว่าเหมาะสมกับพื้นที่ที่กำลังดำเนินการอยู่หรือไม่
- 3.3 มีการประสานงานในกลุ่มเกษตรกรและกับกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง

ประเด็นที่ 4 ด้านการเงินและงบประมาณ

- 4.1 ควรจัดตั้งงบประมาณรายรับ รายจ่ายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน แต่ละปี เพื่อให้กลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ สามารถอยู่ได้
- 4.2 จัดทำเป็นงบรายรับ - รายจ่าย ของกลุ่มเกษตรกรเพราะที่ดำเนินการอยู่เป็นการเก็บเงินออมเข้ากลุ่มตั้งแต่เข้าเป็นสมาชิกคนละ 30 บาทต่อเดือนและมีหุ้นอย่างต่ำคนละ 3 หุ้น ๆ ละคน 50 บาท ทำให้สมาชิกเกษตรกร สามารถมีสิทธิกู้ยืมเงินจาก ธกส. และธนาคารออมสิน เพื่อนำมาใช้ดำเนินชีวิตส่วนตัวได้แต่เป็นเงินจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

ประเด็นที่ 5 การมีส่วนร่วมของชุมชน ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปลูกยางพารา

5.1 จัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหารายได้จากอาชีพหลักที่ทำอยู่ของเกษตรกรแต่ละคน เพราะในระหว่างการปลูกยางพาราเกษตรกรมีอาชีพที่ทำอยู่แต่ไม่ได้จับบันทึกแยกประเภท รายได้ และค่าใช้จ่าย อย่างชัดเจนว่าเป็นเรื่องใดบ้างและเมื่อพิจารณาจากงบการเงินของกลุ่มเกษตรกรปรากฏออกมาเป็นผลขาดทุน

5.2 ตั้งหน่วยงานเป็นทีมป้องกันไฟฟ้าเพื่อช่วยกันดับไฟหรือเฝ้าระวังไม่ให้เกิดไฟไหม้พื้นที่ปลูกยางพารา โดยช่วยกันผลัดเปลี่ยนเวรดูแลพื้นที่ปลูกยางพาราของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน เพราะกำลังคนไม่เพียงพอ และเวลาเกิดไฟฟ้าจะกินพื้นที่จำนวนมากอาจจะทำให้ต้นยางที่ปลูกไว้เกิดความเสียหายได้หากมีไฟไหม้ จากธรรมชาติที่เรียกว่าไฟฟ้า หรือจากการเผาถางพื้นที่ใกล้เคียงโดยไม่ตั้งใจ

ประเด็นที่ 6 ด้านการส่งเสริมอาชีพ

ระหว่างการปลูกยางพาราเกษตรกรมีอาชีพหลักในการเลี้ยงตนเองและครอบครัวอยู่ แต่พื้นที่ปลูกยางพาราสามารถปลูกพืชแซม หรือเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตำบลเมืองนะ เพื่อนำมาจำหน่ายหารายได้เสริมจึงควรมีหน่วยงานช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำในการส่งเสริมอาชีพก่อนที่ยางพาราจะสามารถกรีตและนำมาจำหน่ายได้

ประเด็นที่ 7 ด้านการตลาด

ควรให้กลุ่มเกษตรกรลงพื้นที่ดูวิธีการปลูกยางให้มีขนาดลำต้นที่แข็งแรงสมบูรณ์เพื่อให้ได้รับน้ำยางสดมากที่สุดเมื่อถึงกำหนด ปีที่ 7 การประมาณราคายางทำอย่างไร ศึกษาราคายางจากตลาดกลางในจังหวัดนครศรีธรรมราช หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นอกจากนี้การนำยางรามาแปรรูปสามารถทำได้อย่างไร จะต้องใช้เงินทุนมากน้อยเพียงใด และขณะนี้ราคายางในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างไรเพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าในอาชีพ

เกษตรกรจึงควรมีความรู้เพิ่มเติมด้านตลาด มีที่ใดบ้างจะรวมกลุ่มกันเพื่อต่อรองราคาในอนาคตได้หรือไม่ หรือหากราคาลดต้นทุนในการปลูกยางพาราสูง จะช่วยกันลดต้นทุนการผลิตอย่างไร จะใช้ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยอินทรีย์ด้วยสัดส่วนเท่าใดจึงจะเพิ่มขนาดลำต้นให้ใหญ่มากขึ้นทำอย่างไรเพื่อจะสามารถกรีตยางจากจำนวนต้นยางที่น้อยกว่า 13 ต้น และได้น้ำยางต่อกิโลกรัมสูงที่สุด เพื่อจะทำให้กลุ่มเกษตรกรลดขาดทุนจากการกรีตยางต่อต้นและมีกำไรเพิ่มขึ้นในอนาคต

ตลาดจำหน่ายยางพารา ส่วนใหญ่เกษตรกรเชื่อว่าจะสามารถจำหน่ายให้กับกองทุนสงเคราะห์การทำยางพารา จังหวัดเชียงใหม่ และจะพยายามสร้างตลาดท้องถิ่นขึ้นในอนาคต

ประเด็นที่ 8 ด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตในอนาคต

จากการลงพื้นที่ทำให้สามารถสร้างแนวทางการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนอย่างง่ายสำหรับ กลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตและราคาที่เกษตรกรสามารถจำหน่ายในปีที่ 7 ขึ้นไป

1. เกษตรกรจะต้องจัดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรี๊ด ถึงปีที่สิ้นสุดโครงการ
2. ราคาขางพารา เนื่องจากขางพาราเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ราคามีความเคลื่อนไหวตามความต้องการของตลาดโลก และราคาขางจะมีราคาแตกต่างกันตามคุณภาพของขาง เพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้านผลตอบแทนที่สามารถเชื่อถือได้ ต้องศึกษาข้อมูลเอกสารทางวิชาการของศูนย์สารสนเทศทางการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งแสดงข้อมูลราคาขางพาราที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละปี
3. ควรมีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมประเมินโครงการปลูกขางพาราตั้งแต่ปีที่กรี๊ดได้ (ปีที่ 7 ขึ้นไป)
 - 3.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน(Payback Period Method : PB)
 - 3.2 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(Net Present Value Method : NPV)
 - 3.3 วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง(Internal Rate of Return Method)

โดยพิจารณากระแสเงินสดไหลเข้าและกระแสเงินสดไหลออก จากการดำเนินงานถึงปีที่ 7 ขึ้นไป

6. แนวทางการบริหารจัดการ

เป็นการมุ่งแก้ปัญหาภายในจะจัดการบริหารงานอย่างไรจึงจะช่วยให้ได้ผลผลิตสูง มีผลกำไร คาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้ ตามกระบวนการบริหารที่สำคัญ ข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระบวนการที่สำคัญประกอบด้วย การวางแผน การประสานงานและการอำนวยการ การควบคุม การตัดสินใจและการวัดผลการปฏิบัติงาน โดยจะต้องมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ รวบรวมข้อมูล ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น และแก้ปัญหา และเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลายๆ ทาง

การจัดการกับปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เป็นการนำปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีความขาดแคลนไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในที่เกี่ยวข้อง

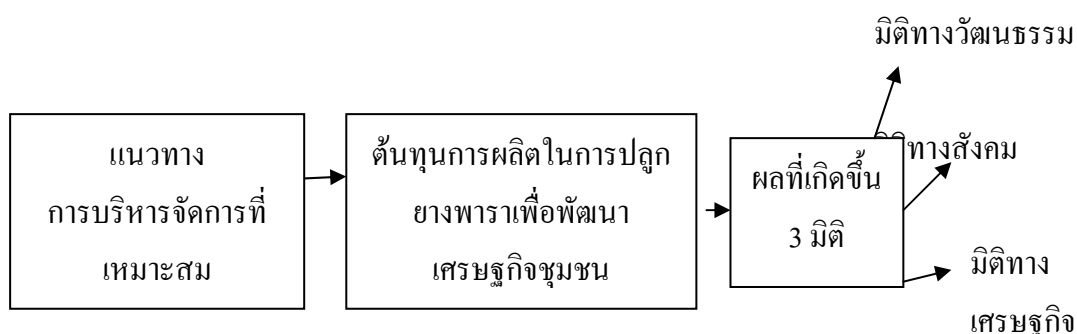
1. ปัญหาการจัดระบบการผลิต ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับ ปัญหาว่าจะผลิตอะไร จำนวนเท่าใด ปัญหาว่าควรจัดการผลิตอย่างไรและปัญหาว่าสินค้าที่ผลิตขึ้นมาควรให้กับใครหรือเพื่อใคร
2. ปัญหาการเลือก ผู้ผลิตจะต้องหาวิธีการเลือกผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ส่วนผู้บริโภคก็ต้องเลือกบริโภคสินค้าที่ตนมีความพึงพอใจสูงสุดจากรายได้ที่มีอยู่

7. แนวคิดการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ทฤษฎีการพัฒนา (Ginzberg,E : 1966) เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมในทิศทางที่มุ่งแก้ไข ปัญหา โดยพิจารณาคุณสมบัติ 3 ประการ คือ คุณสมบัติในเชิงสัมพันธ์จำเป็นต้องมีการเปรียบเทียบ สิ่งอื่นกับตนเองในช่วงเวลาที่ผ่านมา โดยยึดเอาแนวทางการดำเนินงานที่เป็นการกล่าวอ้างว่าประสบความสำเร็จมากที่สุดมาเป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบ โดยมีเข็มมุ่ง (Goal Orientated) เป็นคุณสมบัติการพัฒนาที่สามารถมองได้ 2 มิติ คือ 1) มิติที่สภาพการพัฒนาเป็นอยู่ (state of being) ซึ่งอาจจะหมายถึงสถานะที่จะนำความสำเร็จสูงสุดและมิติที่มีความหมายในเชิงกระบวนการ (Process) ซึ่งเป็นสถานะที่จะนำไปสู่ความสำเร็จการพัฒนาที่ผ่านมาและได้รับการยอมรับนั้นอาจสรุปได้ เป็น 3 ประเด็นคือ มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม และมิติทางวัฒนธรรม

การบริหารจัดการเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร

การบริหารจัดการของเกษตรกร เพื่อการเสริมสร้างความเข้มแข็ง มีพลังในการขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาคาใจยากจน และการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชน อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้มีความพร้อมในกระบวนการสร้างสรรค์ความคิดและนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในด้านการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพมั่นคงและยั่งยืน

ภาพที่ 52 รูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภาคเกษตรกร

แนวคิดการบริหารจัดการแบบเศรษฐกิจครัวเรือน

สังคมไทยเป็นแบบชุมชนที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาชุมชน โดยแบ่งออกเป็น การมีส่วนร่วมในการเข้ากลุ่มตามขนาดของชุมชน มีการตัดสินใจ มีการปฏิบัติงานอย่างมีส่วนร่วม และมีการประเมินผล ผู้ผลิตเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เป้าหมายการผลิตเพื่อความดำรงอยู่เพื่อครอบครัวอยู่รอด สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ใช้แรงงานของสมาชิกของครอบครัว บนพื้นที่ดินเพื่อให้เกิดผลผลิต เพราะเป็นสิ่งที่มียู่แล้วตามธรรมชาติ โดยมีผลกระทบหลายด้าน ดังนี้

ด้านเศรษฐศาสตร์ คือ ด้านการประกอบอาชีพ การค้า การเกษตร และการผลิต เนื่องจากเดิมกลุ่มเกษตรกรมีผลผลิตในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน เมื่อมีโครงการปลูกขางพาราเกิดขึ้น ได้กำหนดพื้นที่การปลูกตามจำนวนไร่ เช่น 7 ไร่ ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 ไร่ เป็นต้นการวิจัยนี้คาดว่าจะสามารถช่วยให้สามารถทราบจำนวนเงินที่ใช้จ่ายไปเพื่อเป็นต้นทุนการผลิตและดำเนินงานอย่างถูกต้องเหมาะสม

ด้านสังคม การดำเนินโครงการวิจัยนี้ ทำให้ วิถีชีวิตของชุมชนดีขึ้นเพราะมีส่วนร่วมจัดการกันเองโดยมีหน่วยงาน สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ปรึกษาหรือผู้ช่วย เพื่อดำเนินการปลูกขางพาราเป็นเบื้องต้นและกลุ่มเกษตรกร สามารถพัฒนาอาชีพตามความต้องการ

ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นวิธีการเผาป่า ลดคาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO₂) ที่มีผลต่อโลกร้อน และทำให้ปริมาณน้ำฝนมีมากขึ้น สภาพแวดล้อมดีขึ้น โครงสร้างพื้นฐาน เช่น การขาดแคลนน้ำในการเกษตร ชุมชนต้องปรับปรุงด้านการเก็บกักน้ำ และใช้น้ำ และ มีการติดตามประเมินผลผลิตในการสร้างกิจกรรม การพัฒนาและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีจากโครงการนี้คือ การเรียนรู้ระบบการจัดเก็บข้อมูล วิธีการและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้นำมาใช้เกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ด้านการตลาดและข้อมูลทางการเงินของกลุ่มเกษตรกรเพื่อช่วยในการนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเรื่องการตลาดท้องถิ่น

การตลาดมี 2 ระดับ คือ ตลาดภายใน และตลาดภายนอก กลุ่มเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ โดยต้องการผลตอบแทนทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อชุมชน มีกระบวนการปรับตัวของชุมชนภายใต้กระแสพัฒนาสังคมแบบทุนนิยม ซึ่ง ประกอบด้วย ดำเนินการโดยใช้ทุนตามงบประมาณของชุมชนและมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม ใช้หลักสามัคคีธรรมและมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และควบคุมค่าใช้จ่ายเป็นการพึ่งตนเอง

ระบบตลาดยางพาราของตำบลเมืองนะ

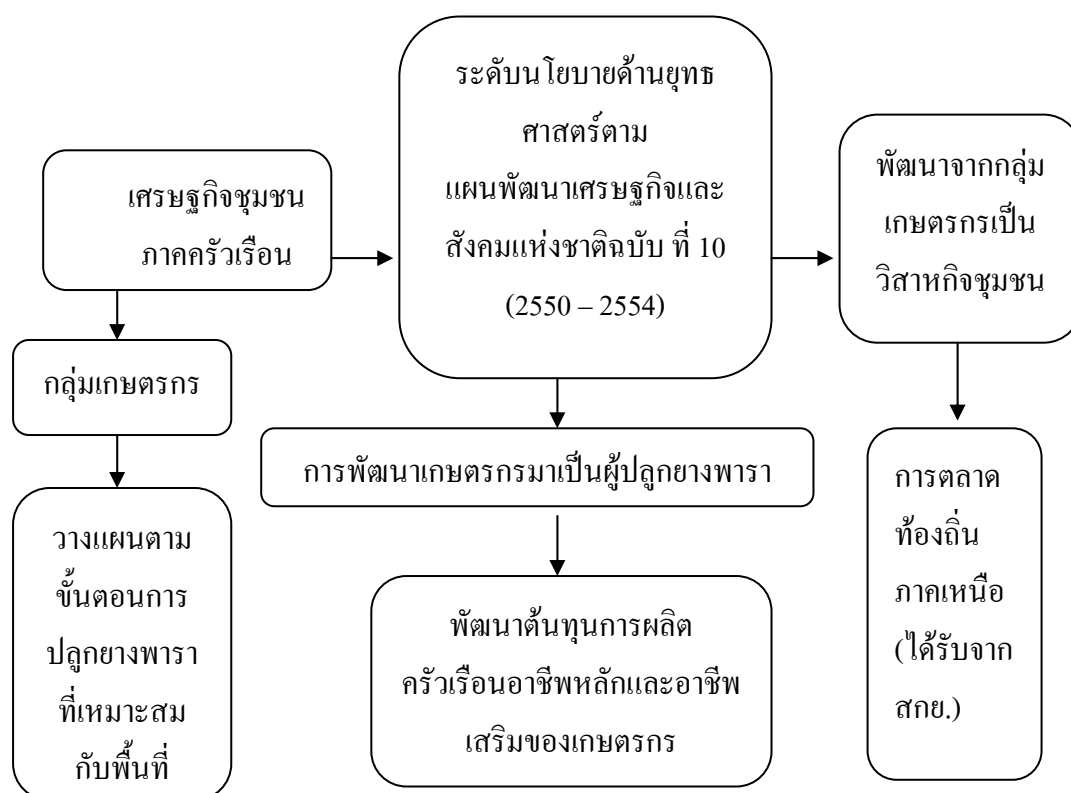
การกำหนดราคาขาย ใช้ราคา **ตลาดกลางยางพารา** อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี ฯลฯ เป็นตัวกำหนดเพราะ เป็นตลาดรับซื้อยางที่จัดตั้งขึ้นโดยภาครัฐ กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะคาดหวังว่าจะมี **ตลาดประมูลยางท้องถิ่น** เป็นตลาดซื้อขายยางด้วยการประมูล ในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อมีผลผลิตยางมากตามความต้องการซึ่งดำเนินการโดย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของเกษตรกร

การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) หมายถึง การปรับปรุงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์ ทั้งด้านการผลิต การกระจายและการบริโภคสินค้า บริการ ให้มีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยมีปัจจัยการผลิต (Factors of Production) ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุน และ ผู้ประกอบการ ตามทฤษฎีการผลิตจะช่วยอธิบายพฤติกรรมของผู้ผลิตในการแสวงหากำไรสูงสุดจากการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ ผู้ผลิตหรือหน่วยธุรกิจ (Firm) มักจะแสวงหาวิธีที่จะผลิตสินค้าให้ได้มากที่สุดจากต้นทุนการผลิตจำนวนหนึ่ง หรือพยายามหาทางทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดเพื่อให้ได้กำไรมากที่สุด

เป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ให้อยู่ดีกินดีมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสวัสดิการทางสังคม มีความพอใจและความสุขในการดำเนินชีวิตชีวิตประจำวัน ศึกษาการจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อสนองความต้องการที่มีไม่จำกัด โดย

คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและประโยชน์ที่จะได้รับอย่างคุ้มค่า การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนคือ ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมหลายด้าน เช่น พื้นที่การเพาะปลูกไปสู่การขายและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นบริบทความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

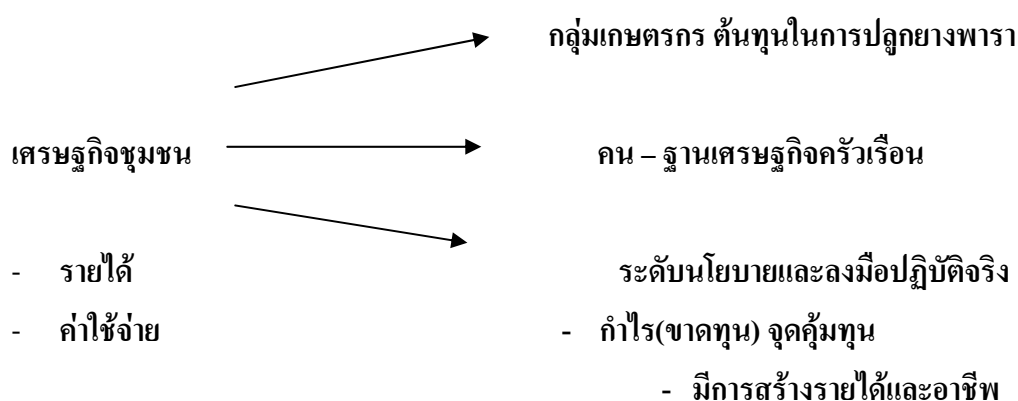
ภาพที่ 53 การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนของเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาคุณภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีการพัฒนาชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน ทางด้านเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพโดยมียุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ปรับโครงสร้าง

เศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศได้

สรุป แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 54 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

เริ่มจากกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตยางพาราเพื่อการพัฒนาชุมชน กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยศึกษาจากฐานเศรษฐกิจ“ครัวเรือน” รายได้ ค่าใช้จ่าย ในการประกอบอาชีพปกติของเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตอยู่ก่อนเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราและภายหลังเข้าร่วมการปลูกยางพาราแล้ว ทำให้ทราบเกี่ยวกับ ต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนเศรษฐกิจ การเตรียมการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอาชีพความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจบนพื้นฐานความเป็นอยู่ และโอกาสที่จะก้าวเข้าสู่เป็นวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด ตลาดภายในและตลาดภายนอกกระบวนการผลิตสู่เศรษฐกิจชุมชน ในที่สุดได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการต้นทุนชีวิต เศรษฐกิจครัวเรือนการวางระบบตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผลผลิต เพื่อชุมชนท้องถิ่นผู้ปลูกยางพาราและการทำผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อจำหน่ายในอนาคต

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้รับทราบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา โดยใช้แนวทางวิจัย เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และ การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม
2. ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารามาก่อนและกำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจกระบวนการปลูกยางพารา ปัญหาที่พบมากขึ้น
3. สรุปบทเรียนให้เกษตรกรทราบ
4. ค้นข้อมูลผู้ชุมชน ด้านแนวทางการบริหารจัดการต้นทุน ด้านการปลูกยางที่เหมาะสมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลเมืองนะ

โดยมีวิธีการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

- (1) ขั้นตอนการเตรียมการ
- (2) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- (3) ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนการเตรียมการ เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะต้องสร้างความเข้าใจในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

1. การสร้างความเข้าใจการจัดการองค์ความรู้ให้กลุ่มนักวิจัยและเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารให้ทุกคนในพื้นที่ได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและจำเป็นในการดำเนินการสร้างกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ และการบริหารจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยการ

- 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารจัดการทีมวิจัยจากคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร
- 1.2 การนำเรื่องการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม และการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร

เข้าชี้แจงในที่ประชุม

- 1.3 การประชาสัมพันธ์โครงการและเผยแพร่ความรู้ผ่านเวทีจัดกิจกรรม 13

กิจกรรม

2. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกยางพาราที่เหมาะสมและถูกต้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด แนวทางตลอดจนประโยชน์ของการบริหารจัดการความรู้ในเรื่องการปลูกยางพารา ปรับวิธีคิด ทักษะ และพฤติกรรมของคนในกลุ่มเกษตรกรให้ตระหนัก มีความพร้อมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น

3. การประเมินศักยภาพขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพร้อมของกลุ่มเกษตรกรในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรมขององค์กร ฐานข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ ความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เป็นต้น โดยการสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรใน

ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้ เช่น ออกแบบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รายงานสรุปผล

4. กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความรู้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโดยการนำผลการสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มาเป็นข้อมูลในการออกแบบและวางแผนแนวทางการบริหารจัดการ ที่เหมาะสมเพื่อการศึกษาพร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ บทบาทของผู้มีส่วนร่วม กำหนดการวัดผลลัพธ์ที่ต้องการ และจัดทำแผน

ขั้นการดำเนินงาน

1. ดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

1.1 จัดทำเป้าหมายในการบริหารจัดการความรู้และหาองค์ความรู้เรื่องการปลูกยางพาราที่ต้องการนำมาดำเนินการ กำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการความรู้ขององค์กร และเลือกหน่วยงานราชการ คือ สกย. กรมวิชาการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ประเมินศักยภาพ

1.2 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่าย ได้แก่ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างจังหวัด โดยพัฒนาช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1.3 จัดหาและรวบรวมความรู้ที่ต้องการใช้ พัฒนฐานข้อมูลองค์ความรู้เพื่อจัดเก็บให้เป็นระบบสะดวกและเข้าถึงง่าย ในรูปแบบของการจัดบันทึก การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรเป็นรูปเล่ม และจัดทำคู่มือการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ขั้นการติดตามประเมินผล

1. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงผลการดำเนินงาน ว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่อย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค เพื่อนำข้อมูลผลการดำเนินงาน มาทบทวน ปรับปรุง และวางแผนขยายผลการดำเนินงาน ในปี 2553 ต่อไป โดยการ 1) ออกแบบเครื่องมือในการประเมินผล 2) รวบรวมข้อมูล 3) วิเคราะห์ข้อมูล 4) รายงานสรุปผลการประเมินและ 6) ประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการดำเนินงานและขยายผล ในปีต่อไป

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทยได้มีการส่งเสริม และการกระจายพื้นที่ปลูกไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เป็นผลมาจากการที่ตลาดโลกมีความต้องการใช้มากในอุตสาหกรรมที่หลากหลายและการปลูกยางพารานอกจากจะมีคุณค่าเชิงเศรษฐกิจแล้วยังถือเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า รวมทั้งราคายางพารามีแนวโน้มสูงขึ้นและคาดว่าในอนาคตราคาก็จะเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ รัฐบาลจึงมีนโยบายขยายพันธุ์ยางพาราออกไปยังพื้นที่ปลูกยางใหม่ ในเขตภาคเหนือตั้งแต่ ปี 2546 เกษตรกรได้เข้าร่วมโครงการ“โครงการปลูกยาง 1,000,000 ไร่ (หนึ่งล้านไร่) ยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคง” เพื่อสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การสัมภาษณ์และร่วมจัดกิจกรรมกับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลจริงที่ได้รับ ความรู้เรื่องต้นทุนการผลิตอย่างเป็นระบบจะทำให้เก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นและช่วยเหลือตนเองสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของกลุ่มเกษตรกรได้เพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสำหรับตัดสินใจในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 34 รายคิดเป็นร้อยละ 75.56 และเป็นเพศหญิง จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 สถานภาพครอบครัวส่วนใหญ่ สมรสจำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.33 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.22 ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.44 มีรายได้จากการประกอบอาชีพอยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44 มีอาชีพในการเกษตรกรรม ปลูกพืชหมุนเวียนและอาชีพค้าขายผลิตผลทางการเกษตร ปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตร รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงสัตว์ โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ(สคย.)ให้ความรู้ด้านการปลูกยางพารา เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามอาศัยอยู่ในตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง ดำเนินการปลูกตั้งแต่ปี 2547 พื้นที่ใน

การปลูกยางพาราได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ จำแนกตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 พื้นที่ปลูกยางพารา 7 - 15 ไร่ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 และพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 มีประชากรรวม 34,783 คน แบ่งเป็นชาย 17,567 คน หญิง 17,216 คน 7,204ครัวเรือน

สาเหตุที่เกษตรกรเลือกอาชีพปลูกยางพารา ด้านพันธู์ยางพารา พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าต้นยางพาราทนต่อสภาพภูมิอากาศในพื้นที่มากที่สุดจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.33 ด้านราคา พบว่า ราคาดีกว่าปลูกพืชอย่างอื่นมากที่สุด จำนวน 30 รายคิดเป็นร้อยละ 66.67 ด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า มีความสะดวกเนื่องจาก เจ้าหน้าที่(สกย.)จัดหาพ่อค้าให้และดำเนินการประมูลราคา มากที่สุดคือ จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.44 ด้านช่องทางการจำหน่าย พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นที่ต้องการของตลาด จำนวน 45 รายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 ด้านอื่น ๆ พบว่า 1) ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ มากที่สุด จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.78 2) ทุกคนได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ของ สกย.จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต เพราะคิดว่า ความต้องการของตลาดมีมากขึ้น มีการสนับสนุนจากภาครัฐ และให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่นจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.56 สาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต คือ ไม่มีพื้นที่ปลูก ระยะเวลาให้ผลตอบแทนนานเกินไป และ ไม่มีทุนหมุนเวียน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

แหล่งความรู้ในการปลูกยางพาราของเกษตรกร จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 จะได้รับจากเจ้าหน้าที่สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง(สกย.) ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก และได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ คือ ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา ให้ดินพันธู์ยางพารา (รวมค่าขนส่ง)และให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา รองลงมา คือ หนังสือวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.78 และดูงานพื้นที่ปลูกอื่น จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44

ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพาราของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องระยะเวลาในการเก็บผลผลิตนาน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.89 รองลงมา ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 ยางพาราเป็นโรคและการเกิดไฟไหม้ จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.44

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา

การได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.56 รองลงมาคือ เป็นของตนเองจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่จะปลูกมาแล้ว 4 ปี จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.78 รองลงมา 5 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 6 ปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 สามารถแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในการปลูกยางพาราตามกรรมสิทธิ์ ในที่ดินและแนวทางในการประกอบอาชีพ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกรายเป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน เป็นโฉนดที่ดิน จำนวน 8 ราย มีเอกสารสิทธิ์เป็น นส. 3 ก จำนวน 10 ราย และทำการปลูกยางพาราในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินสิทธิทำกินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 27 ราย และพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.44 และปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56

การใช้ต้นทุนยางพาราในการปลูกยางพารา 1 ไร่ ประมาณ 76 ต้น ส่วนใหญ่ระยะที่ปลูกยางพารา คือ ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 7 เมตร ลักษณะการปลูกยางพาราเป็นแถวเดี่ยว เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อเดือนและจะฉีดยาปราบศัตรูพืช 2 ครั้ง ต่อปี มากที่สุด แหล่งเงินทุนของผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัว มากที่สุด จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.22 รองลงมาทุนส่วนตัวและกู้เงินลงทุน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.56 และกู้เงินลงทุน จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.22 เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 มากที่สุด การเสริมรายได้ของเกษตรกรระหว่างการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่ปลูกพืชหมุนเวียนมากที่สุด รองลงมารับจ้างทั่วไป และ เลี้ยงสัตว์

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพารา

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ได้รับแจกต้นยางโดยไม่ต้องจ่ายเงินจากสำนักงานส่งเสริมการทำสวนยาง (สกย.) ภาคเหนือ รายละ 76 – 90 ต้น เพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ของตนต่อไร่ต่อราย แต่ถ้าหากมีต้นตายระหว่าง 1 – 3 ปี สามารถซื้อต้นกล้าได้จากประธานกลุ่มและพื้นที่อื่นๆ ราคาต้นละ 18 บาท หรือ ขยายพันธุ์เอง

ด้านค่าแรงงานในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินจะมีการใช้แรงงานในครัวเรือน มีการจ้างแรงงานบ้างบางส่วน มีค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก คือ ค่าแรงในการ

ไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน ค่าแรงขุดหลุม และ ค่าแรงงานในการบำรุงรักษาเป็น ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา คือ 1) ค่าปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยชีวภาพ มูลโค กระบือ มูลไก่-เป็ด 2) ค่าปุ๋ยเคมี สูตร 20 - 10 -12 3) สารเคมีกำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่เป็นยาฆ่าหญ้า/กก. ยาคุมหญ้า/กก. 4) สารกำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่เป็นยาป้องกันกำจัดโรค/กก. 5) วิธีการกำจัดศัตรูพืช เป็นการกำจัดตัวหนอน และกำจัดปลวก 6) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิตรและน้ำมันหล่อลื่นใช้กับเครื่องสูบน้ำ/ลิตร 7) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพ่นยาเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง/ลิตรและน้ำมันหล่อลื่น/ลิตร 8) วัสดุปรับปรุงดินเป็นปูนขาว/กก. และเป็นปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพราง)/กก. 9) วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี เป็นไม้หลักยึดต้นปลูกใหม่(ไม้ชะมบ) และเป็นดอก/เชือกฟาง 10) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นค่าจ้างขนวัสดุต่างๆและค่ารถรับคนงาน และ 11) เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็น จอบ มีด เสียม ถังตักน้ำ เครื่องฉีดยาสะพายหลังแบบชักโยกและเครื่องฉีดยาแบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร เครื่องฉีดยาสะพายหลังแบบเครื่องยนต์ เครื่องสูบน้ำ และรถเข็น ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาวส่วนใหญ่เป็นการขุดบ่อสระ

ค่าใช้จ่ายการปลูก รวมทั้งสิ้น 15,655.10 บาท ประกอบด้วย ค่าบุกเบิกและค่าไถพรวนดิน 300 บาท ค่าวางแผนและขุดหลุม 531 บาท ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุกดิน 2,344 บาท ค่าปุ๋ยเคมี 5,500 บาท ค่าปุ๋ยอินทรีย์ 1,800 บาท ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ 1,350 บาท ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี 2,550 บาท ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช 380 บาท ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง 900 บาท

ค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมี รวมทั้งสิ้น 10,024.10 บาท ประกอบด้วย ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุกดิน 2,344 บาท ค่าปุ๋ยเคมี 5,500 บาท ค่าปุ๋ยอินทรีย์ 1,800 บาท ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช 380 บาท

ค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงาน รวมทั้งสิ้น 5,631.00 บาท ประกอบด้วย ค่าบุกเบิกและค่าไถพรวนดิน 300 บาท ค่าวางแผนและขุดหลุม 531 บาท ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ 1,350 บาท ค่าแรงงานกำจัดวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี 2,550 บาท ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง 900 บาท

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ พบว่าการซ่อมแซมน้อยมากเนื่องจากอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานสั้นเป็นพวกวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งหากชำรุดแล้วก็จะมีการซื้อมาเปลี่ยนแทน โดยเกษตรกรไม่สามารถให้ข้อมูลที่แน่นอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.56 บาทต่อไร่ต่อปี

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร การคิดค่าเสื่อมราคาใช้วิธีอัตราเส้นตรง (Straight – Line – Method) ตามอายุการใช้งาน นั่นคือ ต้นทุนขางพาราต่อไร่ = 2,828.82 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อต้น = 37.22 บาท

การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

เริ่มปลูกยางพารา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2546 ในปี พ.ศ. 2547 นายอุดม อมยิ้มและนายหนึ่ง คุ่มวงศ์ ได้นำกล้ายางพาราจากศูนย์วิจัยเชียงใหม่ มาทดลองปลูก ในพื้นที่ปลูกประมาณ 5 ไร่ ดำเนินการหาเมล็ดพันธุ์ยางพาราจากแหล่งศูนย์วิจัยมาเพาะเพื่อขยายปลูกต่อ โดยทำการศึกษาดูงานในพื้นที่อำเภอฝาง ในปี 2549 เจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สำรวจและเห็นว่า ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถปลูกยางได้ เมื่อเริ่มดำเนินงานวิจัย พบว่ากลุ่มเกษตรกรไม่มีประสบการณ์การปลูกยางมาก่อน ปริมาณน้ำฝนและสภาพแวดล้อม ในแหล่งปลูกยางใหม่แตกต่างกับแหล่งปลูกยางเดิม การใช้เทคโนโลยีบางอย่างแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ปัจจุบันตำบลเมืองนะ มีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ มีการจัดโครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ โดยมีการจัดประชุมวางแผนงานล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกรในเขตภาคเหนือ เข้าร่วมงานอบรมสัมมนาตลอดเวลา

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

ยางพาราในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถกรีดยางได้รับน้ำยางสด $76 \div 13 = 5.85$ กิโลกรัม หรือประมาณ 6 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13 ต้นต่อ 1 กิโลกรัม ราคายางสด 1 กิโลกรัมจะมีปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณร้อยละ 35 (35% DRC) กรณีขายกิโลกรัมละ 100 บาท จะมีรายได้ 210 บาทต่อไร่ต่อวัน ($6 \times 0.35 \times 100 = 210$ บาท/ไร่/วัน) ถ้าเกษตรกรนำน้ำยางพาราสดไปขาย จะได้รับจำนวนเงินเท่ากับ $100 \times 35\% = 35$ บาทต่อกิโลกรัม การกรีดยางพาราเพื่อให้ได้จำนวน 1 กิโลกรัม (ก่อนคิดเนื้อยางแห้ง 35 %) จะต้องกรีดยางพาราประมาณ 13 ต้น (จากการดูงานที่ จังหวัดพะเยา อำเภอภูซาง เมื่อวันที่ 2552และจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2553) โดยมีต้นทุนการปลูกยางพารา 1 ต้น เท่ากับ 34.33 บาท (กรณีไม่คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและอุปกรณ์)

การกรีดยางจะทำการกรีดยวันเว้นวันใน 1 เดือนจะสามารถกรีดยางได้ 15 วันต่อเดือน จะมีรายได้ 3,150 บาท ต่อไร่ต่อเดือน (15 วัน x 210 บาท) หรือ 37,800 บาทต่อไร่ต่อปี ($15 \times 210 \times 12 = 37,800$ บาท/ไร่/ปี) สามารถสร้างรายได้คิดเป็นรายได้ 497 บาทต่อต้นต่อปี ($37,800 \text{ บาท} / 76 \text{ ต้น} = 497 \text{ บาท/ต้น/ปี}$) โดยมีต้นทุนการปลูกยางพาราระยะเวลา 6 ปี = 15,655 บาทต่อไร่ หรือ ปี

ละ 2,609 บาทต่อไร่ หรือ 34.33 บาทต่อต้นต่อปี มีกำไร(ขาดทุน) บาทต่อไร่ต่อปี เท่ากับ $37,800 - 2,609 = 35,191$ บาท/ไร่/ปี และมีกำไร(ขาดทุน) บาทต่อต้นต่อปี เท่ากับ $497 - 34.33 = 462.67$ บาท/ต้น/ปี ดังนั้น ในปีแรกของการกรีดยางจำหน่าย ในปีที่ 7 ของการปลูกยางพารา เกษตรกรจะมีกำไรเท่ากับ 22,145 บาท ตามหลักวิชาการระยะเวลากรีดยาง 1 ปีจะได้น้ำยางประมาณ 9 เดือน เพราะ จะหยุดกรีดยางช่วงยางผลัดใบ คือเดือน กุมภาพันธ์ – เมษายน และแต่ละเดือนจะกรีดได้ไม่เต็มที่เนื่องจากฝนตก ดังนั้นวันกรีดในแต่ละปี จะอยู่ที่ 120 -130 วันเท่านั้น ถ้ากรีดยางวันเว้นวัน จะได้ 15 วันต่อเดือน จะได้ผลผลิต 32.49 กิโลกรัมต่อไร่ต่อเดือน ($2.17 \text{ กิโลกรัม} \times 15 \text{ วัน} = 32.49 \text{ กิโลกรัม/ไร่/เดือน}$) ถ้าคำนวณการกรีดทั้ง 12 เดือน จะได้ 389.88 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ($32.49 \text{ กิโลกรัม/ไร่/เดือน} \times 12 \text{ เดือน} = 389.88 \text{ กิโลกรัม/ไร่/ปี}$) พบว่า พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่ จำนวน 214,921.35 บาท ต่อไร่/ต่อปี/ต่อราย มีรายได้จากการจำหน่ายน้ำยางสดมากที่สุด รองลงมาคือ พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่ จำนวน 173,983.95 บาทต่อไร่/ต่อปี/ต่อราย และ พื้นที่ปลูก 15 ไร่ขึ้นไป จำนวน 71,640.45 บาทต่อไร่/ต่อปี/ต่อราย ตามลำดับ ดังนั้น ถ้าคำนวณผลผลิตตามข้อมูลข้างต้นจะได้ผลผลิต ประมาณ 292.41 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ($389.88 \text{ กิโลกรัม/ไร่/ปี} \times 9/12 \text{ เดือน} = 292.41 \text{ กิโลกรัม/ไร่/ปี}$) และในการคำนวณใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง)

จากการวิจัยทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา ดังนี้

จุดแข็ง คือ 1) การปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะดำเนินงาน เพราะเป็นช่วงการปลูกยางพาราก่อนเปิดกรีดยางในระยะ 1 – 6 ปี 2) เกษตรกรทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงาน 3) มีการวางแผนทางการเงินล่วงหน้า ซึ่งปัจจุบันมีการเก็บเงินออมเข้ากลุ่มอยู่แล้วในการเข้าเป็นสมาชิกคนละ 30 บาทต่อเดือน (คิดเป็นวัน ๆ ละ 1 บาท) และมีหุ้นคนละ 3 หุ้น ๆ ละ 50 บาท 4) พื้นที่ปลูกถึงแม้ว่าจะอยู่บนที่สูง บนเนินเขา แต่พื้นที่โดยรอบเป็นป่าไม้หลากหลายพันธุ์พื้นดินจึงมีความอุดมสมบูรณ์ อยู่บ้างและมีน้ำฝนสม่ำเสมอ 5) เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพารา การเตรียมพื้นที่ วิธีปลูก การบำรุงรักษาสวนยาง การกำจัดวัชพืชในสวนยาง การเรียนรู้เรื่องโรคและศัตรูพืชของยางพารา 6) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง 7) กลุ่มเกษตรกรมีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับผลจากการเข้าร่วมโครงการนี้ คือ เป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน และสร้างรายได้ที่มั่นคง 8) เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดี 9) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพร้อมและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วม รับฟัง ข่าวสารการอบรมการปลูกยาง เช่น การ

ติดตามเชียว การตรวจสอบคุณภาพดิน การคำนวณต้นทุนการผลิต และการเรียนรู้เรื่องการกรีดยาง เป็นต้น

จุดอ่อน คือ 1) เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์การปลูกยางพารา การบำรุงรักษาเพราะไม่เคยปลูกยางพารามาก่อน 2) ขาดข้อมูลทางด้านต้นทุนการปลูกยางพารา เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุน 3) สภาพพื้นที่การปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะเป็น สวนยางขนาดเล็ก 4) สภาพพื้นที่มีบางแห่งไม่เหมาะสำหรับการปลูกยางพารา เพราะเป็นพื้นที่สูงบนเนินเขา มีความลาดเอียงและชัน ลักษณะดินเป็นชนิดหลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำเพราะพื้นที่ที่เหมาะสมควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความเอียงเล็กน้อย ลักษณะดินจะต้องเป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทราย 6) พบปัญหาเรื่องไฟฟ้า สูงมาก 7) เกษตรกรไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุนรายรับ – รายจ่าย ระหว่างการดำเนินงานปลูกยางพารากับ ความเป็นอยู่ของครัวเรือน ทำให้ไม่สามารถแยกแยะรายได้ค่าใช้จ่าย ได้ชัดเจนว่า ในระหว่างดำเนินงานจะมีกำไร หรือขาดทุนอย่างไร 8) เกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปีขึ้นไป หากใช้เวลาในการปลูกลาน อาจจะประสบปัญหาการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในอนาคต 9) ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะส่วนใหญ่เป็นผู้ฟังมากกว่าผู้อ่าน อาจจะทำให้ข้อมูลข่าวสารที่รับฟังมาแล้วเข้าใจดีตัวเองตามความคิดไม่ถูกต้อง หรือเกิดความผิดพลาดได้

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาคุณภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีการพัฒนาชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน ทางด้านเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพโดยมียุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศได้ตามเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ให้อยู่ดีกินดีมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสวัสดิการทางสังคม มีความพอใจและความสุขในการดำเนินชีวิตชีวิตประจำวัน ศึกษาการจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อสนองความต้องการที่มีไม่จำกัด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและประโยชน์ที่จะได้รับอย่างคุ้มค่า การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน

คือ ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมหลายด้าน ประกอบด้วย ระดับนโยบายด้านยุทธศาสตร์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 – 2554) เศรษฐกิจชุมชนภาคครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร พัฒนาเกษตรกรมาเป็นผู้ปลูกยางพารา พัฒนาจากกลุ่มเกษตรกรเป็นวิสาหกิจชุมชน วางแผนตามขั้นตอนการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ พัฒนาต้นทุนการผลิตครัวเรือนอาชีพหลักและอาชีพเสริมของเกษตรกรและการตลาดท้องถิ่นภาคเหนือ

โดยสรุป แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มจากกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษา 3 มิติ ได้แก่ มิติทางวัฒนธรรม มิติทางสังคม และมิติทางเศรษฐศาสตร์ โดยศึกษาจากฐานเศรษฐกิจ“ครัวเรือน” รายได้ ค่าใช้จ่าย ในการประกอบอาชีพปกติของเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตอยู่ก่อนเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราและภายหลังเข้าร่วมการปลูกยางพาราแล้ว ทำให้ทราบเกี่ยวกับ ต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนเศรษฐศาสตร์ การเตรียมการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอาชีพ ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจบนพื้นฐานความเป็นอยู่ และโอกาสที่จะก้าวเข้าสู่เป็นวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด ตลาดภายในและตลาดภายนอกกระบวนการผลิตสู่เศรษฐกิจชุมชน ในที่สุดได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการต้นทุนชีวิต เศรษฐกิจครัวเรือนการวางระบบตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผลผลิต เพื่อชุมชนท้องถิ่นผู้ปลูกยางพาราและการทำผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อจำหน่ายในอนาคต

สรุปแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้รับทราบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา โดยใช้แนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และ การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม
2. ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารามาก่อนและกำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจกระบวนการปลูกยางพารา ปัญหาที่พบมากขึ้น
3. สรุปบทเรียนให้เกษตรกรทราบ คั้นข้อมูลสู่ชุมชน ด้านแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนด้านการปลูกยางที่เหมาะสมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลเมืองนะ ด้านการจัดการปัจจัยการผลิต ด้านการเรียนรู้ การจัดการและการดำเนินงานกลุ่ม ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการเงิน

และงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปลูกยางพารา
ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านการตลาด และด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทนในอนาคต

โดยมีวิธีการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

- (1) ขั้นตอนการเตรียมการ
- (2) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- (3) ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนการเตรียมการ เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะต้องสร้างความเข้าใจในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการ
นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

1. การสร้างความเข้าใจในการจัดการองค์ความรู้ให้กลุ่มนักวิจัยและเกษตรกร โดยมี
วัตถุประสงค์ เพื่อสื่อสารให้ทุกคนในพื้นที่ได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและ
จำเป็นในการดำเนินการสร้างกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ
ความรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนโดยการ

- 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานการบริหารจัดการทีมวิจัยจากคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร
- 1.2 การนำเรื่องการเรียนรู้มีส่วนร่วม และการบริหารจัดการความรู้ในองค์กร

เข้าชี้แจงในที่ประชุม

- 1.3 การประชาสัมพันธ์โครงการและเผยแพร่ความรู้ผ่านเวทีจัดกิจกรรม 13

กิจกรรม

2. การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกยางพาราที่เหมาะสมและถูกต้อง โดยมี
วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด แนวทางตลอดจนประโยชน์ของการ
บริหารจัดการความรู้ในเรื่องการปลูกยางพารา ปรับวิธีคิด ทักษะ และพฤติกรรมของคนในกลุ่ม
เกษตรกรให้ตระหนัก มีความพร้อมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน โดยการจัดสัมมนาเชิง
ปฏิบัติการและจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น

3. การประเมินศักยภาพขององค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความพร้อมของกลุ่ม
เกษตรกรในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรมขององค์กร ฐานข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ ความพร้อมของ
บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เป็นต้น โดยการสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรใน
ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความรู้ เช่น ออกแบบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เก็บ
รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รายงานสรุปผล

4. กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความรู้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโดยการนำผลการสำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มาเป็นข้อมูลในการออกแบบและวางแผนแนวทางการบริหารจัดการ ที่เหมาะสมเพื่อการศึกษาพร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ บทบาทของผู้มีส่วนร่วม กำหนดการวัดผลลัพธ์ที่ต้องการ และจัดทำแผน

ขั้นการดำเนินงาน

ดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

1.1 จัดทำเป้าหมายในการบริหารจัดการความรู้และหาองค์ความรู้เรื่องการปลูกยางพาราที่ต้องการนำมาดำเนินการ กำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการความรู้ขององค์กร และเลือก หน่วยงานราชการ คือ สกย. กรมวิชาการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ประเมินศักยภาพ

1.2 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่าย ได้แก่ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ นอกพื้นที่ และต่างจังหวัด โดยพัฒนาช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1.3 จัดหาและรวบรวมความรู้ที่ต้องการใช้ พัฒนาฐานข้อมูลองค์ความรู้เพื่อจัดเก็บให้เป็นระบบสะดวกและเข้าถึงง่าย ในรูปแบบของการจัดบันทึก การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรเป็นรูปเล่ม และจัดทำคู่มือการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ขั้นการติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงผลการดำเนินงานว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่อย่างไร มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้ ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค เพื่อนำข้อมูลผลการดำเนินงาน มาทบทวน ปรับปรุง และวางแผนขยายผลการดำเนินงานในปีต่อไป โดย 1) ออกแบบเครื่องมือในการประเมินผล 2) รวบรวมข้อมูล 3) วิเคราะห์ข้อมูล 4) รายงานสรุปผลการประเมินและ 6) ประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนการดำเนินงานและขยายผลในปีต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 45 ราย เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41 – 50 ปี สถานภาพครอบครัว ส่วนใหญ่สมรส สมาชิกในครอบครัวมีทั้งบุตรหญิงและบุตรชาย จำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ปลูกยางพารามาแล้วประมาณ 6 ปี ส่วนใหญ่ ทำเป็นอาชีพเสริม มีพื้นที่ในการปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ สาเหตุที่ปลูกยางพารา ด้านพันธุ์ยางพารา ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านราคา มีราคาถูกกว่าปลูกพืชอย่างอื่น ด้านการส่งเสริมการขาย สำนักงานส่งเสริมการค้าการปลูกยางพารา(สกก.) จัดหาพ่อค้าให้มาประมูล ด้านช่องทางการจำหน่าย เป็นที่ต้องการของตลาด ด้านอื่น ๆ คือทุกคนได้รับการสนับสนุนและความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ พบว่าส่วนใหญ่การได้มาของที่ดินที่ใช้ปลูกยางพาราได้รับจัดสรรจากรัฐบาลและเป็นของตนเอง ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราปลูกแบบไร่ ไม่ยกร่อง ระยะที่ปลูกยางพารา / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูกต่อไร่ ส่วนใหญ่คือ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูก 76 ต้นต่อไร่ของ ลักษณะการปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นแถวเดี่ยว ไร่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี ฉีดยาปราบศัตรูพืช 2 ครั้งต่อปี มากที่สุด ใช้ทุนส่วนตัว มากที่สุด จำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.22 ใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 มากที่สุด จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.78 เสริมรายได้ระหว่างการปลูกยางพาราด้วยการปลูกพืชหมุนเวียนมากที่สุด จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.78 รับจ้างทั่วไป จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 และเลี้ยงสัตว์จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.89 การใช้แรงงานในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินจะมีการใช้แรงงานในครัวเรือน โดยเฉพาะในช่วงปลูกจะมีการจ้างแรงงานบ้างบางส่วน แต่การดำเนินงานหลังจากนั้นมีการใช้แรงงานในครัวเรือน

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ซื้อ/รับจากหน่วยงานสกก. ค่าแรงงานในการปลูก ใช้แรงงานในครอบครัว ค่าจ้างเฉพาะงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี มีค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก คือ ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน และ ค่าแรงงานในการบำรุงรักษาเป็น ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประกอบด้วย ค่าปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยชีวภาพ ค่าปุ๋ยเคมี (อนินทรีย์) สารเคมีกำจัดวัชพืชส่วนใหญ่เป็นยาฆ่าหญ้า/ลิดร สารกำจัดศัตรูพืช เป็นยาป้องกันกำจัดโรค/ลิดร วิธีการกำจัดศัตรูพืช เป็นการกำจัดตัวต้นและการกำจัดปลวก สารอื่นๆ ได้แก่ น้ำยาจับใบ/ลิดร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิดร เครื่องพ่นยาฆ่าแมลง วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ ปูนขาว/กก. ปุ๋ยพืชสด

(เช่น ถั่วพริ้ว)/กก. วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี เป็นไม้หลักยึดต้นปลูกใหม่(ไม้ไผ่) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่วนใหญ่ เป็น ค่าจ้างขนวัสดุต่างๆและค่ารถรับคนงาน เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา เช่น จอบ เคียว มีดพริ้ว ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาวส่วนใหญ่เป็นการชดเชยบ่อสระ เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ **กมลมาศ ปริศาสตร์ดี** (2546) สรุปผลงานวิจัยพบว่า จากการศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา จำแนกตามกลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานและไม่มีการจ้างแรงงาน พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยจำแนกตามกลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานและไม่มีการจ้างแรงงาน พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน ประกอบอาชีพสวนยางเป็นอาชีพหลัก มีพื้นที่ในการทำสวนยาง 11 – 12 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ โดยจะใช้เงินส่วนตัวและเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในการลงทุนปลูกสร้างสวนยาง **ขไมพร ไชยลังกา** (2545) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ : กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่ เป็นพื้นที่ขนาดเล็กมีจุดคุ้มทุนที่น้อยกว่าพื้นที่ขนาดใหญ่และต้นทุนในการดำเนินงานของสวนยางมีความแตกต่างกัน และ**เฉลิมขวัญ คงแก้ว** (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านการเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางและขายยางของเกษตรกรชาวสวนยางพาราในตำบล คลองแหอำเภอลำปาง จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากหมู่ 3 และหมู่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย มีจำนวน 111 ราย จาก การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย นับถือศาสนาพุทธ แต่งงานแล้ว ส่วนมากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ผลการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านการเกษตรเศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก กลุ่ม **อร จุนธิระพงศ์** (2540) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมของการผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยจะทำการศึกษาในเรื่องของประสิทธิภาพ การผลิตและผลกระทบจากโรค ความสำคัญของการผลิตยางพาราที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและผลกระทบทางสังคมของการผลิตยางพาราโดยพื้นที่ในการศึกษาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งถือว่าเป็นเขตปลูกยางพาราใหม่ เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ไม่มีความแตกต่างในเรื่องของ การปลูกและการดูแลสวนยางมากนัก การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยใช้พื้นที่ในเขต 3 จังหวัดคือหนองคาย เลย และบุรีรัมย์ รวม 160 ตัวอย่าง จากการศึกษพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ปลูกยางเฉลี่ยไม่เกิน 30 ไร่ โดยเลือกปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และผลกระทบทางด้านสังคมต่อเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า กลุ่มเกษตรกรตัวอย่างมีสภาพทางด้านสังคมความเป็นอยู่ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากเปลี่ยนมาปลูกยางพารา

บทเรียนที่ได้จากการทำวิจัยและการเรียนรู้

1. หลังจากการดำเนินงานวิจัยที่ทีมวิจัยและชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ เกี่ยวกับเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการ ทีมวิจัย มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มากขึ้น มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนงานในครั้งต่อไป อย่างสม่ำเสมอ และช่วยกันคิดช่วยกันทำเพื่อเกษตรกรทั้งตำบลเมืองนะ

2. กระบวนการวิจัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างในชุมชน ชุมชนมีการจัดประชุม สร้างความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม การให้ข้อมูลบริบทชุมชน การฝึกอบรมการคิดต้นทุนการผลิต การแสดงความคิดเห็นของตนเอง เสนอแนวทางการจัดอบรมครั้งต่อไปในเรื่องของการปลูกยางพารา

3. เรื่องที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ คือ ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา เป็นสาเหตุที่กลุ่มเกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกในท้องถิ่น เพราะ ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก ผู้ปลูกยางพาราคิดปลูกเพิ่มในอนาคต เพราะเชื่อว่าความต้องการของตลาดมีมากขึ้น

4. มีปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย และปัญหานั้นสามารถแก้ไขได้

4.1 มีการจัดอบรมให้เกษตรกรในหลายเรื่องตลอดเวลา เกี่ยวกับการปลูกยางพารา การกรีดยาง การพากลุ่มเกษตรกรเดินทางไปจังหวัดพะเยาเพื่อศึกษาดูงานและเข้าอบรมวิธีการกรีดยางที่ถูกต้อง การอบรมวิธีการคิดต้นทุนทางการบัญชี การวางแผนงานเพื่อทราบว่างานวิจัยจะช่วยให้มีการดำเนินงานต่อไปอย่างไรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ จะได้รับประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้อะไรบ้าง เกษตรกรหลายคนไม่สามารถเดินทางไปร่วมอบรมสัมมนา เพราะต้องทำงาน

4.2 การจ่ายเบิกเงินระหว่างกระบวนการวิจัยของทีมในเรื่องของการลงรายการในเอกสารการจ่ายเงิน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ทีมวิจัยจะต้องมีการประชุมกลุ่มตลอดเวลาทุกวันเพื่อให้งานสามารถดำเนินการได้ มีการพาเกษตรกรดูงานจากแหล่งปลูกแห่งอื่นในพื้นที่ใกล้เคียงภาคเหนือ และสอบถามความเข้าใจ

4.4 การเขียนใบงานที่ 1 ใบงานที่ 2 และใบงานที่ 3 ก่อนข้างมีปัญหาเนื่องจากทีมวิจัยต้องการให้ประธานหรือรองประธานเป็นผู้เขียนสรุป

5. ด้านการมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยและชาวบ้านต่อกระบวนการวิจัย แต่บางรายเมื่อมีข้อสงสัยไม่กล้าถามจะใช้วิธีลองผิดลองถูกตลอดเวลา

6. กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ มีประธานกลุ่มเกษตรกร และทีมงานที่เข้มแข็ง ดูแลสมาชิกได้ทั่วถึงและมีความเป็นกันเองอย่างมาก จัดประชุมเพื่อให้ข้อมูลแก่สมาชิกและหากใครมีข้อสงสัยสามารถสอบถามและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรให้คำตอบ เป็นที่พอใจ

ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

ข้อคิดเห็น กลุ่มเกษตรกรมีความคิดที่ต้องการปลูกยางพาราเพราะเป็นแนวทางที่จะสามารถทำรายได้ให้กับตนในอนาคต จึงเรียนรู้ที่จะดำเนินงานด้วยความสมัครใจ ทำให้งานวิจัยมีความชัดเจนและได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะต่อยอดจาก ระยะที่ 1 ไปสู่ระยะที่ 2 ได้ง่ายขึ้น

ข้อสังเกต คณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกร โดยประธานกลุ่มและรองประธานกลุ่ม มีความสามารถจัดการให้ความรู้และความเข้าใจ แก่สมาชิกได้เป็นอย่างดี มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ อย่างเห็นได้ชัดเจน มีความคิดสร้างสรรค์มาก ต้องการพัฒนาอาชีพ และท้องถิ่น ด้วยความรักและชื่นชมกับพื้นที่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้สามารถสร้างเสริมแนวทางการบริหารจัดการการปลูกยางพารา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา ควรศึกษาหาความรู้ในเรื่องการปลูกยางพาราให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจะต้องหาอาชีพอื่นเพื่อเสริมรายได้หากไม่สามารถกรีดยางตามเกณฑ์ที่กำหนดของสถาบันวิจัยยาง เพื่อสามารถได้รับน้ำยางสดในปริมาณที่จะจำหน่ายแล้วมีกำไรสุทธิหลังเปิดกรีดยาง

2. เกษตรกรควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้จัดอบรมให้ความรู้ พร้อมทั้งคำแนะนำ แก้ไขปัญหาในการปลูกและเพิ่มผลผลิตอย่างถูกวิธี เช่น เรื่องดิน สภาพอากาศ การตัดแต่งกิ่ง ดูแลต้นยางพาราและกำจัดวัชพืช

3. เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ควรมีกิจกรรมในการรวมกลุ่มอย่างต่อเนื่องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการพื้นที่การปลูกยางพารา การกู้ยืมเงิน การศึกษาต้นทุนเสียโอกาส และการป้องกันไฟฟ้า

4. เกษตรกรควรทำการศึกษาวิธีการเพื่อลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยเคมี เพราะเนื่องจากราคาปุ๋ยเคมี ในปัจจุบันมีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก โยใช้วิธีการทำปุ๋ยผสมระหว่างปุ๋ยเคมีกับปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอกกับปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น

5. ควรจัดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรีด ถึงปีที่สิ้นสุดโครงการ

6. ควรมีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมประเมินโครงการปลูกยางพาราตั้งแต่ปีที่กรีดได้ (ปีที่ 7 ขึ้นไป) ได้แก่ วิธีระยะเวลาคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง และอัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนในระดับชุมชนทั่วทุกภาคของประเทศไทย ที่มีบริบทชุมชนแตกต่างกัน เพื่อจะได้เป็นองค์ความรู้ที่หลากหลายระหว่างกลุ่มเกษตรกร หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องหลังจากพื้นที่ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ สามารถกรีดยางพาราและจำหน่ายได้แล้วในอนาคต

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพาราพันธุ์อื่น ๆ ใน ตำบลเมืองนะ ว่ามีต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนเป็นอย่างไร ควรมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างไร เพื่อเปรียบเทียบกับทางภาคได้

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการปลูกยางพาราโดยใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์เพื่อวิเคราะห์ว่าสามารถให้ผลตอบแทนแตกต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

- กมลมาศ ปรีดาศักดิ์ (2546) รายงานการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา” หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ
- เฉลิมขวัญ คงแก้ว (2542) รายงานการวิจัยเรื่อง “ ปัจจัยด้านการเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ชไมพร ไชยลังกา.(2545). “การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ: กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา” การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ฐาปนา จีนไพศาล. (2550). การเงินธุรกิจ (ฉบับสมบูรณ์). (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.
- ดวงมณี โกมารทัต.(2548). การบัญชีต้นทุน. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. (2552). สถิติการเกษตรของประเทศไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ: 16 สิงหาคม. จาก <http://www.doa.go.th>.
- สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2551), คำแนะนำพันธุ์ยาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- "โครงการหมู่บ้านต้นแบบเพื่อพลิกฟื้นให้มีพลังในการขับเคลื่อนไปสู่การแก้ไขปัญหา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง...." 2547. กรุงเทพฯธุรกิจ (13 ตุลาคม): หน้า1.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2551). ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร. [ออนไลน์]. ค้นวันที่ : 14 พฤษภาคม. จาก http://www.oae.go.th/mis/forecast/tbl_t_15.htm.
- สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย.วารสารนักบัญชี ปีที่ 48 ฉบับที่ 3 เมษายน – กรกฎาคม 2545 " ในแวดวงการจัดการผลิต " หน้า147,กรุงเทพฯ:2545
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์,สมเดช โรจน์คุริเสถียร(2547).การบัญชีต้นทุน 2: แนวคิดในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์และหลักการบันทึกบัญชี, กรุงเทพฯ:แมคกรอ-ฮิล,
- สุภาพรรณ รัตนภรณ์. การศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของอุตสาหกรรมไทย: กรุงเทพมหานคร, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เสรี พงศ์พิศ. วิธีคิด วิธีทำ แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน - คำจำกัดความวิสาหกิจชุมชน: กรุงเทพมหานคร,สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไท,2546.

- สิน พันธุ์พินิจ. (2547). **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**, กรุงเทพฯ :วิทยาพัฒน์
- สุภางค์ จันทวานิช. 2548. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อร จุนธิระพงศ์ (2540) รายงานการวิจัยเรื่อง “ **ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมของการผลิต**
ยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย”วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- Atkinson, A.A., Kaplan, R.S., Matsumura., and Mark Youngs,, (2007) **Management**
Accounting. (5 thed). UpperSaddle River. New Jersey.Peason.
- Barfield, Jess T. 2003. **Cost Accounting: tradition & innovations**. Australia: Thomson / South-
Western.
- Ginzberg,E.1966.**The Development of Human Resource**.New York : McGraw – Hill Book
Company, Inc.
- Hansen,Don R. and Mowen,Maryanne M. 2000. **Cost Management: Accounting and Control**,
3rd Edition, South Western College Publishing,
- Meredith,Geoffrey G. 1978.“**Management Service for Small Enterprise**”**Small Enterprise**
Development:Problems and Programmers, (Eneva: International labour Organization).
- Ronald W. Hilton, **Managerial Accounting : Creating Value in a Dynamic Business**
Environment.Fifth Edition : McGraw-Hill,2002.
- Mowen .M.M, Hansen. D.R. (2006). **Management Accounting : The Cornerstone for Business**
Decision. South-western Thomson. U.S.A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (ชุดที่ 1)

และแบบสอบถาม (ชุดที่ 2)

แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (ชุดที่ 1)

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสำรวจนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของทีมวิจัยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ที่ได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูล ในแบบสอบถามชุดนี้ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยเพื่อนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่นและผู้ดำเนินการวิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

.....

ประเด็นคำถาม

1. ที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกร
 นาย/นาง/นางสาว
 วัน/ เดือน/ ปี/ เกิด.....
 ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 เลขประจำตัวประชาชน.....เบอร์โทรศัพท์.....
2. สถานภาพทางครอบครัว
 () โสด
 () สมรส คู่สมรสชื่อ.....มีบุตรชาย.....คน บุตรหญิง.....คน
3. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่านที่อาศัยอยู่ด้วยกันในครอบครัวมี.....คน
4. ก่อนที่ท่านเข้าโครงการประกอบอาชีพอะไร
 ไร.....
5. อาชีพหลัก อาชีพเสริม
 อาชีพหลักของท่าน คือ
 อาชีพเสริมของท่าน คือ.....
6. ท่านมีทรัพย์สิน / หนี้สิน / เป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้าง
 - 6.1 มีทรัพย์สิน.....
 - 6.2 มีหนี้สิน
 - 6.3 เป็นเจ้าของกิจการ.....

7. ปัจจุบันทำอาชีพอะไร

.....

ท่านตัดสินใจเข้าโครงการปลูกยางพาราฯ เพราะเหตุใด

ค.....

ขณะปลูกยางพารา ยังทำอาชีพเดิมอยู่

หรือไม่.....

8. มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่าย/อะไรบ้าง (ค่าใช้จ่ายครอบครัว ค่าใช้จ่ายปลูกยางพาราและด้านอื่น ๆ)

.....

9. ถ้ามองเกี่ยวกับรายได้/มีรายได้เป็นรายวัน /รายเดือน /หรือฤดูกาล

.....

.....

10. ในอนาคตเมื่อปลูกยางพาราแล้วท่านคาดหวังอะไรบ้าง

.....

.....

11. อาชีพปัจจุบันเป็นของตนเองหรือของครอบครัว

.....

12. ท่านเป็นคนท้องถิ่นที่นี่โดยกำเนิดใช่หรือไม่

.....

13. พื้นที่ของท่านที่ประกอบอาชีพทำกินอยู่ในปัจจุบันมาจากแหล่งใด (เช่น เป็นของตนเอง/ สปก./ นส 3ก.และ อื่น ๆ)

.....

.....

แบบสอบถาม (ชุดที่ 2)

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของทีมวิจัยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ที่ได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูล ในแบบสอบถามชุดนี้ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยเพื่อนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่นและผู้ดำเนินการวิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา วัสดุ ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพารา
- ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ชื่อ.....สกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1. เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง
2. อายุ ☐ (1) น้อยกว่า 30 ปี ☐ (2) 31 – 40 ปี
☐ (3) 41 – 50 ปี ☐ (4) 51 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพของครอบครัว
☐ (1) โสด ☐ (2) สมรส
☐ (3) หม้าย ☐ (4) หย่าร้าง

4. ท่านมีสมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) บุตร ชาย.....คน หญิง.....คน
- ☐ (2) บิดา
- ☐ (3) มารดา
5. การศึกษา ☐ (1) ไม่ได้ศึกษา ☐ (2) ประถมศึกษา
☐ (3) มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ (4) มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ (5) ปริญญาตรี ☐ (6) สูงกว่าปริญญาตรี

6. เริ่มอาชีพปลูกยางพาราเมื่อ พ.ศ. ระยะเวลาถึงปัจจุบัน..... ปี

7. ท่านปลูกยางพาราเป็น ☐ (1) อาชีพหลัก ☐ (2) อาชีพเสริม

8. ปัจจุบันท่านปลูกยางพารา จำนวน.....ไร่ มีต้นยางพารารวมทั้งหมด.....ต้น

9. สาเหตุที่ท่านเข้าโครงการ(ความมั่นคงของเกษตรกรเพื่อยกระดับรายได้และเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ปลูกยางใหม่เขตภาคเหนือ) เพราะ..... (ตอบข้อ 9.1 – 9.5)

9.1 ด้านพันธุ์ยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) หาซื้อพันธุ์ได้ง่าย ☐ (2) มีราคาถูก
- ☐ (3) มีให้เลือกหลายพันธุ์ ☐ (4) ปลูก ดูแล รักษา ง่าย
- ☐ (5) ใช้ระยะเวลาการปลูกไม่นาน ☐ (6) ให้ผลผลิตมาก
- ☐ (7) ออกผลผลิตทั้งปี ☐ (8) ทนต่อสภาพภูมิอากาศ

9.2 ด้านราคา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) จำหน่ายได้ราคาดี ☐ (2) มีการรับประกันราคา
- ☐ (3) ราคาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ☐ (4) มีราคาดีกว่าปลูกพืชอย่างอื่น

9.3 ด้านการส่งเสริมการขาย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ ☐ (2) สภย. จัดหาพ่อค้าให้มาประมูล
☐ (3) มีการโฆษณาทางวิทยุท้องถิ่น ☐ (4) อื่น ๆ

9.4 ด้านช่องทางการจำหน่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) เป็นที่ต้องการของตลาด ☐ (2) มีตลาดและแหล่งรับซื้ออยู่มาก
☐ (3) อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อ ☐ (3) ไม่ต้องใช้เงินลงทุนสูง
☐ (5) ไม่มีผลผลิตคงเหลือ ☐ (6) มีพ่อค้าคนกลางมาก
☐ (7) การขนส่งมีความสะดวก ☐ (8) มีพ่อค้ามารับซื้อถึงแหล่งปลูก

9.5 ด้านอื่น ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ปลูกตามญาติพี่น้อง ☐ (2) ปลูกตามเพื่อนบ้าน
☐ (3) ใช้พื้นที่การปลูกไม่มาก ☐ (4) รายได้มากกว่าการทำอาชีพอื่น
☐ (5) ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ☐ (6) มีที่ดินว่างเปล่าเหลืออยู่
☐ (7) เพื่อเป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม ☐ (8) มีสภาพดิน อากาศ เหมาะสม
☐ (9) ปลูกตามคำแนะนำของ สภย.
☐ (10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. รายได้ของท่านจากการทำอาชีพปัจจุบันรวมทั้งหมดต่อเดือนประมาณ.....บาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

1. ท่านได้รับความรู้ การปลูกยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) เพื่อนบ้าน เพื่อนเกษตรกร ญาติ
- ☐ (2) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางพารา(สทย.)
- ☐ (3) หนังสือวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา
- ☐ (4) ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ
- ☐ (5) คู่มือจากแหล่งปลูกแห่งอื่น

2. ท่านได้รับคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) เพื่อนบ้าน / เพื่อนเกษตรกร / ญาติ
- ☐ (2) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางพารา(สทย.)
- ☐ (3) ซีดี และเอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการหรือเอกชน
- ☐ (4) หนังสือวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา
- ☐ (5) ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ
- ☐ (6) คู่มือจากแหล่งปลูกแห่งอื่น
- ☐ (7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) สภาพอากาศไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
- ☐ (2) ใช้ระยะเวลาปลูกนาน กว่าที่จะเก็บผลผลิตได้
- ☐ (3) ยางพาราเป็นโรคและตายได้ง่าย
- ☐ (4) ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง
- ☐ (5) อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนยางพารามีราคาที่สูง
- ☐ (6) ผลผลิตไม่แน่นอน
- ☐ (7) ใช้เงินลงทุนสูง
- ☐ (8) ค่าแรงงานสูง
- ☐ (9) ขาดแคลนแรงงาน

4. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการหรือไม่

- ☐ (1) ได้ ☐ (1) ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา
- ☐ (2) ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา
- ☐ (3) ให้ดินพันธุ์ยางพารา(รวมค่าขนส่ง)

- ☐ (4) ให้เงินสนับสนุน
 - ☐ (5) สนับสนุนในเรื่องปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช
 - ☐ (6) มีการประกันราคาผลผลิต
 - ☐ (7) จัดหาตลาดให้
 - ☐ (8) ติดต่อแหล่งเงินทุนให้
 - ☐ (2) ไม่ได้
5. มีการรวมกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นที่ท่านปลูกยางพาราหรือไม่
- ☐ (1) มีการรวมกลุ่ม
 - ☐ (2) ไม่มีการรวมกลุ่ม
6. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นที่ท่านปลูกยางพาราหรือไม่
- ☐ (1) เป็นสมาชิก เพราะ
 - ☐ (1) มีการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยถูก
 - ☐ (2) มีปุ๋ยราคาถูกกว่าท้องตลาด
 - ☐ (3) สามารถซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อได้
 - ☐ (4) มียาปราบศัตรูพืชถูกกว่าท้องตลาด
 - ☐ (5) สามารถจำหน่ายยางพาราได้
 - ☐ (6) ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก
 - ☐ (2) ไม่เป็น สาเหตุเพราะ
7. ในอนาคตท่านคิดว่าจะปลูกยางพาราเพิ่มหรือไม่
- ☐ (1) คิด เพราะ
 - ☐ (1) ความต้องการของตลาดมีมากขึ้น
 - ☐ (2) มีค่าใช้จ่ายไม่มาก
 - ☐ (3) ยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก
 - ☐ (4) เป็นอาชีพหลัก
 - ☐ (5) มีพื้นที่สำหรับปลูกคงเหลืออยู่
 - ☐ (6) ไม่มีอาชีพเสริมอื่น
 - ☐ (7) มีการสนับสนุนจากภาครัฐ
 - ☐ (8) เป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม
 - ☐ (9) คาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น
 - ☐ (10) ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น
 - ☐ (2) ไม่คิด เพราะ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา วัสดุ ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพารา

1. ที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ชื่อ จำนวน ... ไร่ คิดเป็นเงิน บาท ภาษีที่ดินประจำปี บาท/ ไร่
รวมเป็นเงิน บาท
- ☐ (2) เช่า จำนวน ไร่ ค่าเช่าไร่ละ บาท/เดือน อายุการเช่า ปี
รวมเป็นเงิน บาท
- ☐ (3) ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน (โปรกระบุ).....

2. ลักษณะพื้นที่ปลูก

- ☐ (1) ขุดคูยกร่อง ☐ (2) ยกแปลง , ยกร่อง ☐ (3) ปลูกแบบไร่ ไม่ยกร่อง

3. การปลูกยางพารา 1 ไร่ ใช้ต้นพันธุ์ จำนวน ต้น

4. ระยะที่ปลูกยางพารา ด้านยาว..... เมตร X พื้นราบ เมตร ของท่านคือ.....

- ☐ (1) ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 6 เมตร
- ☐ (2) ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 7 เมตร
- ☐ (3) ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 8 เมตร

5. ท่านปลูกยางพาราในลักษณะ ☐ (1) แถวเดี่ยว ☐ (2) แถวคู่

6. ท่านใส่ปุ๋ยปีหนึ่งกี่ครั้ง..... ครั้ง คือในช่วงเดือน.....

7. ท่านฉีดยาปราบศัตรูพืชกี่ครั้งต่อปี..... ครั้ง และฉีดในช่วงเดือน.....

8. ท่านปลูกยางพารา โดยใช้แหล่งเงินทุนจาก (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ทุนส่วนตัว
- ☐ (2) กู้ จำนวนเงินที่กู้ทั้งสิ้น บาท
อัตราดอกเบี้ย.....%ต่อปี อายุเงินกู้ ปี
- ☐ (3) อื่น ๆ โปรกระบุ

9. พันธุ์ยางพาราที่ท่านใช้ปลูกขณะนี้คือ.....(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ (1) RRIT 251	☐ (2) RRIT 226
☐ (3) BPM 24	☐ (4) RRIM 600
☐ (5) PB 235	☐ (6) PB 255
☐ (7) PB 260	☐ (8) RRIC 110
☐ (9) RRIT 402	☐ (10) AVROS 2040
☐ (11) BPM 1	☐ (12) ลูกผสมอื่น ๆ (ระบุ).....

10. ในระหว่างดำเนินการปลูกยางพาราท่านได้ใช้พื้นที่นี้หรือพื้นที่ใกล้เคียง เสริมรายได้ ด้วยวิธีใด

- ☐ (1) เลี้ยงสัตว์ (โปรครระบุ).....
- ☐ (2) ปลูกพืชหมุนเวียน (โปรครระบุ).....
- ☐ (3) รับจ้างทั่วไป (โปรครระบุ).....
- ☐ (4) อื่น ๆ (โปรครระบุ).....

ด้านต้นทุนพันธุ์ยางพารา

แหล่งที่ได้พันธุ์ยางพารา	จำนวนต้น	ราคาต้น(บาท)/	จำนวนไร่ทั้งหมด	จำนวนเงิน (บาท)
ซื้อ/รับจากหน่วยงานสกลย.				
ขยายพันธุ์เอง				

ด้านค่าแรงงาน ค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีค่าจ้างแรงงาน จำนวน..... คน
- ☐ (2) จ้างทำทุกงาน(เหมาค่าแรง) จำนวน คน อัตราค่าแรง..... บาท/คน
จำนวนวันที่ทำงาน/เดือน/ คน คิดเป็นเงิน บาท/เดือน
- ☐ (3) ค่าจ้างเฉพาะงาน เสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น บาท/ไร่

รายการ	จำนวน (คน)	ค่าแรงต่อ วัน ต่อ คน	จำนวนวันที่ ทำงานต่อครั้ง	จำนวนเงิน รวม
1. ค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก:-				
1.1 ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน				
1.2 ค่าแรงขุดหลุม				
2. ค่าแรงงานในการปลูก				
3. ค่าแรงงานในการบำรุงรักษา:-				
3.1 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์				
3.2 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยเคมี				
3.3 ค่าแรงในการกำจัดวัชพืช				
4. ค่าดูแลต้นยางพารา(เช่น ให้น้ำ ตัดหญ้า)				
5. อื่น ๆ (โปรครระบุ).....				

ด้านค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพาราต่อไป

รายการ	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย	ซื้อ		ของตนเอง / ได้รับแจก	
			ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1. ปุ๋ยอินทรีย์						
มูลไก่-เป็ด	กก.					
มูลสุกร	กก.					
มูลโคกระบือ	กก.					
ปุ๋ยชีวภาพ	กระสอบ					
อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
2. ปุ๋ยเคมี (อนินทรีย์)						
สูตร 10	กระสอบ					
สูตร 12	กระสอบ					
สูตร 20.	กระสอบ					
อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
3. สารเคมีกำจัดวัชพืช						
ยาคุมหญ้า.....	ลิตร					
ยาคุมหญ้า.....	กก.					
ยาฆ่าหญ้า.....	ลิตร					
ยาฆ่าหญ้า.....	กก.					
4. สารกำจัดศัตรูพืช						
ยาป้องกันกำจัดโรค ระบุชื่อ.....	ลิตร					
ยาป้องกันกำจัดโรค ระบุชื่อ.....	กก.					
5. วิธีการกำจัดศัตรูพืช						
การกำจัดตัวตุน						
วิธี						

รายการ	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย	ซื้อ		ของตนเอง / ได้รับแจก	
			ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
การกำจัดปลวก วิธี						
อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
น้ำยาขับปัสสาวะ	ลิตร					
อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำ น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่อง สูบน้ำ	ลิตร					
น้ำมันหล่อลื่นใช้กับ เครื่องสูบน้ำ	ลิตร					
ไฟฟ้าใช้กับปั้มน้ำ	หน่วย					
ค่าน้ำรดต้นไม้	บาท					
7. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ พ่นยา น้ำมันเชื้อเพลิง	ลิตร					
น้ำมันหล่อลื่น	ลิตร					
8. วัสดุปรับปรุงดิน ปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพรี))	กก.					
ปูนขาว	กก.					
อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
9. วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุ การใช้งานไม่เกิน 1 ปี ไม้หลักยึดต้นไม้ปลูกใหม่ (ไม้ไผ่)						
ตอก/เชือกฟาง						

รายการ	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย	ซื้อ		ของตนเอง / ได้รับแจก	
			ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
อื่น ๆ (โปรดระบุ)						
10. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ						
ค่าจ้างขนวัสดุต่างๆ						
ค่าเช่าเครื่องสูบน้ำ						
ค่ารถรับคนงาน						

ด้านเครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา (คาดว่าจะเกิดขึ้น)

รายการ	จำนวน	ราคา/ หน่วย	จำนวนเงิน (บาท)	อายุการใช้ งาน	ค่าซ่อมแซม/ ปี (บาท)
1. เครื่องมืออุปกรณ์					
มีด					
จอบ					
เสียม					
เคียว					
ถังตักน้ำ					
เครื่องฉีดยาสะพ่ายหลัง					
แบบชักโยก					
แบบเครื่องยนต์					
แบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร					
เครื่องฉีดยา					
เครื่องสูบน้ำ					
รถเข็น					
อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
2. ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาว					
ปรับพื้นที่					
ขุดคู					
ขุดบ่อสระ					
บ่อบาดาล					
บ่อดอก					
โรงเรือน					
อื่น ๆ โปรดระบุ					

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

การบริหารจัดการผลผลิตในการปลูกยางพาราของกลุ่มเกษตรกรที่ท่านได้เข้าร่วมโครงการ
ระยะเวลาปัจจุบัน (1-6 ปี) ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไร

1) ด้านที่ดินทำก

น.....

.....
.....
.....

2) ด้านเงินทุน

.....
.....
.....

3) ด้านแรงงาน

.....
.....
.....

4) ด้านผู้ประกอบการ

.....
.....
.....

5) ด้านอื่น ๆ

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณจากทีมผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

ประวัติ คณะผู้ดำเนินงานงานวิจัย

1. **หัวหน้าโครงการวิจัย** นางบุษบา อารีย์

วุฒิการศึกษา บช.บ.(ทฤษฎีบัญชี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 บธ.ม.(MBA.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สอนประจำภาควิชาการบัญชี
 คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ

งานบริหาร หัวหน้าสาขาวิชาการบัญชี(ปริญญาโท) คณะบัญชี การเงินและ
 การธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ
 กรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยพายัพ

ที่อยู่ ภาควิชาการบัญชี คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ
 จังหวัดเชียงใหม่ 50100

โทรศัพท์ 053-241255 ต่อ 432 053-818106 และ 08-1672-3511

งานวิจัย - เรื่อง “การประเมินผลงานของหัวหน้างานระดับกลาง และระดับต้นใน
 อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ในประเทศไทย” ปี 2529
 “A STUDY ON PERFORMANCE APPRAISAL OF MIDDLE AND FIRST –
 LINE MANAGERS OF AUTOMOTIVE ASSEMBLY INDUSTRIES IN
 THAILAND”
 - เรื่อง "ศึกษาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน" ปี 2546
 "Study of The Knowledge about Accounting Standards for Small
 and Medium - Sized Thai Enterprises of Entrepreneurship in the
 Upper Northern Region"
 - เรื่อง “ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาวิชาการ
 บัญชีเพื่อการจัดการระหว่างการใช้ระบบจัดการ การเรียนรู้ด้วยโปรแกรม
 Wizlearn กับการเรียนแบบปกติ” ปี 2549
 “The Comparative Using Learning Management System by
 Program Wizlearn for Educational Performance of Student as
 Managerial Accounting with Normal Learning”

ประสบการณ์ ปี 2545 ได้รับทุน FDP Exchange Program ไปประเทศ
 สหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2546

ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2546 ที่เมือง Jacksonville, Illinois
College, USA. (FDP = Faculty Development Program)
(งบโครงการต่างประเทศ ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยพายัพ)

2. นายอุดม อมยิ้ม

วุฒิการศึกษา ปวช. สาขาช่างอุตสาหกรรม
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 203 หมู่ที่ 4 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ โทร. 0818845274
ปัจจุบัน เป็นประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เมืองนะ
สมรสกับนางสำราญ มีบุตรสาว 2 คน

3. นายหนึ่ง คุ่มวงศ์

วุฒิการศึกษา มัธยมศึกษา จากศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน และกำลังศึกษาปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 10 บ้านนาหวาย หมู่ที่ 3 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 052261450
ปัจจุบัน เป็นรองประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เมืองนะ
สมรสกับนางผ่องเพ็ญ มีบุตร 4 คนเป็นชาย 1 คนและหญิง 3 คน

4. นายเสาร์ ศรีอำภา

วุฒิการศึกษา จบการศึกษาชั้น ประถมปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาหวาย
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 165 หมู่ที่ 3 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ โทร. 0857135832
ปัจจุบัน เป็นเหรัญญิก กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เมืองนะ
สมรสกับนางจันทร์ตรา มีบุตร 3 คนเป็นชาย 1 คนและหญิง 2 คน

5. นายมานพ ผักกา

วุฒิการศึกษา จบการศึกษาชั้น ประถมปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยเป้า
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 14 บ้านห้วยไทร หมู่ที่ 7 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 0854496391
ปัจจุบัน เป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เมืองนะ
สมรสกับนางขว่ง มีบุตรสาว 2 คน

6. นายเสาร์ ส่างมน

วุฒิการศึกษา จบการศึกษาชั้น ประถมปีที่ 4 โรงเรียนบ้านนาหวาย
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 61 บ้านนาหวาย หมู่ที่ 3 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 0861978498
ปัจจุบัน เป็นกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เมืองนะ
สมรสกับนางหลาว มีบุตร 3 คนเป็นชาย 2 คนและหญิง 1 คน
